

Службен весник

на Република Македонија

Број 15

27 јануари 2014, понеделник

година LXX

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
361. Одлука за започнување на постапка за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во регион 1 (Скопски регион).....	2	370. Програма за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Република Македонија за 2014 година	21
362. Одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за користење на вода за производство на електрична енергија од 80 мали хидроелектрични центри.....	3	371. Програма за превентивни мерки за спречување на туберкулозата кај населението во Република Македонија за 2014 година	29
363. Решение за разрешување од должноста директор на Царинската управа.....	7	372. Програма „здравје за сите“ за 2014 година	37
364. Решение за именување директор на Царинската управа.....	7	373. Програма за задолжителна имунизација на населението во Република Македонија за 2014 година	39
365. Решение за именување в.д. директор на Агенцијата за филм на Република Македонија.....	7	374. Програма за развој на туризмот за 2014 година	63
366. Програма за геолошко – информативен систем (ГИС) за 2014 година	8	375. Национална годишна програма за јавно здравје во Република Македонија за 2014 година.....	67
367. Програма за финансиска поддршка во земјоделството за 2014 година...	8	376. Годишна програма за изработка на Урбанистички планови и државна и Локална урбанистичка планска документација во Република Македонија во 2014 година.....	133
368. Програма за активна здравствена заштита на мајките и децата во Република Македонија за 2014 година	11	377. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	134
369. Програма за испитување на појавата, спречување и сузбивање на бруцелозата кај населението во Република Македонија во 2014 година	18	Огласен дел.....	1-56

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

361.

Врз основа на член 17 став 3 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство ("Службен весник на Република Македонија" бр. 6/2012) и член 62 став 4 од Законот за енергетика ("Службен весник на Република Македонија" бр. 16/11, 136/11, 75/13, 79/13 и 164/13), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 27.01.2014 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ЗАПОЧНУВАЊЕ НА ПОСТАПКА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО ЗА ФИНАНСИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ, ИЗГРАДБА, УПРАВУВАЊЕ, ОДРЖУВАЊЕ И РАЗВИВАЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНИОТ СИСТЕМ НА ПРИРОДЕН ГАС ВО РЕГИОН 1 (СКОПСКИ РЕГИОН)

1. Оправданост за јавно приватно партнерство

Член 1

Оправданоста за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во регион 1 (скопски регион) произлегува од фактот што порастот на цената на енергенсите во идниот период ќе биде со висока стапка, а граѓаните како и субјектите од комерцијалниот и јавниот сектор потешко ќе може да ги сервисираат финансиските обврски со постојните енергенси.

Обезбедувањето на евтин енергенс ќе доведе до поквалитетно загревање и ладење на резиденцијалните, комерцијалните и јавните објекти, намалување на производните трошоци и заштедување на финансиски средства како за граѓаните, така и за комерцијалниот и јавниот сектор.

2. Цели на јавно приватно партнерство

Член 2

Главна цел на јавно приватно партнерство е обезбедување на квалитетни, оптимални услови во работата на јавни установи од аспект на квалитетно загревање на јавните објекти со добивање на топлинска енергија од систем кој користи енергенс кој е поекономичен, еколошки чист и заштедува финансиски средства, односно ги намалува трошоците во однос на постојниот начин на загревање и систем кој е одржлив на долг рок, како и за ладење, како и обезбедување на евтин енергенс на комерцијалниот сектор за да може да ја зголемат конкурентноста, односно пониски производни цени за производите и услугите кои се нудат на пазарот, како и подигање на нивото на условите за квалитетно одвивање на јавните дејности, подигање на еколошките стандарди, подигање на еколошката свест во регионот, обезбедување на средства за нови инвестиции од заштедната и други, како намалување на CO₂ во атмосферата, поголема заштита на животна средина и сл.

3. Предмет на јавното приватно партнерство

Член 3

Предметот на јавното приватно партнерство е Регион 1 (скопскиот регион) кој го сочинуваат Општина Аеродром, Општина Бутел, Општина Гази Баба, Општина Ѓорче Петров, Општина Карпош, Општина Кисела Вода, Општина Сарај, Општина Чаир, Општина Центар, Општина Шуто Оризари, Општина Сопиште, Општина Студеничани, Општина Зелениково, Општина Петровец, Општина Арачиново, Општина Илинден и Општина Чучер-Сандево и истиот опфаќа:

- изградба на примарна и секундарна дистрибутивната мрежа на природен гас согласно Законот за енергетика и Законот за градење,
- инвестирање во терцијална мрежа (приклучоци) до сите крајни потрошувачи (јавни институции, резиденцијални и комерцијални корисници) вклучувајќи ја и опремата за мерење и регулација (МРС),
- дистрибуција на природен гас,
- управување со системот за дистрибуција на природен гас,
- одржување и развој на дистрибутивниот систем и
- инвестирање во адаптација/набавка на опрема за производство на топлинска енергија кај постоечките објекти.

4. Основни услови за воспоставување на договор за јавно приватно партнерство

Член 4

Основни услови за воспоставување на договор за јавно приватно партнерство:

- висината на надоместок за приклучок на дистрибутивната мрежа кој ќе го плаќаат крајните корисници (приклучна такса);
- висина на концесиски надоместок;
- искуство во оперирање со дистрибутивни системи за природен гас во урбани средини и
- времетраење на договорот за јавно приватно партнерство.

Другите услови за воспоставување на договор за јавно приватно партнерство се определуваат во тендерската документација.

5. Вид, начин и рок на постапка

Член 5

Постапката за доделување на договорот за јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во регион 1 (скопски регион) ќе се спроведе како постапка на конкурентен дијалог во согласност со Законот за јавни набавки.

Постапката ќе се спроведе во рок не подолг од девет месеци, од денот на објавувањето на оваа одлука.

Постапката за доделување на договорот за јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во регион 1 (скопски регион) ќе ја спроведе Комисија за спроведу-

вање на постапката за доделување на договорот за јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во регион 1 (скопски регион) формирана од Владата на Република Македонија.

Комисијата за спроведување на постапката за доделување на договорот за јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во регион 1 (скопски регион), ќе треба да подготви тендерска документација, нацрт договор и јавен оглас.

Комисија за спроведување на постапката за доделување на договорот за јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во регион 1 (скопски регион), ќе треба да ја подготви тендерската документација во рок не подолг од пет дена од денот на формирање на комисијата и да ја достави на одобрување до Владата на Република Македонија.

Комисија за спроведување на постапката за доделување на договорот за јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во регион 1 (скопски регион) го објавува јавниот повик за доделување на јавно приватно партнерство во рок не подолг од 3 дена од денот на одобрување на тендерската документација.

6. Концесиски надоместок

Член 6

Концесискиот надоместок кој треба да го плаќа приватниот партнер, треба да изнесува најмалку 1% од остварениот годишен приход од оперирањето со дистрибутивниот систем за природен гас, остварен од страна на приватниот партнер.

7. Времетраење на договорот за јавно приватно партнерство

Член 7

Времетраењето на договорот за јавно приватно партнерство изнесува 20 години, од денот на влегување во сила на договорот за јавно приватно партнерство.

8. Висина на надоместок за тендерска документација

Член 8

Висината на надоместокот за издавање на тендерска документација се определува во износ од 5.000 евра во денарска противвредност, по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на подигањето на тендерската документација.

9. Влегување во сила

Член 9

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-837/1
27 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

362.

Врз основа на член 54 став 2 од Законот за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 87/2008, 6/2009, 161/2009, 83/2010, 51/2011, 44/2012, 23/2013 и 163/2013) и член 17 став 3 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/2012), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 27.01.2014 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ЗАПОЧНУВАЊЕ НА ПОСТАПКА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИЈА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ВОДА ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД 80 МАЛИ ХИДРОЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ

Член 1

Водите како добра од општ интерес се доделуваат на концесија за производство на електрична енергија заради обезбедување услови за: искористување на енергетски потенцијал на водите како обновливи извори на енергија и развој на енергетскиот сектор, технолошкиот развој и вкупната економска политика, а во согласност со целите за долгорочна заштита и одржливо користење, управувањето со водите, крајбрежното земјиште и водните живеалишта.

Со доделувањето на концесијата за користење на водата за производство на електрична енергија од мали хидроелектрични центри по крај производство на енергија се овозможува и намалување на потребата од увозна електрична енергија, намалување на емисија на стакленички гасови и придвижување на локалната економија.

Член 2

Цели кои треба да се остварат со доделување на концесијата се:

- зголемување на производството на електрична енергија,
- подобрување на сигурноста во снабдување со електрична енергија,
- производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија.

Член 3

Предмет на концесија е користење на вода за производство на електрична енергија од 80 мали хидроелектрични центри на следните локации:

Предлог локации за МХЕ							
Реден Број	Идент. број	Водотек или назив електраната	Слив	Координати		Средно-годишен проток (m³/s)	Инсталирана моќност KW
				Зафат			
				Y	X		
1	80	р.Караниколос	Пена	7487095	4657877	0,224	442
	81	р.Пена	Вардар	7481659	4652577	0,747	1908
				7482652	4654145		
				7482866	4654566		
				7483104	4655084		
				7483508	4655788		
7484309				4656181			
	7484511	4656531					
82	р.Пена	Вардар	7480545	4650876	0,255	858	
84	р.Пена	Вардар	7483464	4654843	1,25	1953	
2	85	р.Пена	Вардар	7489949	4655836	1,56	3093
	86	р.Чаркит	Пена	7486963	4654674	0,247	748
	87	р.Чаркит	Пена	7487743	4655493	0,303	1147
	91	р.Шеличе	Пена	7490344	4658082	0,28	1228
7490869				4658131			
3	108	р.Беловишка	Вардар	7508321	4667319	0,27	754
4	143	р.Маркова	Вардар	7532796	4632564	0,368	357
	144	р.Маркова	Вардар	7532273	4633591	0,408	503
	145	р.Маркова	Вардар	7532245	4635390	0,496	882
5	14	р.Падалишка	Лакавица	7499494	4614402	0,192	466
6	312	р.Врановска	Тополка	7546108	4615101	0,447	836
				7546171	4615229		
				7546439	4615541		
	315	р.Тополка	Вардар	7543712	4620376	0,902	3511
316	р.Тополка	Вардар	7546880	4620177	1,02	1623	
317	р.Тополка	Вардар	7548487	4619601	1,2	967	
7	100	р.Лешочка	Вардар	7499958	4660560	0,153	300
	101	р.Лешочка	Вардар	7500902	4660056	0,227	557
	102	р.Лешочка	Вардар	7501711	4659292	0,273	563
8	309	р. Чемплеска	Бабуна	7537140	4612054	0,246	300
7537025				4612180			
9	119	р.Кучевишка	Лепенец	7534694	4665951	0,114	152
10	114	р.Бањанска	Лепенец	7530381	4668254	0,044	112
11	117	р.Бањанска	Лепенец	7532648	4665344	0,19	252
12	15	р.Железна Река	Лакавица	7502639	4615673	0,144	349
	17	р.Железна Река	Лакавица	7501125	4617450	0,272	383
13	120	р.Побошка	Серава	7536286	4666704	0,063	85
				7535322	4667209		

14	76	р.Љубанска	Серава	7538343	4664188	0,16	151
15	164	р.Кадина	Вардар	7548099	4631338	1,86	2260
	167	р.Кадина	Вардар	7551249	4631950	2,55	1148
16	308	р.Орешка	Бабуна	7535636	4608423	0,412	801
17	184	р.Конска	Вардар	7608063	4561667	0,394	701
18	51	р.Ехлочека	Треска	7480141	4589935	0,255	548
19	21	р.Ковачка	Мала река	7507930	4612719	0,187	357
	22	р.Ковачка	Мала река	7508540	4613188	0,193	304
	23	р. Ковачка	Мала река	7509489 7510562	4614076 4613917	0,18	505
20	45	р.Крапка	Треска	7529023	4603992	0,275	609
21	52	р.Беличка	Брјданска	7494483	4582628	0,44	665
22	53	р. Козица	Брјданска	7493951 7493427	4585589 4586227	0,086	70
	54	р. Јудовска	Брјданска	7491531	4588805	0,084	80
23	365	р.Кратовска	Крива Река	7599536	4661043	0,142	147
24	137	р.Отљанска	Липковска	7546151	4667705	0,128	239
25	170	р.Киселичка	Крива река	7605517	4689552	0,091	161
26	301	р.Смиљанска	Плаваја	7635634	4616339	0,477	1880
27	302	р.Сирава	Струмица	7631136	4618455	0,136	263
	303	р.Сирава	Струмица	7631574	4615511	0,186	338
28	305	р.Радовишка	Струмица	7621045 7620640	4621282 4621179	0,139	373
29	9	р.Јадовска	Мала Река	7477585	4604213	0,752	2565
30	5	р. Жировница	Радика	7465089 7464741	4616440 4615329	0,256	683
	6	р. Жировница	Радика	7464006	4616747	0,178	544
31	394	р. Мраморечка	Сатеска	7489836 7489945	4581401 4580737	0,178	218
32	7	р. Рибничка	Црн Дрим	7464197 7464084 7464759	4620098 4620200 4621720	1,12	3640
33	380	р.Зли Дол	Колеска	7498731	4562670	0,624	1510
34	361	р.Мала Река	Кочанска	7616055	4649180	0,113	139
35	328	р.Требомирска	Брегалница	7664940 7664606	4623512 4624241	0,092	150
36	329	р.Брегалница	Брегалница	7664346 7663348 7662416	4622949 4623082 4623319	0,608	868
37	354	р.Црвулевска	Брегалница	7615103	4628421	0,059	103
	355	р.Црвулевска	Брегалница	7613673	4629041	0,064	126
38	352	р.Зрновка	Брегалница	7622970 7621412	4629461 4631526	0,836	1801
39	357	р.Козјачка	Брегалница	7610692	4626777	0,201	346
	358	р.Коца Дере	Брегалница	7611407	4625735	0,219	387

40	356	р. Црвулевска	Брегалница	7610715 7609878	4629493 4628850	0,201	180
41	347	р. Селска	Осојница	7639093 7638946 7638810 7638802	4625481 4626251 4626905 4627566	0,197	445
42	321	р. Клепалска	Брегалница	7663754 7662012	4615588 4616776	0,183	180
	322	р.Клепалска	Брегалница	7662100	4616297	0,215	313
43	323	р.Заменичка	Брегалница	7660671 7659232	4612433 4613588	0,118	189
44	364	р.Шталковска	Злетовска	7606839	4650913	0,136	278
45	253	р.Општриска	Црна Река	7520033 7519508	4578067 4577987	0,098	308
	254	р.Жаба	Црна Река	7515874	4582693	0,366	380
	255	р.Брезовска	Црна Река	7509440	4576666	0,135	224
46	245	р.Камена	Црна Река	7585978 7584184	4576987 4577181	0,203	540
47	250	р.Стровија	Градешка	7534041 7533480	4604229 4603255	0,21	300
48	213	р.Бела Река	Црна Река	7561664	4545932	1,13	4360
	214	р.Сатока	Црна Река	7565119	4552795	0,319	645
	216	р.Бутурица	Црна Река	7564000	4559271	0,279	1135
	227	р.Градешка	Црна Река	7569124	4547891	0,344	663
	228	р.Градешка	Црна Река	7563310	4549360	0,497	1000
	229	р.Градешка	Црна Река	7561937	4551181	0,621	2133
	233	р.Бела Река	Црна Река	7569030	4543333	0,299	920
	234	р.Бела Река	Црна Река	7565024	4544632	0,385	761

Член 4

Концесијата за вода за производство на електрична енергија со изградба на мали хидроелектрични централи ќе се додели за период од 23 години при што рокот почнува да тече од датумот на склучување на Договорот за концесија.

Член 5

Концесијата за вода за мали хидроелектрични централи се доделува во постапка со отворен повик на следниот начин:

- поодделно за локациите означени со реден број 3, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 40, 41, 43, 44, 46 и 47 во табелата од член 3 на оваа Одлука ;

- во група за локациите означени со реден број 1, 2, 4, 6, 7, 12, 15, 19, 22, 27, 30, 37, 39, 42, 45 и 48 во табелата од член 3 на оваа Одлука.

Член 6

Странското правно лице или конзорциум, избран како најповолен понудувач, под услови и на начин определени со тендерската документација, ќе основа правно лице со седиште во Република Македонија, кое како концесионер ќе го склучи договорот за концесија.

Член 7

Заради спроведување на постапката за доделување на концесијата за користење на вода за производство на електрична енергија од мали хидроелектрични централи, Владата на Република Македонија по предлог на министерот за животна средина и просторно планирање формира Комисија за спроведување на постапката во рок 8 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Комисијата од став 1 од овој член ги подготвува тендерската документација, јавниот повик вклучувајќи го и нацртот на договорот, и во рок од 5 работни дена на предлог на министерот за животна средина и просторно планирање тендерската документација се доставува на одобрување до Владата на Република Македонија.

По одобрување на тендерската документација за доделување на концесија за користење на вода за производство на електрична енергија со изградба на мали хидроелектрични централи, Комисијата од став 1 на овој член, во рок од 8 дена ќе го објави јавниот повик согласно Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

Член 8

Постапката за доделување на концесија за користење на вода за производство на електрична енергија со изградба на 80 мали хидроелектрични централи ќе биде спроведена во рок од 6 месеци од денот на формирањето на Комисија за спроведување на постапката.

Член 9

Висината на надоместокот за издавање на тендерската документација изнесува 300 евра во денарска противвредност, по среден курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на уплатата за подигнување на документацијата.

Член 10

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-10238/1-13
27 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

363.

Врз основа на член 6 став 1 од Законот за Царинската управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/2004, 81/2005, 107/2007, 103/2008, 64/2009, 105/2009, 48/2010, 158/2010, 53/2011 и 113/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22 јануари 2014 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА**

1. Ванчо Каргов се разрешува од должноста директор на Царинската управа, орган во состав на Министерството за финансии, поради заминување на друга должност.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-750/1
22 јануари 2014 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски, с.р.**

364.

Врз основа на член 6 став 1 од Законот за Царинската управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/2004, 81/2005, 107/2007, 103/2008, 64/2009, 105/2009, 48/2010, 158/2010, 53/2011 и 113/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22 јануари 2014 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА**

1. За директор на Царинската управа, орган во состав на Министерството за финансии, се именува Наташа Радеска-Крстевска.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-751/1
22 јануари 2014 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски, с.р.**

365.

Врз основа на член 61 став 2 од Законот за филмската дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2013), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22 јануари 2014 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ИМЕНУВАЊЕ В.Д. ДИРЕКТОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ФИЛМ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

1. За в.д. директор на Агенцијата за филм на Република Македонија се именува Дарко Башески.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-758/1
22 јануари 2014 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски, с.р.**

366.

Врз основа на член 36 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010, 51/2011 и 15/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

**ПРОГРАМА
ЗА ГЕОЛОШКО – ИНФОРМАТИВЕН СИСТЕМ
(ГИС) ЗА 2014 ГОДИНА**

I

Со оваа програма се утврдува висината на средствата, намената и начинот на нивното користење за функционирањето на геолошко информативниот систем за 2014 година.

II

Средствата за финансирање на позициите предвидени во оваа програма се обезбедени од Буџетот на Република Македонија за 2014 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 180/2013), во износ од 3.000.000,00 (три милиони денари), раздел 10001, програма 2, потпрограма 20 - искористување на природните ресурси, категорија – 48 – капитални расходи, ставка – 482 (други градежни објекти).

Предвидените средства се однесуваат на следните позиции:

Ред. број	Вид позиција	Цена денари
1	Надградба и одржување на ГИС софтверски и хардверски пакети за напредни анализи	2.400.000,00
2	Изработка на апликација за наплата на концесиите надоместоци	600.000,00

III

Распоредот на средствата по проектите ќе ги врши Министерството за економија врз основа на Договори со изведувачите согласно дел II став 2 од оваа програма.

IV

Министерството за економија за реализираните буџетски средства ќе достави извештај со финансиски показатели до Владата на Република Македонија за реализираната Програма за геолошко информативен систем ГИС за 2014 година, како и за постигнатите резултати и образложение за евентуалните отстапувања од планираните активности, заклучно со 31 јануари 2015 година.

V

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-10664/13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

367.

Врз основа на член 28 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2014 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 180/2013), член 7 ставови 3 и 4 од Законот за земјоделство и рурален развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/2010, 53/2011, 126/2012, 15/2013, 69/2013 и 106/2013), член 51 од Законот за тутун и тутунски производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/2006, 88/2008, 31/2010, 36/2011, 53/2011, 93/2013, 99/2013 и 164/2013), член 12 од Законот за вино („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/2010, 53/2011, 6/2012, 23/2013 и 106/2013) и член 53 од Законот за сточарството („Службен весник на Република Македонија“, бр. 7/2008, 116/2010 и 23/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

**ПРОГРАМА
ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ВО
ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО ЗА 2014 ГОДИНА**

I

Средствата за финансиска поддршка во земјоделството за 2014 година во вкупен износ од 6.259.980.260,00 денари, обезбедени согласно Буџетот на Република Македонија за 2014 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 180/13) раздел 14004 програма 2 потпрограма 20 ставка 464 разни трансфери ќе се користат според следните мерки:

Број на мерка	Мерки за поддршка на доходот на земјоделските стопанства	Вкупен износ на мерката во денари
1.	Директни плаќања за растително производство	3.156.980.260,00
2.	Директни плаќања за сточарско производство	2.000.000.000,00
Мерки за дополнителна поддршка за развој на земјоделството (државна помош во земјоделството)		
3.	Помош во премии и осигурување	20.000.000,00
4.	Помош за заштита на земјоделското земјиште	2.000.000,00
5.	Помош за одделни категории носители на земјоделско стопанство	150.000.000,00
6.	Помош во сточарскиот сектор	10.000.000,00
7.	Материјални трошоци за спроведување на Програмата	15.000.000,00
8.	Пренесени обврски од Програмите за финансиска поддршка во земјоделството од претходните години	906.000.000,00
	Вкупно	6.259.980.260,00

II

Средствата од дел I мерка 1 од оваа програма наменети за директни плаќања за растително производство во износ од 3.156.980.260,00 денари ќе се користат според следните подмерки:

Број на подмерка	Име на подмерката
1.1.	Директни плаќања по обработлива земјоделска површина за сите поделски култури освен тутунот
1.2.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 1.1. за обработлива земјоделска површина со добиточна храна
1.3.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 1.1. за обработлива земјоделска површина со сончоглед и ориз
1.4.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 1.1. за засевани површини со сертифициран семенски материјал
1.5.	Директни плаќања по обработлива земјоделска површина за градинарско производство на отворено и во пластеници
1.6.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 1.5. за производство под контролирани услови на домати, пиперки, краставици и режано цвеќе
1.7.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 1.5. за градинарски култури предадени во преработувачки капацитети
1.8.	Директни плаќања по обработлива површина за одржување на постоечки овошни насади
1.9.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 1.8 за овошни култури предадени во преработувачки капацитет
1.10.	Директни плаќања по обработлива земјоделска површина за одржување на постоечки лозови насади
1.11.	Директни плаќања за произведен и продаден суров тутун од реколтата 2013 година
1.12.	Директни плаќања за производство на домашен сертифициран семенски материјал од прва и втора генерација за житни, индустриски, градинарски култури и компир
1.13.	Директни плаќања за производство на домашен лозов калем и овошен саден материјал
1.14.	Директни плаќања за производство на посадочен материјал за градинарски производи
1.15.	Директни плаќања за производство на предосновен и основен семенски материјал за житни култури

III

Средствата од дел I мерка 2 од оваа програма наменети за директни плаќања за сточарското производство во износ од 2.000.000.000,00 денари ќе се користат според следните подмерки:

Број на подмерка	Име на подмерката
2.1.	Директни плаќања за обележани грла говеда
2.2.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 2.1. за основни стада за производство на говедско месо
2.3.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 2.1. за грла говеда од автохтона раса Буша
2.4.	Директни плаќања за произведено и предадено кравјо, овчо и козјо млеко
2.5.	Директни плаќања за одгледани и заклани грла говеда во регистриран кланичен капацитет
2.6.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 2.4 за одгледани и заклани грла говеда во регистриран кланичен капацитет за производство на месо
2.7.	Директни плаќања за добиено теле по пат на В/О
2.8.	Директни плаќања за обележани грла овци од сите категории
2.9.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 2.8 за задржано женско јагне
2.10.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 2.8 за грла овци од автохтона раса Праменка (Овчеполка, Шарпланинска и Каракачанска)
2.11.	Директни плаќања за обележани грла кози
2.12.	Дополнителни директни плаќања од подмерка 2.11 за задржано женско јаре
2.13.	Директни плаќања за женски приплодни грла-маторици
2.14.	Директни плаќања за одгледани и заклани гоеници во регистрирани кланични капацитети
2.15.	Директни плаќања за одгледани и заклани бројлери во регистрирани кланични капацитети
2.16.	Директни плаќања за амортизирани несилки заклани во регистрирани кланични капацитети
2.17.	Директни плаќања за произведени еднодневни бројлерски пилиња
2.18.	Директни плаќања за произведени еднодневни женски пилиња од јајценосни хибриди
2.19.	Директни плаќања за регистрирано презимено пчелно семејство
2.20.	Директни плаќања за фармерско одгледување на ноеви
2.21.	Директни плаќања за фармерско производство на полжави
2.22.	Директни плаќања за одгледување на стопанско корисно автохотно овчарско куче Шарпланинец

IV

Средствата од дел I мерка 3 од оваа програма во износ од 20.000.000,00 денари за помош за премии за осигурување ќе се користат согласно член 98 од Законот за земјоделство и рурален развој и тоа за осигурано примарно земјоделско производство во 2014 година според дефинирани земјоделски култури со следните максимални површини по корисник:

- а) до 10 ха за лозови и овошни насади;
- б) до 2 ха за градинарски култури;
- в) до 2 ха за тутун;
- г) до 20 ха за житни култури и
- д) до 100 пчелни семејства.

V

Средствата од дел I мерка 4 од оваа програма во износ од 2.000.000,00 денари ќе се користат за анализа на физичките и хемиските својства на почвата на земјоделски стопанства кои имаат извршени агрохемиски или педолошки анализи во 2014 година, и тоа 70% од трошоците за анализа без ДДВ, но не повеќе од 9.000,00 денари по земјоделско стопанство.

VI

Средствата од дел I мерка 5 од оваа програма во износ од 150.000.000,00 денари за помош за одделни категории носители на земјоделско стопанство ќе се користат согласно член 102 од Законот за земјоделство и рурален развој како дополнителна помош која се доделува на земјоделски стопанства корисници на директните плаќања.

Дополнителната помош се доделува на следните категории носители на земјоделски стопанства:

-Дополнителна помош од 5% на правно лице регистрирано во ЕРЗС како земјоделско стопанство кое е основано од носителот или членот на семејно-земјоделско стопанство со целокупниот земјоделски имот на семејно-земјоделското стопанство освен објекти за домување или престојување на земјоделски производители

-Дополнителна помош од 10% на млад земјоделец носител на семејно-земјоделско стопанство и

-Дополнителна помош од 20% на носител на семејно-земјоделско стопанство кој е регистриран вршител на земјоделска дејност согласно со Законот за вршење на земјоделска дејност или е регистриран како индивидуален земјоделец согласно со Законот за пензиското и инвалидското осигурување.

VII

Средствата од дел I мерка 6 од оваа програма во износ од 10.000.000,00 денари за помош во сточарскиот сектор ќе се користат за покривање на административни трошоци за воспоставување и одржување на матич-

но книговодство и трошоци за испитувања извршени за утврдување на генетскиот квалитет или приносот во сточарството, согласно член 103 став 2 алинеја 1 и алинеја 2 од Законот за земјоделство и рурален развој.

Средствата од дел I мерка 6 од оваа програма ќе се реализираат со јавен конкурс согласно член 60-б од Законот за сточарство.

VIII

Средствата од дел I мерка 7 од оваа програма во износ од 15.000.000,00 денари ќе се користат од страна на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството за покривање на материјални трошоци за спроведување на оваа програма и тоа за: услуги за печатење на образци и информативни материјали и огласи потребни за спроведување на Програмата, услуги за печатење и достава на известувања до барателите, набавка на гориво и патни трошоци за вршење на контролите на терен како и трошоци поврзани со одржување на возилата, услуги за изработка, прилагодување и одржување на софтверски решенија за спроведување на Програмата, услуги од надворешни експерти вклучително и ревизија на Програмата, услуги за обезбедување на сателитски снимки наменети за контролите на терен, набавка на информатичка и техничка опрема наменета за спроведување на програмата вклучително и опрема потребна за спроведување на контролите на терен.

IX

Средствата од дел I мерка 8 од оваа програма во износ од 906.000.000,00 денари ќе се користат за исплата на финансиски средства за пренесени обврски од Програмите за финансиска поддршка во земјоделството од претходните години.

X

Корисници на директни плаќања од дел I мерки 1, 2, 3, 4 и 5 од оваа програма се земјоделски стопанства кои ги имаат намирено сите финансиски обврски кон Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство кои произлегуваат од: склучени договори за користење државно земјоделско земјиште и склучени договори за набавка на механизација, намирено сите финансиски обврски кон Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта кои произлегуваат од склучени договори за користење на државни пасишта и намирено сите финансиски обврски за воден надомест врз основа на евиденцијата која се води во водостопанските претпријатија вклучително и евиденцијата на должници од регистрирани водни заедници на територијата на водостопанските претпријатија а која е доставена до Управата за водостопанство од страна на водостопанските претпријатија најдоцна до 15.03.2014 година.

Корисниците на директни плаќања од дел I мерка 2 од оваа програма се земјоделски стопанства кои имаат подмирени надоместоци и обврски кои произлегуваат и од Наредбата за здравствена заштита на животните и Законот за идентификација и регистрација на животните.

XI

Крајниот рок за поднесување на барања за директни плаќања за мерките 1 и 2 од оваа програма е утврден согласно Уредбата за поблиските критериуми за директните плаќања, корисниците на средствата, максималните износи и начинот на директните плаќања за 2014 година.

Крајниот рок за поднесување на барања за директни плаќања за мерката 3 од оваа програма е 31.08.2014 година.

Крајниот рок за поднесување на барања за директни плаќања за мерката 4 од оваа програма е 31.05.2014 година.

Крајниот рок за поднесување на барања за директни плаќања за мерката 5 од оваа програма е 31.05.2014 година со исклучок на периодите утврдени во член 4 со точките 2 и 3 од Уредбата за поблиските критериуми за директните плаќања, корисниците на средствата, максималните износи и начинот на директните плаќања за 2014 година.

XII

Крајниот рок за почетокот на исплата на средствата по мерки и подмерки од оваа програма ќе се извршува според следниот распоред:

Број на мерка	Број на подмерка	Почеток на исплата
1.	1.1., 1.2., 1.3., 1.4.	септември 2014
	1.5., 1.6.	февруари 2015
	1.7., 1.9., 1.12., 1.13., 1.14., 1.15.	мај 2015
	1.8., 1.10.	ноември 2014
	1.11.	април 2014
2.	2.1., 2.2., 2.3.	април 2015
	2.4.	ноември 2014
	2.5., 2.6., 2.14., 2.15., 2.16.	мај 2015
	2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 2.12., 2.22.	април 2015
	2.13., 2.17., 2.18., 2.19., 2.20., 2.21.	март 2015
3.	/	март 2015
4.	/	март 2015
5.	/	октомври 2014
6.	/	декември 2014
7.	/	февруари 2014

XIII

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-10713/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

368.

Врз основа на член 16 став 2 и 3 од Законот за здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/2012, 145/2012, 87/2013 и 164/2013), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.01.2014 година, донесе

ПРОГРАМА
ЗА АКТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА МАЈКИТЕ И ДЕЦАТА ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ЗА 2014 ГОДИНА

I. Општа Цел

Општа цел на оваа програма е континуирано унапредување на здравјето на децата и жените во репродуктивен период во насока на намалување на доенечката и матернална смртност преку координирано спроведување на есенцијалните јавно-здравствени функции врз основа на дефинираните приоритети идентифицирани преку редовен мониторинг на нивната здравствената состојба, со посебен фокус на ранливите групи население и со почитување на принципот на еднаква достапност до сите на кои им е услугата потребна.

Специфични цели

1. Континуирано унапредување на системот на мониторирање на здравствениот статус на мајките и децата и ефикасноста на здравствената заштита.
2. Подигање на информираноста и едуцираноста на населението за здрави животни стилови и правилно здравствено однесување во преконцепциски, антенатален, постнателен и во доенечкиот период, со фокус на ранливите групи жени (жени Ромки, жени од руралните подрачја и адолесценти)
3. Унапредување на квалитетот и еднаквоста во пристапот до здравствените услуги за мајките и децата, со посебен фокус на ранливите групи жени
4. Навремено откривање на заболувања кај новороденчињата, доенчињата и малите деца
5. Јакнење на интерсекторската соработка и мобилизирање на партнерството во заедницата на сите релевантни партнери во идентификација и решавање на здравствените проблеми на мајките и децата особено во намалувањето на бариерите и зголемувањето на достапноста на услугите

II. Мерки кои треба да се преземат за подобрување на состојбите

1. Активности за мониторирање на здравствениот статус на мајките и децата и проценка на ефикасноста и достапноста на здравствените сервиси:

- Стручно-методолошки надзор-теренски посети за мониторинг на работата на превентивните тимови, поливалентната патронажна служба и РЗМ, вклучително редизајнирање на прашалникот за потребите на ранливите групи население служба;
- Изготвување на Информација за здравствената состојба и заштита на мајките и децата со предлог мерки за унапредување на состојбата, со акцент на социо-економските варијабли
- Функционирање на Државен центар за репродуктивно здравје; Стручно методолошка помош од страна на Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство на породилиштата низ државата;

- Евидентирање на податоци за секоја смртност на доенче и родилка од страна на Здравствените установи и достава до Државен центар за репродуктивно здравје;
- Собирање, обработка и анализа на доставените податоци од породилиштата за перинатална грижа од страна на Државен центар за репродуктивно здравје во соработка со Завод за мајки и деца и задолжително доставување на квартални извештаи до Комитетот за безбедно мајчинство при Министерство за здравство.

2. Активности за здравствена промоција и унапредување на здравственото однесување:

Изготвување и дистрибуција на информативно-едукативни материјали

Брошура-информација и совети за новите родители (24.000 примероци) и дистрибуција на истите до секоја породена.

Едукација на населението и промотивни кампањи

- Едукација на семејства во рурални средини и ромски заедници за унапредување на здравјето и развојот кај децата, вакцинации, безбедно мајчинство и адолесцентно здравје од страна на РЗМ и патронажна служба,
- Патронажни посети на бремени (во просек по 2 патронажни посети по бремена, а кај ризични бремени и повеќе - бремени помлади од 18 години и постари од 35, бремени кои потекнуваат од социјално ранливи групи вклучувајќи ги и Ромките, бремени кои живеат во оддалечени рурални подрачја),
- Патронажни посети на леунки и новородени (по 2 патронажни посети), а кај породени во домашни услови и леунки од социјално ранливи групи и ромски семејства и повеќе посети,
- Промоција на Европската недела на имунизација, вклучително локални активности фокусирани на ромските заедници и руралните средини,
- Промоција на Светската Недела на доење,
- Смс за бебиња/text for baby- Софтвер за иницијална смс порака.

Микробиолошки брисеви за 1900 трудници – приматели за социјална помош и заштита

- ослободување од партиципација за микробиолошки брисеви за сите бремени од семејства со минимални вкупни месечни примања и/или се невработени,
- Антенатални прегледи на бремени **1.500 Ромки** (200 за прв преглед во 12-14 гестациска недела, брис и ехо преглед + 400 денари за втор преглед во 21-24 гестациска недела за ехо преглед за што ќе се евидентира во мајчина книшка – условен трансфер),

Спроведување на истражување за достапноста на услугите за репродуктивно здравје со акцент на ранливи групи

Дефинирање на (оптимален/минимален) пакет на услуги за бремените жени кои би биле бесплатни за социјално ранливите групи жени

3. Јакнење на капацитетите на здравствени работници кои обезбедуваат здравствена заштита на деца и жени во репродуктивен период:

- јакнење на капацитети на ОБ Струмица со распоредување, доктор на медицина со лиценца за работа од областа на гинекологијата и акушерството и медицинска сестра/акушерка, еднаш во неделата да вршат здравствена дејност на ниво на примарна здравствена заштита во ординација за гинекологијата и акушерството на подрачјето на општина НОВО СЕЛО,

- јакнење на капацитети на СГАБ Чаир - Скопје со распоредување, доктор на медицина со лиценца за работа од областа на гинекологијата и акушерството и медицинска сестра/акушерка, еднаш во неделата да вршат здравствена дејност на ниво на примарна здравствена заштита во ординација за гинекологијата и акушерството на подрачјето на општина Шутка,
- Регионални работилници за здравствени работници - превентивните тимови за теми од областа на здравјето на децата (доење, исхрана, имунизација, систематски прегледи, справување со антивакциналните трендови),
- Регионални работилници за патронажната служба и РЗМ за семејно планирање антенатална грижа,
- Изготвување на Стандарди и нормативи за работа на патронажната служба.

4. Активности за рана детекција на заболувања кај новороденчињата, доенчињата и малите деца:

- Спроведување на тиреоиден скрининг кај сите новородени деца во Република Македонија,
- Детектирање на метаболни болести како селективен скрининг по индикација кај 2000 деца кои амбулантски и хоспитално се третираат на Клиника за детски болести,
- Неонатален скрининг за слух кај новороденчиња,
- Превентивни систематски прегледи на доенчиња од страна на превентивните тимови (3 прегледи по доенче во 3, 6 и 9 месец),
- Превентивни систематски прегледи кај деца во 2 и 4 година. Наодите од превентивните прегледи се внесуваат во Картон за систематски прегледи на деца од предучилишна возраст кој е изготвен од Завод за мајки и деца,
- Патронажни посети кај доенчиња - во просек по 5 посети на доенче, од кои 2 во новороденечкиот период, а по една посета на возраст од 4, 7 и во 12 месец,
- Дополнителни 2 патронажни посети на семејства со висок социјален и здравствен ризик и на семејства во ромски заедници.

5. Јакнење на интерсекторска соработка и соработка со локалната заедница

- Одржување на работилница за претставување на активностите на оваа програма, за мајки и деца на потенцијалните партнери во реализација на оваа програмата особено во работата со ранливите групи до кои е потешко да се пристапи,
- одржување на координативни состаноци со претставници од единиците на локалната самоуправа, граѓански здруженија, претставници на ромски заедници, Ромски НВО, женски организации, УН организации, УНФПА.

III. Очекувани резултати

Со целосно реализирање на активностите предвидени со оваа програма се очекува постигнување на следните резултати:

1. Идентифицирани приоритети за делување базирани на континуирано и ефикасно следење на здравствениот статус и обемот на здравствена заштита на мајките и децата,
2. Унапредени животни стилови и подобро здравствено однесување од аспект на безбедното мајчинство, со фокус на ранливите групи жени и деца (зголемен процент на жени кои имаат избрано матичен гинеколог, зголемен процент на

- мајки кои дојат ексклузивно, одржување на висок опфат со имунизација, навремена и редовна антенатална и постнатална заштита и др),
3. Подобрен пристап и квалитет на здравствените услуги за мајките и децата, со фокус на ранливите групи жени и деца,
 4. Намалени бариерите и зголемена достапност до услуги преку зајакнато партнерство и соработка во заедницата,
 5. Унапредено здравјето на децата, доенчињата и жените во репродуктивен период и намалени разлики кај поедини ранливи групи мерено преку индикаторите за морбидитет, морталитет и искористеност на здравствените услуги.

IV. Потребни финансиски средства за реализација на програмата

Табела 1. Потребни финансиски средства за реализација на оваа програма

	Активности	Извршител	Количина	Цена	Вкупно
1.	Тиреоиден скрининг на сите новородени деца	Министерство за здравство, Универзитетска клиника за детски болести	24.000	125,00	3.000.000,00
2.	Неонатален скрининг за слух кај новороденчиња	Универзитетска клиника за уво нос и грло во соработка со Национален координатор за неонатален скрининг за слух	24.000	10	240.000,00
3.	Детектирање на метаболни болести како селективен скрининг по индикација	Министерство за здравство, Универзитетска клиника за детски болести	2.700	851	2.600.000,00
4.	Микробиолошки брисеви за 1900 трудници – приматели за социјална помош и заштита и ослободување од партиципација за микробиолошки брисеви за сите бремени од семејства со минимални вкупни месечни примања и/или се невработени	Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство, Лаборатории при Институтот за јавно здравје Скопје, Центрите за јавно здравје, Институт за микробиологија	1.900	350	665.000,00
			1000	350	350.000,00
5.	Брошура-информација и совети за новите родители (24.000 примероци) и дистрибуција	Министерство за здравство, Институт за јавно здравје Скопје	24.000	17,00	410.000,00
6.	Државен центар за репродуктивно здравје - Национален координатор (12x6.000 денари) 20 медицински сестри	Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство и породилиштата низ	1	1.000.000,00	1.000.000,00

	/акушерки во породилишта за внесување на податоците (12x3.000 денари за секоја акушерка/медицинска сестра)	државата 16 Општи болници вклучувајќи ги и приватните породилишта			
7.	Зајакнување на капацитети на ОБ Струмица со распоредување, доктор на медицина со лиценца за работа од областа на гинекологијата и акушерството и медицинска сестра/акушерка, еднаш во неделата да вршат здравствена дејност на ниво на примарна здравствена заштита во ординација за гинекологијата и акушерството на подрачјето на општина НОВО СЕЛО	Општа Болница Струмица	48недели	10.000	480.000,00
8.	Зајакнување на капацитети на СГАБ Чаир- Скопје со распоредување, доктор на медицина со лиценца за работа од областа на гинекологијата и акушерството и медицинска сестра/акушерка, еднаш во неделата да вршат здравствена дејност на ниво на примарна здравствена заштита во ординација за гинекологијата и акушерството на подрачјето на општина Шутка	Специјална гинеколошко акушерска болница- Чаир	48недели	10.000	480.000,00
9.	Аntenатални прегледи на бремени 1.500 Ромки 200 за прв преглед во 12-14 гестациска недела, брис и ехо преглед + 400денари за втор преглед во 21-24 гестациска недела за ехо	Министерство за здравство, Ромски здравствени медијатори координирани од Заводот за здравствена заштита на мајки деца	1.500	600.00	900.000,00

	преглед за што ќе се евидентира во мајчина книшка—(условен трансфер)				
10.	Регионални работилници за здравствени работници (превентивните тимови) за теми од областа на здравјето на децата (10 семинари)	Завод за здравствена заштита на мајки и деца	10	15.000,00X30луѓе	150.000,00
	Регионални работилници за патронажната служба и РЗМ за семејно планирање, антенаталната и постнатална грижа (10 семинари)	Завод за здравствена заштита на мајки и деца	10	15.000,00X30луѓе	150.000,00
11.	Едукација на семејства во рурални средини и ромски заедници за унапредување на здравјето и развојот кај децата, вакцинации, безбедно-мајчинство и адолесцентно здравје од страна на РЗМ и патронажна служба	Завод за здравствена заштита на мајки и деца	5.000 семејства да се едуцираат	50	250.000,00
12.	Смс за бебе/text for baby	Работна група од стручно здружение, Клиника за гинекологија и клиника за детски болести да ја осмислат/предложат содржината на пораките Министерство за здравство,	Софтвер за иницијална смс порака	24.000	400.000,00
13.	Промоција на Европската недела на имунизација	Министерство за здравство, Завод за здравствена заштита на мајки и деца	1	300.000,00	300.000,00
14.	Промоција на Светската недела на доењето	Министерство за здравство, Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство, Завод за здравствена заштита на мајки и деца	1	100.000,00	100.000,00
15.	Спроведување на истражување за	Министерство за здравство, УНФПА -	1	25.000,00	25.000,00

достапноста на услугите за репродуктивно здравје	Фонд на население за Обединети нации			
групи (дефинирање на оптимален/минимален) пакет на услуги за бремените жени кои би биле бесплатни за социјално ранливите групи жени				
Средства обезбедени од основниот Буџет				10.000.000,00
Буџет на самофинансирачки активности на Министерството за здравство				1.500.000,00
Вкупно				11.500.000,00

V. Финансирање

Активностите предвидени во оваа програма ќе се финансираат од Буџетот на Република Македонија за 2014 година.

Распределбата на средствата по оваа програма ја врши Министерството за здравство квартално на извршителите на активностите, врз основа на доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата.

VI. Извршители на Програмата

Извршители на Програмата за активна здравствена заштита на мајките и децата се Министерство за здравство, Завод за здравствена заштита на мајки и деца, Универзитетска Клиника за гинекологија и акушерство-Скопје, Универзитетска клиника за детски болести - Скопје, Универзитетска клиника за уво, нос и грло-Скопје, Ромски здравствени медијатори, Национален координатор за неонатален скрининг за слух, Државен центар за репродуктивно здравје и други партнерски организации СЗО, УНФПА, УНИЦЕФ.

VII. Следење на реализација на Програмата (мониторинг и евалуација)

Следење на спроведувањето на оваа програма врши Министерството за здравство.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 41-10735/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрски, с.р.

369.

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита ("Службен весник на Република Македонија", број 43/2012, 145/2012, 87/2013 и 164/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

ПРОГРАМА

ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА ПОЈАВАТА, СПРЕЧУВАЊЕ И СУЗБИВАЊЕ НА БРУЦЕЛОЗАТА КАЈ НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2014 ГОДИНА

1. Цели на програмата

Генерална цел на Програмата е спречување и сузбивање на бруцелозата кај луѓето на територијата на целата Република.

Притоа, основни цели на годишната Програма се:

1. Намалување на инциденцата на бруцелоза кај луѓето
 2. Спречување на појава на компликации и инвалидитет
 3. Спречување на појава на рецидиви
 4. Намалување на стапката на смртност
 5. Микробиолошка потврда на секој сомнителен случај
 6. Континуирана медицинска едукација, обновување на знаењата на здравствените работници
 7. Информираност и здравствена едукација за ова заболување, како на општата популација така и на професионално експонираните лица.
- Овие цели, во 2014 година ќе се остваруваат преку следните активности:
- Спроведување на мерките и активностите за спречување на појавата, понатамошно ширење на бруцелозата и нејзино сузбивање на територија на целата република, согласно претходно изготвени оперативни планови;
 - Епидемиолошко следење и испитувања за рано откривање на изворите, патиштата и начинот на пренесување на заразата;
 - Рано и активно откривање на заболени лица, нивно пријавување до надлежните институции, анкетирање, информација и едукација;
 - Рано и адекватно лекување на заболени;
 - Задолжително лабораториско докажување на бруцелозата;
 - Континуирана медицинска едукација на здравствените работници;
 - Информирање и здравствено - едукативна дејност.

II. Активности, очекувани резултати (индикатори на успешност)

За остварување на целите утврдени со оваа Програма, во 2014 ќе се спроведуваат следните мерки и активности:

1. Изготвување на 10 работни оперативни планови за динамика на реализација на активностите од страна на 10-те Центри за јавно здравје (ЦЈЗ) , а согласно епидемиолошката состојба на подрачја за кое се основани и стручно методолошките упатства добиени од Институтот за јавно здравје на Република Македонија (ИЈЗ на РМ) .

Извршители: ЦЈЗ , во соработка со ИЈЗ на РМ

Индикатор: доставен работен план до 15.01.2014 година до Министерство за здравство од страна на ИЈЗ на РМ.

2. Организирање на 10 регионални советувања/работилници по два во секој квартал на тема бруцелоза и епидемиолошката дејност при ЦЈЗ, на кои здравствени-те работници од републиката (епидемиолози, инфекто-лози, микробиолози, матични доктори, претставници од ДСЗИ), на регионално ниво ќе се запознаат со раширеноста на бруцелозата во Република Македонија, со епизоотолошката и епидемиолошката состојба, со клиничката слика, дијагностиката и другите карактеристики на бруцелозата, како и со мерките и активностите кои треба да се спроведуваат за нејзино сузбивање, врз основа на анализата на конкретната епидемиолошка и епизоотолошка состојба на одредена територија. ИЈЗ на РМ во соработка со Медицински факултет Скопје-Институт за епидемиологија со медицинска биостатистика подготвува и доставува детален план (датум, место на одржување, планирани здравствени институции-учесници) за 10-те советувања, агенда со теми планирани и листа на предавачи, до Министерство за здравство.

Извршители: ИЈЗ на РМ во соработка со Медицински факултет Скопје-Институт за епидемиологија со медицинска биостатистика.

Индикатор: доставен план, квартален извештај (број на учесници, датум, место) за организирани регионални семинари.

Рок на извршување : 15.01.2014 година-доставен план, квартално

3. Микробиолошко - лабораториска дијагностика на бруцелозата кај луѓето ќе се врши во лабораториите на Центрите за јавно здравје за територијата за која се основани и лабораториите на ИЈЗ на РМ, со користење на следните микробиолошки испитувања: BAV - тест и Brucella capt.test , а во обем по извршител, согласно табела бр 1 .

Извршители: Микробиолошките лаборатории на ЦЈЗ и ИЈЗ на РМ

Индикатор: извештај за број на направени тестови (BAV ,Brucella capt.test,)

Рок на извршување: квартално

4. Верификација на позитивните серолошки наоди од 10-те ЦЈЗ ќе се врши во микробиолошката лабораторија на Институтот за јавно здравје на Република Македонија по пат на PCR реакции (а во обем по извршител, согласно табела број 1)

Извршители: Институтот за јавно здравје на Република Македонија

Индикатор: извештај за број на верифицирани PCR реакции.

Рок на извршување: квартално

5. Активен епидемиолошки надзор на терен преку епидемиолошко извидување, епидемиолошки истражувања за рано откривање и дијагноза, евидентирање, пријавување и анкетирање на сите сомнителни и дијагностицирани случаи на бруцелоза, изготвување на информација.

Извршители: Центрите за јавно здравје

Индикатор: Број на епидемиолошки увиди за надзор и следење на бруцелозата и изготвување на информација за најдената состојба.

Рок на извршување: квартално

6. За секој откриен случај на бруцелоза кај луѓето или добиен податок за заболени добиток, ќе се вршат епидемиолошки истражувања, ќе се прават епидемиолошки анкети и лабораториско/серолошки тестирања кај луѓето, со цел да се откријат сите заболени лица во таа населба.

Извршители: Центрите за јавно здравје

Индикатор: извештај за број на лабораториско/серолошки тестирања, број на епидемиолошки анкети

Рок на извршување: квартално

7. Здравствен надзор над ветеринарните работници, сточарите, работниците во кланиците, млекарниците и во кожарската индустрија ќе се врши преку систематски здравствени прегледи, во кои се вклучени клиничко-серолошки испитувања на бруцелоза.

Извршители: Центрите за јавно здравје и ИЈЗ на РМ.

Индикатор: квартален извештај за број на здравствени прегледи, број на лабораториски тестирања на професионално експонирани лица.

Рок на извршување: квартално

8. Епидемиолошките служби при 10-те ЦЈЗ ги обработуваат и евидентираат пријавите за секој случај заболени од бруцелоза за кој изработуваат епидемиолошка анкета и и заедно со пријавата ги доставуваат до ИЈЗ на РМ. Епидемиолошките служби при 10-те ЦЈЗ ги известуваат Државниот санитарен и здравствен инспекторат и ветеринарната инспекција надлежна за одредена територија.

Епидемиолошките служби при ЦЈЗ вршат внесување во дата база, обработка и анализа на пријавите и епидемиолошките анкети на заболени, врз база на што се изработуваат извештаи.

Извршители: 10-те ЦЈЗ, ИЈЗ на РМ.

Индикатор: Број на доставени извештаи и обработени пријави/анкети за заболени од бруцелоза.

Рок на извршување: квартално

9. Во случај на зголемен број на заболени или појава на епидемија на бруцелоза, ЦЈЗ ќе прават епидемиолошки увиди за следење на состојбата на теренот во соработка со ИЈЗ на РМ и ќе предлагаат мерки за спречување на понатамошно ширење/сузбивање на епидемијата кои ги доставуваат до ДСЗИ. За тоа ќе изработуваат информации со предлог мерки и ќе ги доставуваат до ИЈЗ на РМ и Министерство за здравство.

Извршители: 10-те ЦЈЗ во соработка со ИЈЗ на РМ.

Индикатор: Број на теренски увиди и доставени информации при епидемии до ИЈЗ на РМ и Министерство за здравство.

Рок на извршување: квартално

10. Институтот за јавно здравје на Република Македонија, пружа стручно методолошка помош на Центрите за јавно здравје со посета во секој центар за јавно здравје, а по потреба и почесто во региони со поголем број заболени, како и навремено информирање за состојбите со ова заболување во Република Македонија и во светот, за што ќе бидат изработени различни информации, препораки, упатства и стручни мислења.

Извршител: Институтот за јавно здравје на Република Македонија

Индикатор: квартален извештај/ информации за теренски посети, изработени препораки, упатства и стручни мислења.

Рок на извршување: квартално

11. Центрите за јавно здравје изготвуваат тромесечни и годишни извештаи за состојбата со бруцелоза на нивното подрачје и преземените мерки и активности за нејзино спречување и сузбивање

Извршители: Центрите за јавно здравје

Индикатор: доставени извештаи (тромесечни и годишен извештај) со епидемиолошки коментар за своето подрачје на покривање до Министерство за здравство и Институтот за јавно здравје на Република Македонија.

12. Институтот за јавно здравје на Република Македонија по обработка на индивидуалните пријави за различни болести, периодичните извештаи на 10-те Центри за јавно здравје, епидемиолошките анкети и теренските увиди, изготвува збирни квартални извештаи и информации за состојбата со ова заболување и завршен годишен извештај. Информациите и годишниот извештај, Институтот за јавно здравје на Република Македонија го доставува до Министерството за здравство, Државниот санитарен и здравствен инспекторат, Фондот за здравствено осигурување на Македонија, Ветеринарната инспекција, Националниот соработник за бруцелоза и др.

Извршители: Институтот за јавно здравје на Република Македонија.

Индикатор: доставени информации, квартален извештај и годишен извештај со епидемиолошки коментар и табеларен приказ на спроведените активности во целата република.

13. Здравствено воспитување и едукација на населението се врши преку поединечни разговори при теренски посети и анкетирање на лица и домаќинства, организирани предавања во установи и институции, во населбите, преку средствата за јавно информирање, при што населението се запознава со природата на болеста, начинот на пренесувањето и заштитата и друго. За истата цел се користат и постоечките web-страни (Институтот за јавно здравје на Република Македонија на РМ, Центрите за јавно здравје).

Извршители: Центрите за јавно здравје

Индикатор: извештај за број на остварени посети на семејства на заболени лица, број на предавања во различни населби, број на настапи во медиуми, написи и интервјуа во јавни гласила, како и број на информации на интернет.

14. Медиумска кампања за населението со неопходни информации за заболувањето и превентивни мерки, спроведена од страна на ИЈЗ на РМ со подготвен медиумски план за реализација во соработка со Македонска радио телевизија.

Рок на извршување: континуирано

Индикатор: доставен медиумски план и извештај за реализација

Табела број 1 :Приказ по обем и вид на активности по извршители

Табела број 1 :Приказ по обем и вид на активности по извршители

ЦЗ извршители	анкети	надзор	BAB тест	Brucella capt.test	PCR	Број на предавања за население во рурални средини	Број на предавања за ривички групи работници	Едукативни и регионални семинари	Стручно методолошка помош
Штип	72	110	130	100	0	10	10		/
Скопје	50	80	100	80	0	10	10		/
Белас	80	100	130	100	0	15	15		/
Присеп	50	60	100	80	0	10	10		/
Тетово	60	75	120	100	0	15	15		/
Струмица	50	80	100	50	0	10	10		/
Куманово	50	55	80	50	0	10	10		/
Битола	30	55	80	40	0	10	10		/
Охрид	30	50	80	40	0	10	10		/
Кочани	25	50	80	40	0	10	10		/
ИЈЗ на РМ	0	0	150	100	150	0	0	10*	10
вкупно	497	715	1150	780	150	110	110	10	10

*организирано во соработка со Медицински факултет Скопје-Институт за епидемиологија со медицинска биостатистика

III.ИЗВРШИТЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Согласно предвидените активности, во извршувањето на Програмата за спречување и сузбивање на бруцелозата кај луѓето во Република Македонија во 2014 година, ќе бидат вклучени следните институции:

- Институтот за јавно здравје на Република Македонија
- Центрите за јавно здравје
- Медицински факултет Скопје - Институт за епидемиологија со медицинска биостатистика

IV.ДОСТАВУВАЊЕ НА ГОДИШНИ ИЗВЕШТАИ И РОКОВИ

Здравствените установи кои се извршители на активностите предвидени во оваа Програма доставуваат тромесечни и годишни извештаи за спроведените активности.

Центрите за јавно здравје и нивните подрачни единици, треба се да подготват и да достават 4 тромесечни и еден годишен извештај за состојбата со бруцелоза на нивното подрачје и преземените мерки и активности за нејзино спречување и сузбивање до Институтот за јавно здравје на Република Македонија, во точно определени рокови.

Центрите за јавно здравје доставуваат тромесечни извештаи до ИЈЗ на РМ во рок од 7 дена по истекот на тромесечјето.

Институтот за јавно здравје на Република Македонија подготвува и доставува квартални /тромесечни извештаи до Министерството за здравство во рок од десет дена по завршувањето на кварталот.

Центрите за јавно здравје годишниот извештај за реализација на активностите од Програмата за испитување на појавата, спречувањето и сузбивањето на бруцелозата кај населението во Република Македонија за 2014 година го доставуваат до ИЈЗ на РМ најдоцна до 15 јануари 2015 година.

Институтот за јавно здравје на Република Македонија доставува до Министерството за здравство комплетен извештај за реализираните мерки и активности, предвидени со Програмата за испитување на појавата, спречувањето и сузбивањето на бруцелозата кај населението во Република Македонија за 2014 година .

Рок за доставување на годишниот извештај : 31 јануари 2015 година.

ИЈЗ на РМ подготвува и доставува Предлог Програма за спречување и сузбивање на бруцелозата кај луѓето во Република Македонија во 2015 година, до Министерството за здравство.

Рок за доставување: најдоцна до 31 октомври, 2014 година.

V. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

За реализација на програмските активности за испитување на појавата, спречувањето и сузбивањето на бруцелозата кај луѓето за 2014 година, потребни се следните средства :

Број	Н а з и в	Количина	Единична цена(ден)	Износ во денари	Извршител
1.	Епидемиолошки надзор на терен и истражување	715	500	357.500,00	10-теЦЗ
2.	Епидемиолошки анкети	497	100	49.700,00	10-теЦЗ
3.	BAB Test –	1150	220	253.000,00	ЦЗ и ИЈЗ
4.	Brucella capt.test	780	760	592.800,00	10-те ЦЗ, ИЈЗ на РМ
5.	PCR	150	780	117.000,00	ИЈЗ на РМ
6.	Семинари едукативни	10	25.000	250.000,00	ИЈЗ на РМ и Медицински факултет - Скопје
7.	Предавања за население во рурални средини	110	1.500	165.000,00	10-те ЦЗ
8.	Предавања за експонирани работници	110	1.500	165.000,00	ЦЗ
9.	Стручно методолошка помош	10	5.000	50.000,00	ИЈЗ на РМ
10.	Медиумска кампања на МТВ за промоција и едукација за бруцелоза	Согласно подготвен медија план	500.000,00		ИЈЗ на РМ
ВКУПНО:				2.500.000,00 денари	

За реализација на активностите од табелата под број од 1 до 9 ќе обезбедат средства во висина од 2.000.000,00денари од основниот буџет, а за реализација на активностите под број 10 ќе се обезбедат од сопствени средства на Министерство за здравство во висина од 500.000,00 денари.

Исплатата на средствата по Програмата ќе се врши квартално од страна на Министерството за здравство , врз основа на доставените фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата и согласно работниот план.

Фактурирањето ќе се врши по утврдени цени на Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија и одобрени програмски цени .

Фактурирањето ќе се врши по утврдените програмски цени кои се составен дел на Програмата, на стандарден образец за фактура , објавен на веб страната на Министерството за здравство со извештај во прилог.

Следење на спроведувањето на Програмата врши Министерството за здравство и по потреба поднесува Извештај до Владата на Република Македонија.

Реализацијата на програмските активности на регионално и локално ниво, ја спроведуваат се Центрите за јавно здравје .

Програмата ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2014 година во висина од 2.500.000,00 денари од кои 2.000.000,00 денари од основен Буџет и 500.000,00 денари од сопствени средства на Министерство за здравство.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-10741/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрски, с.р.

370.

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“, бр. 43/2012, 145/2012, 87/2013 и 164/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

ПРОГРАМА
ЗА ЗАШТИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО ОД ХИВ/СИДА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2014
ГОДИНА

I. Вовед

Годишната програма за заштита на населението во Република Македонија од синдромот на стекнат недостаток на имунитет - ХИВ/СИДА за 2014 година ќе се спроведе согласно со предвидените стратешки насоки на Националната стратегија за превенција од ХИВ/СИДА и препораките од организациите на Обединети Нации. Програмата ќе продолжи да финансира компоненти од Националната Стратегија за превенција од ХИВ/СИДА, кои досега не беа финансирани со Програмата за ХИВ/СИДА во Република Македонија, поддржана со Глобален Фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија. Во исто време, програмата ќе започне со финансирање на компоненти од Стратегијата за кои Република Македонија се обврзува да превземе дел од финансирањето на програмата за ХИВ/СИДА во Република Македонија финансирана од Глобалниот Фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија, пред се во делот на интервенциите насочени кон групите под најголем ризик.

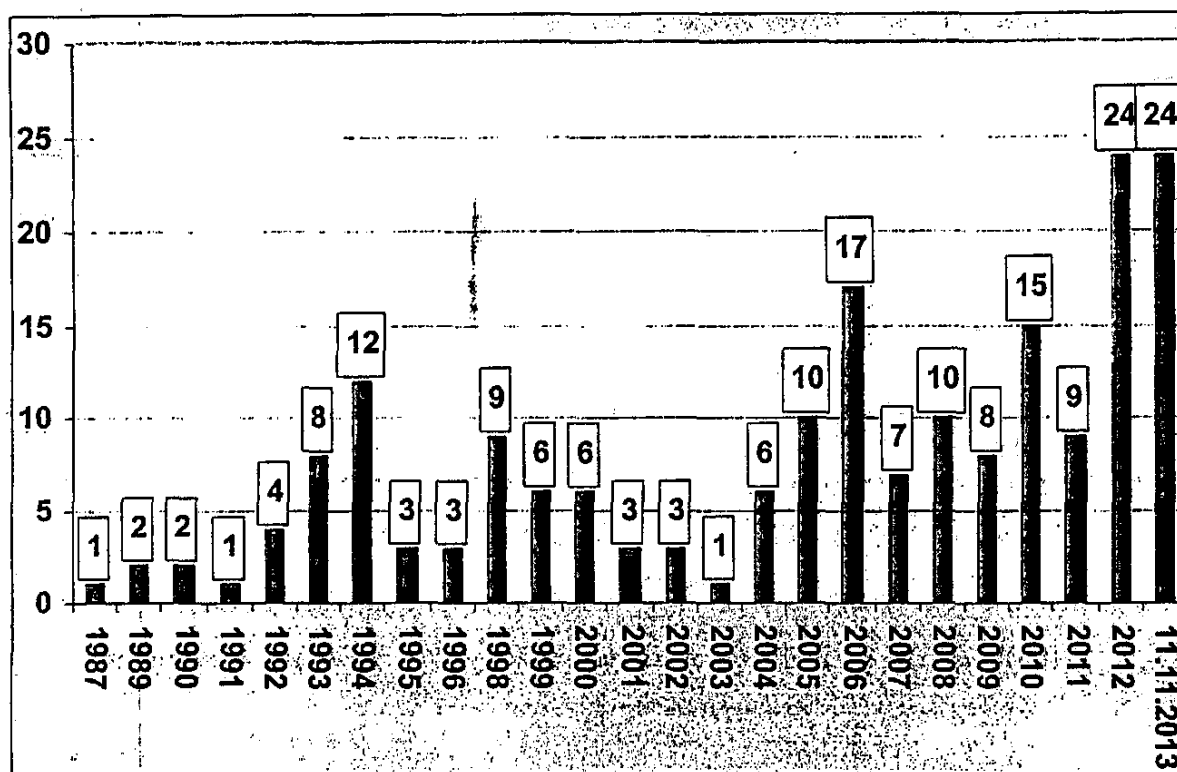
II. Моментална состојба

Стапката на преваленцата на ХИВ се задржа на ниско ниво во Република Македонија вклучувајќи ја и преваленцата помеѓу популацијата за која се смета дека е под најголем ризик. До декември 2013 година, вкупно 194 лица се регистрирани како случаи на ХИВ/СИДА.

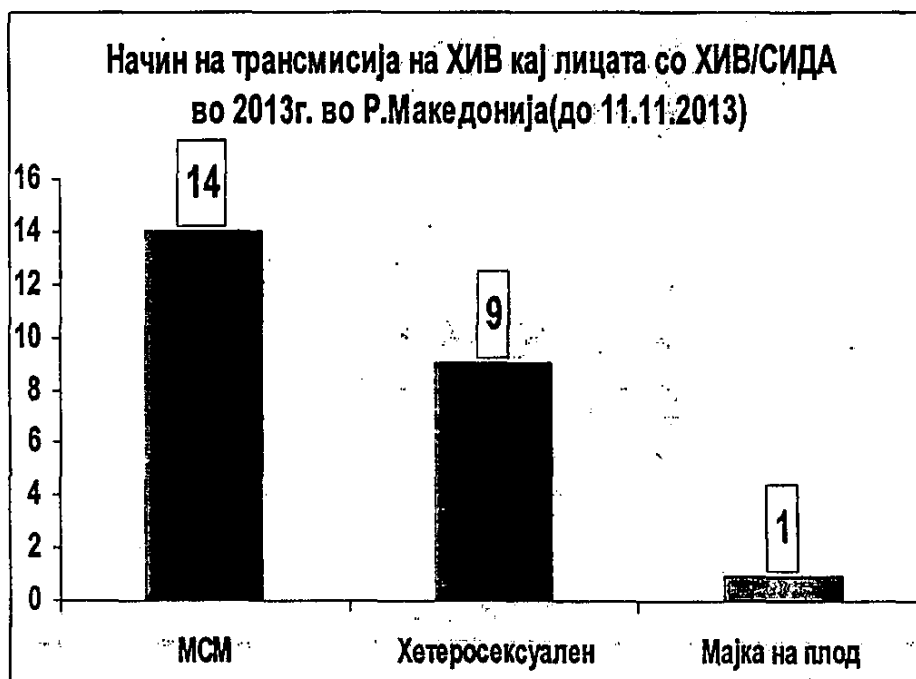
Во најголем дел од регистрираните случаи пријавиле дека се инфицирале преку хетеросексуален начин на пренос, од кои 149 се мажи а 45 се жени.

Веројатно е дека другите начини на пренос, како на пример, мажи кои имаат секс со мажи (МСМ) и интравенски корисници на дроги (ИКД) не се пријавуваат во целост. Повеќе од три четвртини од пријавените случаи 84,6% се лица кои живеат во град и 15,4% во село.

Графикон 1. Број на регистрирани случаи на ХИВ/СИДА (1987-2013)

Графикон 2. Начин на пренос на ХИВ/СИДА

Повеќе од една половина од случаите се пријавени во последните 8 години. Најверојатно е дека зголемениот број на регистрирани лица се должи и на зголемената достапност на службите за доброволно доверливо советување и тестирање (ДДСТ) во земјата воспоставени во 10-те Центри за јавно здравје или зајакнати преку грантот од Глобалниот Фонд за борба против СИДА, туберкулоза и маларија.

III. Цели на Програмата

Оваа програма ги структурира активностите според следните стратешки цели од Националната стратегија за превенција од ХИВ/СИДА и тоа:

- 1) Координација и развивање на капацитети;
- 2) Собирање и употреба на стратешки информации;
- 3) Превентивни стратегии и активности за целни групи и популации под најголем ризик;
- 4) Обезбедување на третман, грижа и психосоцијална поддршка на лицата кои живеат со ХИВ/СИДА.

Координација и развивање на капацитети

Координација и развивање на капацитети опфаќа задачи поврзани со планирањето на програмските активности: подготовка и избор на организации за имплементација на програмата и прибирање, анализа и одобрување на годишни работни планови со буџети на сите чинители кои ја имплементираат програмата за ХИВ/СИДА, како и нивно редовно следење и проценка во текот на целата година:

Имплементатори на задачите во оваа стратешка област се:

- Институтот за јавно здравје на Република Македонија;
- Центри за јавно здравје (Скопје, Тетово, Куманово, Охрид, Велес, Битола, Кочани, Струмица, Штип и Прилеп);
- Универзитетска Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби;
- Институт за епидемиологија при Медицински факултет Скопје;
- Комисија за ХИВ/СИДА.

2) Собирање и употреба на стратешки информации

Собирање и употреба на стратешки информации опфаќа задачи поврзани со прибирање и обработка на стратешки информации врз основа на кои се имплементира програмата, како и за идно планирање на интервенциите во согласност со епидемиолошките и бихејвиоралните податоци:

Имплементатори на задачите во оваа стратешка област се:

- Единицата на Глобалниот Фонд за борба против СИДА, туберкулоза и маларија која е одговорна за развивање методологија, теренско истражување анализа на податоците и подготовка на извештаи, во соработка со Институтот

за јавно здравје на Република Македонија и Институт за епидемиологија при Медицински факултет Скопје.

3) Превентивни стратегии и активности за целни групи и популации под најголем ризик и млади

Превентивни стратегии и активности за целни групи и популации под најголем ризик опфаќа задачи за превенција на ХИВ/СИДА помеѓу групите под најголем ризик и кај младата популација:

Задачи на јавните здравствени установи од кои дел ќе се реализираат во рамките на постоечките буџети на јавните здравствени установи:

- Вршење на доброволно и доверливо советување и тестирање (ДДСТ) на лица, со цел да се утврди инфекција со ХИВ вирусот;
- Дефинитивна лабораториска дијагноза за носителство на ХИВ за дефинитивна конфирмација;
- Тренинг на здравствените работници за ризикот и заштитата при професионална експозиција на ХИВ/СИДА/ХЦВ;
- Спроведување на стручни предавања во училиштата за превенција на ХИВ/СИДА и сексуално преносливи инфекции помеѓу младата популација;
- Дистрибуција на кондоми кај ризични целни групи и популации под најголем ризик и млади.

Имплементатори на задачите во оваа стратешка област се:

- Институтот за јавно здравје на Република Македонија;
- Центри за јавно здравје (Скопје, Тетово, Куманово, Охрид, Велес, Битола, Кочани, Струмица, Штип и Прилеп);
- Универзитетска Клиника за инфективни болести и фебрилни болести;
- Институт за епидемиологија при Медицински факултет Скопје
- Граѓански сектор кој е вклучен во програмата на Глобал Фонд.

4) Обезбедување на третман, грижа и психосоцијална поддршка на лицата кои живеат со ХИВ/СИДА

Обезбедување на третман на лицата кои живеат со ХИВ/СИДА ги опфаќа следните задачи:

Задачи на Универзитетска Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби

- Набавка на антиретровирусна терапија за лицата кои живеат со ХИВ/СИДА и тестови за следење на ХИВ инфекцијата според доставените побарувања за терапија од Универзитетската клиника за инфективни болести и фебрилни состојби;
- Администрирање на антиретровирусна терапија за лицата кои живеат со ХИВ/СИДА

Имплементатор на задачите во оваа стратешка област е:
- Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби.

IV. Мерки кои треба да се превземат за подобрување на состојбите
Со цел да се задржи состојбата на ниска преваленција на ХИВ во земјата, потребна е континуирана имплементација на Националната Стратегија за ХИВ/СИДА во однос на предвидените работни планови. Активностите од овие планови треба да се финансиски подржани од тековната апликација добиена од Глобалниот фонд за ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија 2012-2016 како и од оваа програма.

V. Потребни финансиски средства (обем, цена и вкупни средства) Табела 1

Бр.	Активност	Извршител	Количина	цена	вкупно
1.	Набавка на антиретровирусна терапија за лицата кои живеат со ХИВ/СИДА и	Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби			16.000.000,00
2.	Тестови за следење на ХИВ инфекцијата	Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби			1500.000,00
3.	Вршење на доброволно и доверливо советување и тестирање (ДДСТ) на лица, со цел да се утврди инфекција со ХИВ вирусот	Институтот за јавно здравје на Република Македонија	200	500,00	100.000,00
4.	Вршење на доброволно и доверливо советување и тестирање (ДДСТ) на лица, со цел да се утврди инфекција со ХИВ вирусот	10 Центри за јавно здравје по 100 теста	1000	500,00	500.000,00
5.	ДСТ кај новооткриени пациенти со туберкулоза	Институтот за јавно здравје на Република	270	500,00	135.000,00

Македонија					
6.	Дефинитивна лабораториска дијагноза за носителство на ХИВ за дефинитивна конфирмација	Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби	25	5.000,00	125.000,00
7.	Дефинитивна лабораториска дијагноза за носителство на ХИВ за дефинитивна конфирмација	Институтот за јавно здравје на Република Македонија	25	5.000,00	125.000,00
8.	Спроведување на стручни предавања во училиштата за превенција на ХИВ/СИДА и СПИ помеѓу младата популација	10- Центри за јавно здравје	533 предавања	3.000,00	1.600.000,00
9.	Набавка на кондоми и лубриканти	МЗ	1	300.000,00	300.000,00
10.	Тренинг на здравствените работници за ризикот и заштитата при професионална експозиција на ХИВ/СИДА/ХЦВ	Институт за епидемиологија и медицински факултет	10 работилници /опфатени 300 здравствени работници	30.000,00	300.000,00
11.	Медиумска промоција за информирање и едукација на населението за ХИВ/СИДА на МРТВ	МЗ	Согласно доставен медиумски план	1.000.000,00	1.000.000,00
	Интернет Кампања FB, Twitter			315.000,00	315.000,00
1-11	Средства обезбедени од основниот Буџет				20.000.000,00
	Буџет на самофинансирачки активности на Министерството за здравство				2.000.000,00
	Вкупно				22.000.000,00

VI. Финансирање (извори на обезбедување на средствата – Буџет на Република Македонија донации и други извори)

Програмата ќе се реализира во рамките на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2014 година, во вкупен износ од 128.485.000,00 денари, од кои 20.000.000,00 од основен Буџет, 2.000.000,00 од буџетот на самофинансирачки активности и 106.485.000,00 од буџет на донации.

За потребите на финансирањето на имплементацијата на Националната Стратегија за ХИВ/СИДА на Република Македонија, за фискалната година во 2014 се обезбедени средства од грантот подржан од Глобалниот фонд за ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија (Табела 2), според следната динамика на употреба на средствата:

Средства - донација за ХИВ/СИДА кои се обезбедени од страна на Глобален Фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија - Табела 2

Табела 2

опис на буџетска категорија	износ во МКД
Човечки ресурси	35,400,000
Техничка помош	5,900,000
Обуки	5,200,000
Медицински производи и опрема	2,500,000
Лекови и фармацевтски производи	20,000,000
Трошоци за набавки	250,000
Инфраструктура и опрема	2,500,000
Печатени и комуникациски материјали	6,500,000
Следење и проценка	6,200,000
Поддршка на целните групи и нивните клиенти	7,000,000
Планирање и администрација	5,600,000
Трошоци за канцеларија/Режиски трошоци	9,435,000
Останато	0
ВКУПНО за 2014 година:	106,485,000

Неизмирени обврски по Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Република Македонија за 2013 година се вкупно во висина од 323.400,00 денари.

VII. Извршители на Програмата

Извршители на Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Република Македонија за 2014 година се Министерство за здравство на Република Македонија, Комисијата за ХИВ/СИДА, Институтот за јавно здравје на Република Македонија, Центрите за јавно здравје, Универзитетската клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, Институт за епидемиологија при Медицински факултет Скопје.

VIII. Доставување на Годишни извештаи и рокови

Распределбата на средствата по оваа програмата ќе ја врши Министерството за здравство на Република Македонија, квартално на јавните здравствените установи извршители на активностите, врз основа на доставени фактури изготвени според приложените формати за изготвување на фактури со уредно пополнети извештаи за имплементација на активностите, поддржани со останати материјали (фотографии, аудио и видео снимки, написи, списоци на учесници, докази за извршена набавка, договори и друго).

**IX. Следење на реализација на Програмата
(мониторинг и еволуација)**

Следење на спроведувањето на Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Република Македонија за 2014 година, врши Министерството за здравство на Република Македонија.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен Весник на Република Македонија".

Бр. 41-10742/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрески, с.р.

371.

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита ("Службен весник на Република Македонија", бр. 43/12 145/12 87/13 и 164/13), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ТУБЕРКУЛОЗАТА КАЈ
НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2014 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Туберкулозата се уште претставува глобален медицински проблем пред се во неразвиените земји и земјите во развој. Денес, една третина од светската популација е инфицирана со туберкулозниот бацил. Кај 10% од инфицираните во текот на животот се развива болест. Според податоци на Светската здравствена организација, секоја година во светот се регистрираат над 8 милиони нови случаи со туберкулоза, а умираат над 2 милиони. Појавата на резистентните форми на туберкулоза и епидемијата на ХИВ/СИДА придонесе за зголемување на бројот на болните од туберкулоза во светот.

Во 2012 година во Република Македонија регистрирани се 355 случаи на туберкулоза. Од регистрираните 273(76,9%) случаи се со белодробна форма на туберкулоза а 82(23,1%) со вонбелодробна. Со стапка на регистрирани болни од 17,2/100 000 население, во 2012 година Македонија за прв пат се вброи во земјите со Европски ниска стапка на инциденца. Процентот на детска туберкулоза во вкупниот број на лекувани е нешто зголемен 29(8,1%) но во апсолутни бројки нема разлика со претходните години. Бројот на умрени од туберкулоза во 2011 година изнесувше 19(0,9/100 000 население). Во 2012 година, во Македонија регистрирани се 3 нови случаи со полирезистентна и 4 па мултирезистентна форма на туберкулоза. Кумулативно од резистентни форми на туберкулоза во 2013 година се лекувале 6 болни.

Во последните години во Македонија бележиме подобрување на епидемиолошката состојба со туберкулозата, но сепак во иднина ќе се продолжи со имтензивни мерки за што поуспешна контрола на туберкулозата.

Сепак, најдобра превентивна мерка е правилно и навремено лекување на секој болен од ТБ со што се прекинува ланецот на ширење на инфекцијата.

За сите активности планирани со Превентивната Програма за контрола на туберкулозата во Македонија одговорна е Централната Единица за контрола на туберкулозата во Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза.

АКТИВНОСТИ

1.1. АКТИВНО ПРОНАОЃАЊЕ НА СЛУЧАИ НА ТУБЕРКУЛОЗА КАЈ РИЗИЧНИ ГРУПИ СО СЕЛЕКТИВНА РАДИОФОТОГРАФИЈА

Со цел рано откривање на болните од туберкулоза и други неспецифични белодробни заболувања се врши селективно радиофотографско снимање на лица-кај кои постои поголема опасност од заболување од туберкулоза. Тоа се лица кои спаѓаат во т.н. ризични групи: затвореници, болни во психијатриски болници, привремено раселени лица, бездомници, популација со поголема стапка на заболување од туберкулоза во однос на националата (Роми), подрачја со поголема стапка на заболување од туберкулоза, зависници од опојни дроги и сл.

Во 2014 планирани се следните радиофотографски снимања:

- 2000 лица кои спаѓаат во ризични групи: болни од ЈЗУ Психијатриска болница Скопје-с. Бардовци и метадонските центри во Влае, Кисела Вода и Комплексот клиники Мајка Тереза, КПУ КПД Идризово, КПУ Затвор Скопје, ЈЗУ Психијатриска болница Негорци, ЈЗУ Психијатриска болница Демир Хисар, Специјален завод Демир Капија.
- 500 лица по индикација: висок образовни институции, средни училишта, подрачја со зголемена стапка на заболување од туберкулоза и сл.

Селективното радиофотографското снимање го организира ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза со помош на:

- Министерство за правда-Управа за извршување на санкции при радиофотографско снимање во Казнено поправните установи;
- Одговорните во Психијатриските болници при радиофотографско снимање во психијатриски болници;
- Градоначалниците на општините при радиофотографско снимање на населението од одредена општина.

Министерството за правда, Управата за извршување на санкции преку одговорните лица во Казнено поправните установи.

Извршител: ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза

1.2 ДООБРАБОТКА НА СОМНИТЕЛНИ РТГ НАОДИ

По извршеното радиофотографско снимање сите направени рентгенски снимки на белите дробови се зпишуваат во компјутерската програма на рентгенапаратот се префрлаат на ДВД и се анализираат во Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза од страна на искусен специјалист. Сите сомнителните рентгенолошки наоди дополнително се обработуваат клинички, рентгенолошки и миктобиолошки. Во 2014 година се планира со дообработка да бидат опфатени 120 лица. По извршената дообработка се изготвува Извештај.

Извршител: ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза

2. МОНИТОРИНГ-ЕВАЛУАЦИЈА И СТРУЧНОМЕТОДОЛОШКА ПОМОШ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ КОИ СПРОВЕДУВААТ ПРЕВЕНЦИЈА, ДИЈАГНОЗА И ЛЕКУВАЊЕ НА БОЛНИТЕ ОД ТУБЕРКУЛОЗА

ЈЗУ-Институт за белодробни заболувања и туберкулоза врши следење на работата на установите чија дејност е превенција, дијагностицирање и лекување на болните од туберкулоза, со цел преку надзор и стручно методолошка помош да се обезбеди подобрување на работата на истите.

Тимот за мониторинг и евалуација го сочинуваат експерти од Институтот

Предмет на мониторингот и евалуацијата се : организација на работата, обемот и квалитетот на стручната работа со болните од туберкулоза, спроведувањето на превентивни мерки, водење на целокупната медицинска документација за случаите со туберкулоза и сл.

Се мониторира и евалуира по два пати годишно работата на 8 установи и тоа: 4 болници, 4 диспанзери. Тоа значи дека на годишно ниво ќе се реализираат вкупно 16 посети во горенаведените установи

За извршениот стручно методолошки надзор се изготвува Извештај со предлог мерки за надминување на идентификуваните проблеми за секоја установа посебно

Извршител: ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза

3. ЕДУКАЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕНИ РАБОТНИЦИ

3.1 ЕДУКАЦИЈА ЗА БЦГ ВАКЦИНАЦИЈА И ЛАТЕНТНА ТУБЕРКУЛОЗНА ИНФЕКЦИЈА

Едукација на здравствени работници (лекари специјалисти, матични доктори и медицински сестри) за активности кои се однесуваат на превенција на туберкулозата: БЦГ вакцинација, латентна туберкулозна инфекција, испитување на контакти, контрола на инфекцијата и други теми неопходни за градење на човековите ресурси за реализација на активностите сврзани со реализација на активностите од Правилникот за имунопрофилактика, хемиопрофилактика, лицата кои подлежат на овие мерки, начинот на изведување и водење на евиденција и документација (Сл весник на РМ бр 65/2010)

Во 2014 година се планира еден семинари со 40 учесници.

Извршител: ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза

3.2 ЕДУКАЦИЈА ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА РЕВИДИРАНИТЕ ДЕФЕНИЦИИ ОБРАСЦИ И РЕГИСТРИ ЗА ТУБЕРКУЛОЗА

Едукација на специјалисти, медицински сестри и лаборанти од микробиолошките лаборатории вработени во установите за дијагноза и

лекување на туберкулоза во врска со имплементацијата на ревидираните дефиниции обрасци и регистри од страна на Светската здравствена организација во 2013 година.

Во 2014 година се планира една едукација за специјалисти, медицински сестри и лаборанти со вкупно 50 учесници.

Извршител: ЈЗУ Институт за белодробни болести и туберкулоза

4. ЛЕКУВАЊЕ НА НОВИ И ПРЕТХОДНО ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД ТУБЕРКУЛОЗА

За сите новозаболени и претходно лекувани болни од туберкулоза неопходно е да се обезбедат лекови од прва линија. Лековите се чуваат во Институтот од каде се дистрибуираат до сите диспанзери и стационари врз основа на потребување направено според бројот на болни кои ги лекуваат.

5. РЕВИЗИЈА НА СОФТВЕРОТ ЗА ТУБЕРКУЛОЗА СПОРЕД РЕВИДИРАНИТЕ ДЕФИНИЦИИ И ИЗВЕШТАИ

Во согласност со измените направени во дефинициите и евиденциите за туберкулоза од страна на Светската здравствена организација потребно е да се направи усогласување и во електронската база на податоци (софтвер за туберкулоза)

Извршител: ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза

6. ИЗРАБОТКА И ПЕЧАТЕЊЕ НА ПРОПАГАНДЕН МАТЕРИЈАЛ ЗА ОСНОВНИ СРЕДНИ УЧИЛИШТА И ОПШТА ПОПУЛАЦИЈА

Со цел подигање на свеста за туберкулозата во општата популација особено во основните и средните училишта потребна е да се изработи и отпечати пропаганден материјал во тираж од 10 000 примерока. Истиот ќе биде дистрибуиран по установите за белодробни заболувања и туберкулоза училиштата и секаде каде ќе се јави потреба од едукација за туберкулоза

III. Очекувани резултати (индикатори на успешност)

Активностите во Програмата за превентивни мерки за спречување на туберкулозата кај населението во Република Македонија за 2014 година се очекува да биде реализирана 100% во секоја од планираните активности.

Индикатори за успешност се процентите на реализираните индикатори за секоја планирана активност посебно, следени на квартално и годишно ниво.

IV. Потребни финансиски средства (обем, цена и вкупни средства)

Извор на средства за реализирање на планираните активности во Програмата за превентивни мерки за спречување на туберкулоза кај населението во Република Македонија за 2014 година е Буџетот на Република Македонија (табела-1).

Табела 1

Бр	Активности	Извршители	Индикатор	Единечна цена	Вкупен износ	Фреквенција на изестување
1.1	Активно пронаоѓање на случаи со туберкулоза кај ризични групи со селективна радиофотографија	ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза	2004	300	601.200,00	квартално
1.2	Дообработка на сомнителни РТГ наоди	ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза	120	1600	192.000,00	квартално
2	Мониторинг и евалуација	ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза	16	6000	96.000,00	квартално
3	Едукација на здравствени работници за имплементација на ревидираните дефиниции обрасци и регистри за туберкулоза	ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза	1	30000	30.000,00	годишно
4	Обезбедување на лекови за лекување на нови и лекувани болни со туберкулоза	ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза			4.080.800,00	годишно
5	Изработка и печатење на пропаганден материјал за основни средни училишта и	ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза	50000 примероци		50.000,00	годишно

	општа популација					
6.	Неизмирени обврски од 2011 година				1.950.000,00	
	Средства обезбедени од основниот Буџет				6.000.000,00	
	Буџет на самофинансирачки активности на Министерството за здравство				1.000.000,00	
	ВКУПНО:				7.000.000,00	

V. Средства – донации од глобален фонд-

Исто така независно од Буџетот на Република Македонија се предвидени и средства за предвидените активности финансирани од програмата на Глобален фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија за периодот Октомври 01, 2013 – Септември 30, 2016 година (табела 2).

Проектот финансиран од Глобалниот фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија (во понатамошниот текст ГФАТМ) – компонента туберкулоза (Рунда 10) во 2014 година има предвидено активности за сите 12 месеци. Во имплементација на активностите се вклучени Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза со мрежата од 17 АТД диспанзери и 3 специјални болници, како и 6 невладини организации кои работат директно со високоризичните групи.

За 2014 година предвидени се следниве активности:

Табела 2

Реден бр.	Предвидени активности	Буџет (ГФАТМ – ТБ) денари	Имплементатор
1	Практичен пристап кон респираторно здравје (ПАЛ)	1.989.726,40	Институт за белодробни заболувања и ТБ
2	Високо квалитетен ДОТС	2.640.466,00	Институт за белодробни заболувања и ТБ, 17 диспанзери
3	Социјална поддршка за економски загрозените пациенти	9.859.924,00	Министерство за здравство НВО ЕЦДКОР
4	Следење и проценка на програмата за ТБ	1.870.019,20	Институт за белодробни заболувања и ТБ

5	Тренинг на лекари од ПЗЗ, специјалисти, лабораториски техничари, социјални работници, медицински сестри	6.781.380,40	Министерство за здравство, Институт за белодробни заболувања и ТБ
6	Мултирезистентна туберкулоза	8.237.512,00	Министерство за здравство, Институт за белодробни заболувања и ТБ
7	Заеднички ХИВ/ТБ активности	1.703.188,00	Министерство за здравство, Институт за белодробни заболувања и ТБ, НВО ХЕРА
8	Активности за високоризични групи	1.526.075,20	НВО ХОПС, НВО ХЕРА, НВО МЕРЦ
9	Контрола на инфекција	6.582.917,37	Министерство за здравство, Институт за белодробни заболувања и ТБ
10	Градење на врски во заедниците	1.872.100,00	Министерство за здравство, Македонски црвен крст
11	Грижа во заедницата	10.260.845,20	Министерство за здравство, Македонски црвен крст
12	Оперативни истражувања	1.952.884,00	Министерство за здравство, Институт за белодробни заболувања и ТБ
13	Менаџмент на програмата финансирана од Глобален фонд	12.286.963,24	Министерство за здравство,

Вкупно: 67.564.000,00 МКД

VI. Извршители на Програмата

Извршители на програмата се ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза-Скопје, ЈЗУ Институт за белодробн и заболувања кај децата-Козле и Диспанзерите за белодробни заболувања и туберкулоза во Македонија, и Институт по епидемиологија и биостатистика. Во имплементација на активностите финансирани од Глобален фонд, покрај Институтот за белодробни заболувања и ТБ се вклучени 6 здруженија на граѓани, Невладинa организација Хера, Невладинa организација Хопс, Невладинa организација Мерц, Невладинa организација Доверба, Невладинa организација Ецдкор и Македонски црвен крст.

VII. Доставување на Годишни извештаи и рокови

Секој извршител, податоците за своите реализирани активности тековно ги доставува до Централната единица на Институтот каде се обработуваат и се изготвуваат квартални извештаи. Кварталните извештаи се доставуваат до Министерството за здравство - Сектор за превентивна здравствена заштита, најдоцна 15 дена по завршување на кварталот.

Врз основа на кварталните извештаи, ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза изготвува Годишен извештај кој се доставува до Министерството за здравство - Сектор за превентивна здравствена заштита во првата половина на декември во тековната година.

VIII. Следење на реализација на Програмата (мониторинг и евалуација)

Реализацијата на програмата се следи временски: квартално и годишно, преку зацртаните квантитативни цели. Централната единица на ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза врши контрола на квалитетот на реализираните активности преку евалуација на доставените индивидуални информации од извршителите, врз основа на кои се изработуваат кварталните извештаи.

Ова програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

Бр. 41-10743/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрески, с.р.

372.

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр.43/2012, 145/2012, 87/2013 и 164/2013), Владата на Република Македонија на седницата, одржана на 8.1.2014 година, донесе

ПРОГРАМА „ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ“ ЗА 2014 ГОДИНА

1. ВОВЕД

Кардиоваскуларните и респираторните болести се најчести заболувања кај населението како во светски рамки така и во Република Македонија.

Зголемениот крвен притисок, зголемени маснотии во крвта, дебелината, дијабетот, неправилната исхрана, недоволната физичка активност, злоупотребата на алкохол и тутун се најчести ризик фактори за настанување на кардиоваскуларните заболувања. Најзначајните ризик фактори за појава на незаразни болести, можат да се спречат и да се контролираат.

Масовните незаразни болести се водечка причина за смрт и инвалидитет ширум светот.

Причинители на висока зачестеност на масовни незаразни болести во последните децении од дваесеттиот век и почетокот на овој век се значајните и брзи промени во начинот и стилот на живот на современиот човек. Најмногу се изразени промените во начинот на исхрана, нивото на физичка активност, зголемената употреба на алкохол и тутун. Во интеракцијата на физичката активност, храната, исхраната и на здравјето на луѓето, вклучени се следните релевантни аспекти: енергетската потрошувачка преку физичката активност како важна компонента на енергетската рамнотежа што ја определува телесната тежина.

Превентивните прегледи за навремена контрола на крвниот притисок, телесната тежина, одредување шеќер и маснотии во крвта се битен елемент за навремено спречување на појава на кардиоваскуларни заболувања.

Едукација на населението за потребата од навремени превентивни прегледи за контрола на сопственото здравје е битен фактор за рано откривање и спречување болести.

Параметри на здравјето кои е потребно да се следат се: крвен притисок, телесна тежина, висина, индекс на телесна маса, шеќер и маснотии во крвта. На граѓаните потребно е во исто време да им се даваат и конкретни совети за грижа за сопственото здравје како совети за промоција на здрави животни стилови, поддршка за откажување од штетни животни навики, за начинот на исхрана и заштита од високите температури, важност на превентивните прегледи.

2. ПЛАНИРАНИ АКТИВНОСТИ ЗА ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ

- спроведување на акции за бесплатни прегледи од страна на здравствени домови по една акција на секои два месеци

За подобра едукација на населението од потребата за навремени превентивни прегледи за контрола на сопственото здравје, а со тоа рано откривање на болест или спречување на нарушување на здравјето, програмата здравје за сите ќе се спроведува преку планирани мерки и активности координирани од Министерството за здравство и Институт за јавно здравје на Република Македонија.

Директни учесници ќе бидат здравствените работници од здравствените домови, а активно учество ќе земат и единиците на локална самоуправа.

Со Здравје за сите на сите граѓани им се дава можност да извршат бесплатен превентивен преглед и тоа независно од нивниот статус на здравствено осигурување.

Активностите се состојат во бесплатни лекарски прегледи, мерење крвен притисок, телесна тежина и висина, индекс на телесна маса, одредување шеќер и маснотии во крвта и други лекарски совети. Резултатите од мерењата ќе им бидат соопштувани на лице место.

При прегледите ќе бидат давани и совети за грижа за здравјето, начин на исхрана, заштита од високите температури, а ќе им се делат и промотивни печатени едукативни материјали за правилен начин на живот и исхрана.

Активностите ќе се спроведуваат на отворен и затворен простор во зависност од временските прилики, а за местото, денот и времето на спроведување на прегледите, населението ќе биде известувано преку локалните медиуми и месните заедници.

Секој Здравствен дом треба да обезбеди по шест акции годишно во рурално подрачје.

Динамиката на спроведување на активностите ќе биде еднаш на два месеци и тоа по една акција во следните периоди: од 1.1.2014 до 28.2.2014 година, од 1.3.2014 до 30.4.2014 година, од 1.5.2014 до 30.6.2014 година, од 1.7.2014 до 30.8.2014 година, од 1.9.2014 до 30.10.2014 година и од 1.11.2014 до 31.12.2014 година.

Здравствените тимови ќе бидат составени од лекар, медицинска сестра и возач.

Нивната задача ќе биде да вршат превентивни прегледи во домашни услови на постари лица (хронично болни, лица кои живеат сами, лица од рурални средини), или на посебни пунктови.

Резултатот од анализата ќе се евидентира во евидентен лист и ќе се доставува до Институт за јавно здравје на Република Македонија.

- Активности на флоробус за превентивни прегледи во рурални средини низ целата држава која ќе биде спроведена од Здравствен дом Скопје во соработка со останатите здравствени домови и болници.

- Активности за превентивни прегледи при топлотни бранови кои ќе бидат спроведени од сите здравствени домови.

- Домашна визита на стари лица од страна на поливалентни патронажни служби, спроведена од Здравствен дом Скопје и останатите здравствени домови.

- Медиумска промоција на Македонската радио-телевизија.

3. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Целта на програмата е активен пристап до граѓаните од руралните средини, контрола на нивното здравје навремено и соодветно лекување и препораки за превенција на здравјето.

4. ПРИПРЕМНИ АКТИВНОСТИ ЗА ИЗВРШИТЕЛИТЕ

За време на припремните активности за целосно и навремено спроведување на програмата ќе се организираат средби со одговорните лица на здравствените установи – извршители на активностите. Воедно навремено ќе се обезбедат потребните медицински материјали, промотивни материјали и друг потребен инвентар.

За таа цел ќе се спроведат следните активности:

- Список со одговорни лица по здравствени установи и нивни телефонски броеви.

Координатори на активностите се здравствените домови за територијата на своето подрачје.

- Календар со локалитети за поставување на пунктови за вршење на превентивните прегледи (на два месеци).

- Евидентен лист за индивидуалниот превентивен преглед, со содржината за антропометриските мерења за определување на индексот на телесна маса, мерење на нивото на шеќерот и холестеролот во крвта и крвниот притисок.

- Набавка на апарати за анализа, ленти за одредување на шеќерот и холестеролот во крвта и ланцети, преку Министерството за здравство.

- Внесување на податоците од анкетните листи во постоечкиот софтвер.

5. ЕВАЛУАЦИЈА НА ДОБИЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД ИЗВРШЕНИТЕ ПРЕВЕНТИВНИ ПРЕГЛЕДИ

Секој извршен превентивен преглед ќе се евидентира во посебен евидентен лист кој се доставува во Институт за јавно здравје Скопје.

По обработката на добиените индивидуални листи за вкупниот период Институт за јавно здравје на Република Македонија ќе подготви студија за добиените резултати, со препораки за подобрување на здравствената состојба кај граѓаните.

6. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

Реден број	Активност	Единица/вредност	Извршители	Износ во денари
1.	Надоместок за ангажирање на тимовите кои ќе одат на терен	3.000,00 (една посета тим лекар, сестра и возач) (по 6 посети годишно) 33*6*3.000,00	33 Здравствени домови	594.000,00
2.	Обработка на податоци од мерењата при здравствениот преглед и извештај		Институтот за јавно здравје на Република Македонија	117.000,00
3.	Активности за бесплатни превентивни акции	6- акции x 5.000,00	Здравствен дом Железничар	30.000,00
4.	Материјални трошоци (кутии, алкохол, бензин, вода, безалкохолни пијалаци и друго)	33*13.000,00 (годишно)	33 Здравствени домови	429.000,00
5.	Активности на флоробус за превентивни прегледи во рурални средини		Здравствен дом, Скопје	500.000,00
6.	Медиумска промоција на Македонската радио-телевизија		Институт за јавно здравје	500.000,00
7.	Активности за превентивни прегледи при топлотни бранови	33-10.000	Здравствени домови	330.000,00
8.	Домашна визита на стари лица од страна на поливалентни патронажни служби	32-зд. домови (45.000 лица x 50 денари) зд. дом Скопје (25.000 лица x 50 ден)	Здравствени домови	3.500.000,00
ВКУПНО:				6.000.000,00
денари				

Неизмирени обврски од 2013 година во висина од 3.200,00 денари

А. Средствата наменети од активностите Здравје за сите од точка 1, 3 и 4 од табелата ќе се доставуваат до здравствените домови извршители на активностите.

Б. Средствата наменети од активностите Здравје за сите од точка 2 од табелата ќе се достават до Институт за јавно здравје на Република Македонија по завршување на активностите од Програмата и по доставен извештај со резултати од активностите.

Програмата ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2014 година во износ од 6.000.000,00 денари.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-10745/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрски, с.р.

373.

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита ("Службен весник на Република Македонија" бр. 43/2012, 145/2012, 87/2013 и 164/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

ПРОГРАМА
ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИМУНИЗАЦИЈА НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ЗА 2014 ГОДИНА

I. Вовед

Со воведувањето на вакцинацијата како мерка за заштита на населението од заразни болести постигнати се најдобрите резултати во историјата на медицината. Бројни заразни болести се искоренети во светски рамки, голем број од нив се елиминирани, а голем број на заразни болести се ставени под контрола, при што само во одредени реони во светот се регистрираат поединечни случаи.

Задолжителната имунопрофилактика и хемиопрофилактика во Република Македонија се спроведува согласно законската и подзаконската регулатива од оваа област, односно согласно Законот за заштита на населението од заразни болести („Службен весник на Република Македонија“ бр. 66/04, 139/08 и 99/09) и Правилникот за имунопрофилактика, хемиопрофилактика, лицата кои подлежат на овие мерки, начинот на изведување и водење на евиденција и документација („Службен весник на Република Македонија“ бр.65/10) (во натамошниот текст: Правилникот).

II. Моментална состојба

Спроведувањето на задолжителната имунизација во Република Македонија со години и децении наназад бележи висок опфат $\geq 95\%$ за повеќето вакцини, согласно препораките на Светската здравствена организација (СЗО) и други референтни меѓународни институции, со ретки (одвреме навреме и само за одредени вакцини, во одредени региони) падови на опфатот кај примарната вакцинација или ревакцинација под 95%, а уште поретко под 90%.

Во текот на 2012 година, примарната вакцинација со вакцина против хепатитис Б, ОПВ вакцина и МРП вакцина бележи опфат над 95%, додека примовакцинацијата со вакцина против заболувања кои ги предизвикува хемофилус инфлуенца тип Б и со ДиТеПер вакцина бележат опфат од 94,7%.

Единствено, вакцинацијата против заболувања кои ги предизвикува хуманиот папилома вирус (ХПВ), која е последна воведена вакцина во Календарот за задолжителна имунизација во Република Македонија (октомври 2009) има релативно низок опфат кој во 2012 изнесува 51,8%.

Опфатот на извршената ревакцинација, со ХиБ ревакцина, И Ди-Те- Пер ревакцина, И и II ОПВ ревакцина и МРП ревакцина, го надмина препорачаниот минимум од 95%, со тоа што:

- ХиБ ревакцинацијата, во 2012 година, бележи висок опфат поголем од 97,1%
- ДиТеПер I ревакцинација бележи опфат од 95,9%.
- Опфатот со I и II ревакцинација со ОПВ вакцина е изнесува 97,3 % односно 96,5%.
- МРП ревакцинацијата е извршена со опфат од 95,5%.

III. Мерки кои треба да се превземат за подобрување на состојбите

Во Република Македонија, опфатот со повеќето вакцини против одредени заразни заболувања за кои вакцинацијата е задолжителна согласно законската регулатива, на национално ниво со години се движел околу 95% и повеќе. Овој тренд продолжува и во 2012 година при што голем број од вакцинациите го надминуваат препорачаниот опфат на СЗО од 95%, исто така голем број на вакцинации се со опфат приближно 95%.

За подобрување на состојбата со задолжителната вакцинација во Република Македонија, потребно е да се спроведат следните мерки и активности:

- Континуирано одржување на опфат над 95% со вакцинација и ревакцинација, на ниво на микро и макро реони во целата држава.
- Засилување на напорите за воведување на поливалентни вакцини, со што ќе се намали бројот на посетите кај доктор, ќе се поедностави давањето на вакцините и ќе се зголеми опфатот.
- Изготвување на единствен софтвер - Регистар за имунизација во Македонија.

IV. Цели на програмата

Основна цел на Програмата е постигнување на опфат над 95% на национално, регионално и локално ниво со сите вакцини, согласно Календарот за имунизација во 2014.

Оваа цел ќе се постигне преку ажурно спроведување на рутинската, задолжителна континуирана вакцинација, како и дополнителни активности за зголемување на опфатот (национални, субнационални денови на имунизација, Европска недела на имунизација и др.).

Дополнително, како важна цел на Програмата е и постигнување на што поголем опфат кај тешко достапните популации во руралните средини, ромската популација и лицата кои често го менуваат своето место на живеење и престојување (мобилни групи), преку активности за изнаоѓање на неевидентирани, невакцинирани и некомплетно вакцинирани лица и нивна вакцинација (теренски активности за прочешлување на теренот, повикување, вакцинација од врата на врата и др.).

V. Мерки и активности, очекувани резултати (индикатори на успешност)

Активностите предвидени во Програмата за имунопрофилактика и хемиопрофилактика против одредени заразни болести на населението во Република Македонија во 2014 година, ќе се спроведуваат во согласност со Правилникот, при што опфатот со сите вакцини треба да биде над 95% на национално, регионално и локално ниво. Тоа ќе претставува основен индикатор за успешноста на вакцинацијата односно реализација на Програмата.

V.1. ИМУНИЗАЦИЈА ПРОТИВ ОДРЕДЕНИ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

Имунизацијата против одредени заразни болести се спроведува како:

1. Задолжителна активна имунизација на лица на одредена возраст, која се спроведува континуирано, во текот на целата година против: акутен вирусен хепатит Б (Hepatitis B), туберкулоза (Tuberculosis), заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца тип Б (Hib), дифтерија (Diphtheria), тетанус (Tetanus), голема кашлица (Pertussis), детска парализа (Poliomyelitis acuta), мали сипаници (Morbilli), заразни заушки (Parotitis epidemica), црвенка (Rubeola) и инфекции предизвикани од хуман папилома вируси (HPV) за сите лица на одредена возраст.

1.1. Имунизација против акутен вирусен хепатитис Б

Задолжителна активна имунизација против хепатит Б се врши со давање на три дози вакцина против хепатит Б (НВ вакцина).

А) Вакцинација се врши:

На сите новородени деца во 2014 година, на возраст определена со Календарот за имунизација за 2014:

- Првата доза на вакцина се дава во родилиште, во текот на првите 24 часа по раѓањето, а децата кои не се родени во родилиште треба да се вакцинираат веднаш, во надлежната установа која спроведува вакцинација.
- Втората доза на вакцина се дава на растојание не пократко од еден месец по давањето на првата доза.
- Третата доза на вакцина се дава на растојание не пократко од шест месеци после давање на првата доза, односно не пократко од два месеца после давање на втората доза.

На сите деца до 6-годишна возраст, односно до отпочнување на основното образование (I одделение), кои до таа возраст не биле вакцинирани, а не ја прележале болеста, со давање на три дози НВ вакцина по шема 0, 1 и 6 месеци.

1.2. Имунизација против туберкулоза

Задолжителна активна имунизација против туберкулоза се врши со давање на една доза вакцина против туберкулоза (BCG вакцина) како примовакцинација.

А) Вакцинација се врши:

- На сите новородени деца, без туберкулинско тестирање до крајот на првата година од животот, односно до навршување на 12 месеци.
- На сите деца со навршена една година од животот до навршена седумгодишна возраст (II одделение од основното училиште) кои претходно не биле вакцинирани, со претходно туберкулинско тестирање, ако туберкулинскиот тест им е негативен.

1.3. Имунизација против заболувања причинети од хемофилус инфлуенца тип Б

Имунизација против заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца тип Б се врши со давање на три дози на вакцина против заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца, тип Б (Hib вакцина) како примовакцинација и една доза Hib вакцина со цел ревакцинација.

А) Вакцинација се врши:

- На сите деца родени од 01.11.2013 до 31.10.2014, на возраст определена со Календарот за имунизација во 2014.
- На сите деца со навршени 6 месеци од животот кои претходно не биле вакцинирани, со давање на две дози вакцина на растојание не пократко од еден месец, а најдоцна до навршени 24 месеци.
- На сите деца со навршени 12 месеци од животот кои претходно не биле вакцинирани, со давање на една доза вакцина, најдоцна до навршени 24 месеци.

Б) Ревакцинација се врши:

- На сите деца на возраст од 18 месеци, а најдоцна до навршени 24 месеци од животот со давање на една доза вакцина.
- Ревакцинација не се врши кај децата кои биле вакцинирани по навршување на 12 месеци од животот.

1.4. Имунизација против дифтерија, тетанус и голема кашлица

Задолжителна активна имунизација против дифтерија, тетанус и голема кашлица се врши со давање на:

- три дози комбинирана вакцина против дифтерија, тетанус и голема кашлица (DTP вакцина) како примовакцинација и две дози DTP вакцина, како I и II

ревакцинација

- две дози комбинирана вакцина против дифтерија и тетанус (DT или dT вакцина – за возрастни (про адултис), како III и IV ревакцинација
- една доза вакцина против тетанус (TT) или вакцина против дифтерија и тетанус – про адултис (dT вакцина), како V ревакцинација.

А) Вакцинација против дифтерија, тетанус и голема кашлица се врши:

- На сите деца родени од 01.11.2013 до 31.10.2014, на возраст определена со Календарот за имунизација во 2014.
- На сите деца најдоцна до навршени 5 години од животот, кои до таа возраст не биле уредно вакцинирани, а не прележале голема кашлица.
Децата со навршени 2 месеци од животот до навршување на 5 години, кај кои ќе се утврди постоење на контраиндикација за примена на целуларна вакцина против дифтерија, тетанус и голема кашлица (DTwP вакцина) заради тешка поствакцинална компликација на претходната доза DTwP вакцина, ќе се вакцинираат понатаму со вакцина која не содржи пертусис компонента, односно вакцина против дифтерија и тетанус (DT вакцина) или пак со комбинирана вакцина против дифтерија, тетанус со ацелуларна пертусис компонента (DTaP вакцина), согласно заклучокот и издадената документација од страна на Стручниот тим за утврдување на трајни контраиндикации и поствакцинални компликации при ЈЗУ Универзитетска Клиника за детски болести – Скопје (во понатамошниот текст: Стручен тим).
- Вакцинација против дифтерија, тетанус и голема кашлица се спроведува и кај деца од навршени 5 до навршени 14 години од животот, ако дотогаш не биле вакцинирани или ако нема докази дека се вакцинирани против овие болести, со давање на три дози комбинирана вакцина (DT, DTaP или dT вакцина), на растојание утврдено согласно Правилникот.

Б) Ревакцинација против дифтерија, тетанус и голема кашлица се врши:

- На сите деца комплетно вакцинирани против дифтерија, тетанус и голема кашлица во 2013 година, на возраст определена со Календарот за имунизација во 2014.
- На сите деца до навршување на 5 години од животот, ако од комплетирањето на вакцинацијата поминала најмалку една година.
- На сите деца на 4-годишна возраст, најдоцна до навршување на 5 години, кои претходно биле вакцинирани и ревакцинирани според Календарот за имунизација.

А) Вакцинација против дифтерија и тетанус се врши:

- На сите деца до навршени 5 години од животот кои не се вакцинирани, а ја прележале големата кашлица.
- На сите деца од навршени 2 месеци до навршени 5 години од животот, кај кои,

Стручниот тим ќе утврди постоење на трајна контраиндикација за примена на DTP вакцина (целуларна или ацелуларна) поради посебна контраиндикација за вакцинација против голема кашлица.

Вакцинацијата во овој случај се спроведува со давање на комбинирана вакцина против дифтерија и тетанус (DT вакцина), на начин како со DTP вакцина.

- На сите деца родени од 2000 година наваму, ако не биле уредно вакцинирани против дифтерија и тетанус.

Б) Ревакцинација против дифтерија и тетанус:

- На сите деца на 7-годишна возраст, односно во II одделение на основното училиште, кои претходно се уредно вакцинирани и ревакцинирани против дифтерија и тетанус, според Календарот за имунизација.
- на сите деца на 14-годишна возраст, односно во завршното одделение на основното училиште кои претходно се уредно вакцинирани и ревакцинирани против дифтерија и тетанус, според Календарот за имунизација.
- На сите деца до 14-годишна возраст, вакцинирани против дифтерија и тетанус прв пат во 2013 година, ако од вакцинацијата поминала една година.

Имунизацијата на деца постари од 7-годишна возраст се врши со посебна вакцина против дифтерија и тетанус за возрасни (dT вакцина – pro adultus).

А) Вакцинација против тетанус се врши:

- На сите лица од навршена 14-годишна возраст до навршена 18-годишна возраст, ако дотогаш не биле вакцинирани против тетанус или ако нема докази за вакцинирање, со давање на три дози вакцина против тетанус – тетанусен-токсоид (TT вакцина), на растојание утврдено со Правилникот.

Б) Ревакцинација против тетанус се врши:

- На сите лица на 18-годишна возраст, односно во завршната година на средното образование, ако дотогаш биле уредно вакцинирани и ревакцинирани против тетанус, согласно Календарот за имунизација.
- На сите лица од 14-годишна возраст до 18-годишна возраст, кои во 2013 година прв пат биле вакцинирани против тетанус, ако од вакцинирањето поминала една година.

1.5. Имунизација против детска парализа

Задолжителна активна имунизација против детска парализа се врши со давање три дози на вакцина против детска парализа како примовакцинација и три дози вакцина со цел ревакцинација.

А) Вакцинација се врши:

- На сите деца родени од 01.11.2013 до 31.10.2014, на возраст определена со Календарот за имунизација во 2014.
- На сите деца родени 2000 година наваму до 31.10.2013 година, кои порано не биле вакцинирани против детска парализа.

Б) Ревакцинација се врши:

- На сите деца комплетно вакцинирани против детска парализа во 2013 година, ако од потполната вакцинација поминала една година.
- На сите деца на 7-годишна возраст, односно во II одделение од основното образование, кои претходно биле вакцинирани и ревакцинирани според Календарот за имунизација.
- На сите деца на 14-годишна возраст, односно во завршното одделение на основното училиште, кои претходно биле вакцинирани и ревакцинирани според Календарот за имунизација.

1.6. Имунизација против мали сипаници, заушки и црвенка - рubeола

Задолжителна активна имунизација против мали сипаници, заушки и црвенка - рubeола се врши со давање на една доза вакцина против мали сипаници, заушки и црвенка – рubeола (MRP вакцина), како и една доза MRP вакцина со цел ревакцинација.

А) Вакцинација се врши:

- На сите деца со навршени 12 месеци од животот, најдоцна до навршени 15 месеци.
- На сите деца после навршување на 15 месеци до 14-годишна возраст, кои претходно не биле вакцинирани со MRP вакцина.

Б) Ревакцинација се врши:

- На сите деца на 6-годишна возраст, односно во I одделение од основното образование, на почетокот на учебната година, а најдоцна до крајот на месец октомври со MRP вакцина.
- На сите деца после 6-тата година од животот до навршување на 14-годишна возраст, ако дотогаш не биле ревакцинирани со MRP вакцина.

Децата кои од било кои причини не биле вакцинирани согласно Календарот, ќе примаат две дози МРП вакцина на растојание од најмалку 30 дена, најдоцна до 14-годишна возраст.

1.7. Имунизација против инфекции од хуман папилома вирус - ХПВ

Задолжителната активна имунизација против инфекции причинети од хуман папилома вируси (ХПВ) се врши со давање на три дози на вакцина против хуман папилома вируси (ХПВ вакцина).

А) Вакцинација се врши:

- На сите женски деца на 12 годишна возраст, односно на сите девојчиња во VII (седмо) одделение од основното образование, на растојанија согласно Календарот за имунизација во 2014.
- На сите женски деца најдоцна до 14 годишна возраст, а кои претходно не биле вакцинирани со оваа вакцина, со давање на три дози вакцина, на растојанија согласно Правилникот.

Задолжителната активна имунизација против определени заразни болести на лица на одредена возраст, согласно оваа Програма се спроведува согласно Календарот за имунизација во 2014 година, даден во продолжение на текстот :

КАЛЕНДАР ЗА ИМУНИЗАЦИЈА ВО 2014 ГОДИНА

Возраст на лица што подлежат на задолжителна имунизација	Болест против која се врши имунизација	Вакцинација Ревакцинација
до 24 ч од раѓање, 1 и 6 месеци	Хепатитис Б (3 дози)	вакцинирање
до 12 месеци	Туберкулоза (без тестирање) (1 доза)	вакцинирање
2, 3 и 5 месеци	Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (Hib) (3 дози)	вакцинирање
	Дифтерија, тетанус, голема кашлица (3 дози)	вакцинирање
2, 3 и пол и 5 месеци	Детска парализа (3 дози тритипна орална вакцина)	вакцинирање
12 месеци	Мали сипаници, рубеола, заразни заушки (1 доза)	вакцинирање
18 месеци	Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (Hib) (1 доза)	I ревакцинирање
	Дифтерија, тетанус, голема кашлица (1 доза)	I ревакцинирање
	Детска парализа (1 доза)	I ревакцинирање
4 години	Дифтерија, тетанус, голема кашлица (1 доза)	II ревакцинирање
6 години (I одделение)	Мали сипаници, рубеола, заразни заушки (1 доза)	I ревакцинирање
7 години (II одделение)	Детска парализа (1 доза) Дифтерија, тетанус (1 доза)	II ревакцинирање III ревакцинирање
12 години, 2 и 6 месеци после првата доза (VII одделение)	Инфекции со хуман папилома вирус (HPV) (само девојчиња) (3 дози)	вакцинирање
14 години (завршна година на основното училиште)	Детска парализа (1 доза) Дифтерија, тетанус (1 доза)	III ревакцинирање IV ревакцинирање
18 години (завршна година на средното образование)	Тетанус (1 доза)	V ревакцинирање

2. Задолжителна имунопрофилакса на лица експонирани на одредени заразни болести по епидемиолошки индикации, се спроведува кај сите експонирани лица по епидемиолошки индикации, сè додека истите траат и тоа како: активна и пасивна имунизација против акутен вирусен хепатит Б (Hepatitis B), активна и пасивна имунизација против беснило (Lyssa), активна и пасивна имунизација против тетанус (Tetanus) кај повредени лица и активна имунизација против црвен тифус (Typhus abdominalis).

2.1. Активна имунизација против туберкулоза

На задолжителна имунизација против туберкулоза подлежат здравствени работници и друг помошен персонал, при вработување во здравствени установи во кои се врши дијагностика и лекување на болни од туберкулоза, ако туберкулинскиот тест им е негативен.

2.2. Активна имунизација против мали сипаници

Задолжителна имунизација против мали сипаници ако постојат епидемиолошки индикации се врши и кај деца на возраст од 6 до 12 месеци од животот, но тие повторно мора да се вакцинираат од 15 до 24-месечна возраст.

На задолжителна имунизација против мали сипаници подлежат и деца од навршени 15 месеци до 14 години од животот, кои се имунизирани против мали сипаници, ако за тоа постојат епидемиолошки индикации (заболување на вакцинирани, епидемија на мали сипаници кај деца од таа возраст), што ги утврдил надлежниот орган на државата и ако од претходната вакцинација против мали сипаници поминало повеќе од една година.

2.3. Активна и пасивна имунизација против акутен вирусен хепатитис Б

А) Активната имунизација против вирусен хепатитис Б се спроведува кај:

— Сите невакцинирани и непотполно вакцинирани лица вработени во здравствените установи, вклучувајќи ги и учениците и студентите во здравствено образовните струки (медицина, стоматологија, фармација) кои доаѓаат во непосреден контакт со инфективен материјал (крв или серум).

- Хемофиличари
- Болни на хемодијализа
- Полови партнери на HBsAg позитивни лица
- Штитеници на установи за социјална заштита
- Лица кои инјектираат дроги
- Инсулин зависни болни од шеќерна болест
- Болни од хроничен хепатит Ц
- Лица со ХИВ/СИДА
- Лица со регистрирани сексуално преносливи инфекции (СПИ) и нивни сексуални партнери
- Лица кои имале инцидент со инфективен материјал (крв или серум).

Лица кои се HbsAg и анти HbsAg негативни, а живеат во близок контакт со носители на HbsAg исто така треба да се вакцинираат со HB вакцина, при што приоритет имаат нивните полови партнери.

За вакцинација на деца помлади од 10 години се дава педијатриска доза вакцина (0,5 ml), на лицата постари од 10 години им се дава доза за возрасни (1ml), додека за вакцинација на пациенти на дијализа се дава двојна доза вакцина за определена возраст.

Бројот на потребните дози вакцина против акутен вирусен хепатитис Б кај експонирани лица и растојанието меѓу нив, како и времето на давање се пропишани со Правилникот.

Ревакцинација се спроведува кај случаи на имунодефициенција и кај болните на дијализа, со една доза на HB вакцина, 5 години после потполната вакцинација.

Б) Пасивна имунизација против вирусен хепатитис Б се спроведува со давање на хепатитис Б имуноглобулин (HBIG) на:

- невакцинираните и непотполно вакцинираните лица кои имале инцидент со инфективен материјал (крв или серум), и
- новородени деца на HBsAg позитивни мајки.

HBIG се аплицира интрамускулно, во количина која ја препорачува производителот, веднаш по инцидентот, односно по раѓањето, а најдоцна 12 часа од моментот на инцидентот, односно на раѓањето.

По исклучок, ако хепатитис Б имуноглобулинот (HBIG) кај новородени деца од HBsAg позитивни мајки не е даден во првите 12 часа, може да се даде најдоцна до 7 дена од раѓањето.

HBIG се дава истовремено со првата доза вакцина, на спротивниот екстремитет.

2.4. Активна и пасивна имунизација против беснило

А) Активната имунизација против беснило се спроведува со давање на современи инактивирани вакцини против беснило за хумана употреба, произведени на култура на клетки и препорачани од СЗО, со потенцијал од најмалку 2,5 I.E. по поединечна доза.

1. *Предекспозициона вакцинација против беснило* се спроведува кај лица кои непосредно професионално се изложени на инфекција со вирусот на беснило, согласно одредбите на Правилникот.

Предекспозициона вакцинација се спроведува со давање на три поединечни дози на вакцина против беснило интрамускулно, во пределот на делтоидниот мускул, наизменично на спротивната рака, по шема: 0, 7 и 21 ден.

2. *Постекспозициона задолжителна имунизација против беснило* се спроведува кај:

- Лице кое го каснало или на друг начин повредило бесно или на беснило сомнително диво или домашно животно.
- Лице кое го каснало куче или мачка на непознат сопственик, што не можат да

- се подложат на десетодневен ветеринарен надзор.
- Лице кое го каснало куче или мачка, што во рок од десет дена од денот на повредата на лицето ќе покажат знаци на беснило, ќе пцовисаат, ќе бидат убиени или ќе заскитаат, а беснилото на животното не може да се исклучи со лабораториски преглед
 - Лице кое можело да се зарази со вирусот на беснило преку слүзница или оштетување на кожата.

Постекспозициона имунизација против беснило се спроведува веднаш после утврдувањето на индикациите, со давање на 5 поединечни дози на вакцина против беснило интрамускулно, во делтоидниот мускул (кај малите деца во предно-надворешниот дел на натколеницата), наизменично на спротивниот екстремитет, по шема: 0, 3, 7, 14 и 28 дена.

Б) Пасивната имунизација против беснило се спроведува истовремено со давањето на првата доза вакцина, во сите случаи, со примена на хуман антирабичен имуноглобулин (HRIG).

HRIG се дава еднократно, во дози од 20 I.E./ kg TT. Се инфилтрира во самата рана и околу раната, а остатокот од потребната количина се дава интрамускулно, во глутеалната регија. HRIG се аплицира во сите случаи, без разлика на времето поминато од експозицијата на вирусот на беснило.

Во колку постекспозиционата имунизација е започната со давање само на вакцина, додатното давање на HRIG може да се примени најдоцна до осмиот ден од започнатата вакцинација.

Комплетно вакцинираните лица против беснило, после повторно утврдена индикација согласно Правилникот, се вакцинираат со давање на две поединечни дози на вакцина против беснило во делтоидниот мускул, по шема: 0 и 3 дена, без давање на HRIG.

Кај некомплетно вакцинираните лица, како и лицата кај кои не постои документација за вакцинација или кај кои постои докажана имуносупресија, после повторно утврдената индикација, се спроведува комплетна активна и пасивна имунизација согласно Правилникот.

Истовремено со имунизацијата против беснило се врши и имунизација и против тетанус, согласно Правилникот.

2.5. Активна и пасивна имунизација против тетанус кај повредени лица

Имунопрофилакса против тетанус кај повредени лица се спроведува со аплицирање на адсорбирана TT (тетанус токсид) вакцина или dT вакцина (активна имунизација), како и со давање на хуман антитетанусен имуноглобулин (HTIG) (пасивна имунизација), во дози и на начин кој зависи од претходниот имунолошки статус за тетанус, согласно критериумите пропишани со Правилникот.

Вакцината (TT или dT) и хуманиот антитетанусен имуноглобулин (HTIG) се даваат истовремено, интрамускулно, во различен екстремитет.

Во продолжение на текстот е дадена шема за активна и пасивна имунизација против тетанус кај повредени лица.

Активна и пасивна имунизација против тетанус кај повредени лица

Вакцинален статус на повредениот	- Растојание од последната доза до повредата	Вакцинација	Имунопрофилактика
Потполно вакциниран и ревакциниран за своја возраст	Од последна примена доза до повреда - < 5 години	Не е потребна вакцинација	Нема потреба од HTIG
Потполно вакциниран и ревакциниран за своја возраст	Од последна примена доза до повреда - > 5 години < 10 години	Една доза TT (или dT) вакцина веднаш по повредата	Нема потреба од HTIG
Потполно вакциниран и ревакциниран за своја возраст	Од последна примена доза до повреда - > 10 години	Една доза TT (или dT) вакцина веднаш по повредата	250 I.E. HTIG
Непотполно вакциниран, односно лице кои примило помалку од три дози TT(dT)		Продолжува со вакцинација до комплетирање на вакцинирањето (растојанието меѓу дозите да не е помало од 1 месец ниту подолго од 3 месеци)	250 I.E. HTIG
Невакцинирани лица или лица со непознат вакцинален статус или лица без документација на увид при повредата		Прва доза TT (или dT) вакцина веднаш по повредата, втора доза на растојание не помало од 1 месец ниту подолго од 3 месеци, трета доза 6 месеци после втората доза, а ревакцинација се врши со давање една доза, една година после давање на третата доза	250 I.E. HTIG веднаш по повредата заедно со првата доза

2.6. Активна имунизација против црвен тифус

Активна имунизација против црвен тифус по епидемиолошки индикации се спроведува кај:

- Лица вработени на чистење на канализација и септички јами, и на отстранување на смет и други отпадни материи од населени места.
- Лица кои живеат во заедничко домаќинство со бацилоносител на црвен тифус.
- Лица вработени на ексхумација на тела на умрени лица.
- Лица припадници на други целни групи, согласно Одлука на Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство, на предлог на надлежната епидемиолошка служба, за одредена територија.

Вакцинацијата се спроведува со давање на една доза вакцина според препораките на производителот.

Ревакцинација на вакцинираните лица по епидемиолошки индикации се спроведува со давање на една доза вакцина, после три години од вакцинацијата и се повторува на секои три години, сè додека трае индикацијата.

3. Активна имунизација по клинички и епидемиолошки индикации, се спроведува против: грип (Influenzae), заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца тип "Б" (Hib), заболувања предизвикани од Streptococcus pneumoniae (пнеумокок), менингококен менингит (Meningitis meningococcica), голема кашлица (Pertusis).

Во оваа смисла, имунизација може да се спроведува и против други заразни болести и возрасни групи, врз основа на одлука на Министерот за здравство и годишната Програма за имунопрофилакса и хемиопрофилакса против определени заразни болести на населението во Република Македонија.

3.1. Активна имунизација против грип

Вакцинација против грип се по клинички и по епидемиолошки индикации.

По клинички индикации, вакцинацијата се спроведува кај лица постари од 6 месеци кои имаат хронични заболувања на белите дробови и кардиоваскуларниот систем, метаболни пореметувања (вклучително и шеќерната болест), состојби на имунодефициенција, бубрежна дисфункција, хемоглобинопатија, имуносупресија и друго.

По епидемиолошки индикации вакцинација се спроведува кај:

- Лица сместени во геронтолошки центри и кај лицата вработени во овие центри
- Млади и стари лица сместени во установи за социјална заштита и кај лицата вработени во тие установи
- Лица вработени во здравствени установи, кои даваат здравствени услуги и спроведуваат здравствена дејност, а особено вработените во одделенија со зголемен ризик, стационари за хронично заболени лица и друго

- Лица вработени во јавни служби кои се посебно експонирани на инфекција, и
- Лица на возраст над 65 години.

Кај деца кои прв пат се вакцинираат, вакцинацијата се врши со давање на две дози вакцина на растојание од 30 дена, а наредните години се дава само по една доза вакцина, согласно упатството на производителот.

3.2. Активна имунизација против заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца тип Б

Вакцинација против заболувања предизвикани со хемофилус инфлуенца тип Б се спроведува со Hib вакцина, според клиничките индикации, кај деца постари од 2 години без оглед на претходниот вакцинален статус, во случај на:

- Трансплантација на органи и ткива
- Спленектомија и српеста анемија
- Хемиотерапија и терапија со зрачење кај малигни тумори
- Симптоматски и асимптоматски HIV инфекции
- Кај други, клинички утврдени состојби на имунодефициенција.

Бројот на потребните дози вакцина против хемофилус инфлуенца тип Б според клинички индикации, како и растојанието меѓу нив, пропишани се со одредбите на Правилникот. Индикациите за спроведување на оваа вакцинација по клинички индикации, ја поставува доктор специјалист клиничар.

3.3. Активна имунизација против заболувања предизвикани со Streptococcus pneumoniae (пнеумокок)

Вакцинацијата против заболувања предизвикани со Streptococcus pneumoniae (пнеумокок) се врши со коњугирана или полисахаридна вакцина, во зависност од возраста, според клиничките индикации – кај лица во зголемен ризик од инвазивно пнеумококно заболување, односно лица со:

- Анатомска или функционална аспленија
- Српеста анемија
- Хронично кардиоваскуларно и белодробно заболување
- Шеќерна болест
- Хронично заболување на црниот дроб
- Хронично заболување на бубрезите
- Нефротски синдром
- Алкохоличари
- Симптоматска и асимптоматска HIV инфекција
- Трансплантација на органи и ткива
- Малигно заболување

- Ликворна фистула
- Клиничка историја на потврдена или суспектна пневмококна пневмонија
- Кои примаат имunosупресивна терапија, вклучувајќи системски кортикостероиди
- Постари од 65 години, сместени во колективни установи.

Деца под 2-годишна возраст се вакцинираат со коњугирана пневмококна вакцина, а деца постари од 2 години и возрасни се вакцинираат со полисахаридна вакцина.

Ревакцинацијата се спроведува со давање на една доза пневмококна вакцина 5 години после вакцинацијата.

Двете пневмококни вакцини (и коњугираната и полисахаридната) се даваат во дози од 0,5 ml интравенски или субкутано во делтоидната регија, согласно упатството на производителот.

3.4. Активна имунизација против менингококен менингит

Вакцинација против менингококен менингит по клинички индикации се спроведува со полисахаридна менингококна вакцина, и се дава кај деца постари од 2 години и кај возрасни. Само кај лица постари од 11 години со висок ризик од појава на ова заболување се користи коњугирана менингококна вакцина.

Клиничките индикации за спроведување на вакцинација против менингококен менингит ги поставува доктор специјалист клиничар. Тие се :

- Анатомска и функционална аспленија (спленектомија, српеста анемија), и
- Имунодефициенција на комплемент (C5 – C9).

Вакцинација против менингококен менингит по епидемиолошки индикации се спроведува со коњугирана вакцина против менингококен менингит.

Индикацијата за спроведување на целна вакцинација, како и целните групи кои ќе подлежат на вакцинација против менингококен менингит по епидемиолошки индикации, на предлог на надлежната епидемиолошката служба за одредена територија, ја поставува Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство.

Вакцинацијата против менингококен менингит со двата вида вакцина се спроведува со давање на една доза, веднаш по утврдувањето на индикацијата.

Лицата кои се професионално експонирани на причинители на менингококен менингит или со својата работа можат да го пренесат причинителот на други лица, се вакцинираат со една доза четиривалентна полисахаридна вакцина.

Ревакцинација се спроведува со давање на полисахаридна вакцина на растојание од 5 години после извршената вакцинација, во случај ако индикациите и понатаму постојат.

Ревакцинацијата со полисахаридна вакцина може да се спроведе и доколку лицето е претходно вакцинирано со коњугирана вакцина.

Вакцината против менингококниот менингит се аплицира во доза од 0,5 ml субкутано, во делтоидната регија.

3.5 Активна имунизација против голема кашлица

Вакцинацијата на децата од 2 месеци до 5 години живот, со ацелуларна вакцина против голема кашлица (DTaP) се спроведува врз основа на следниве клинички индикации:

- Температура (ректална) 40°C и поголема од 40°C, во рок од 48 часа од претходната доза на DTwP вакцина, а која неможе да се доведе во врска со друга можна причина;
- Упорно и континуирано плачење кое трае 3 и повеќе часа, а се јавува во рок од 48 часа од претходната доза на примена DTwP вакцина.
- Колапс или слична состојба на шок (хипотонички – хипосензитивни епизоди) во рок од 48 часа од претходно примена доза на DTwP вакцина.
- Конвулзии, било да се фебрилни или афебрилни кои се јавуваат до 3 дена од претходно примена доза DTwP вакцина.

Клиничките индикации за давање на DTaP вакцина ги утврдува Стручниот тим после разгледувањето на пријавата за поствакцинална компликација по имунизација на претходно дадена DTwP вакцина.

Вакцината DTaP се аплицира на начин кој е предвиден со упатството на производителот.

Вакцината DTaP е контраиндицирана кај еволутивни невролошки заболувања (неконтролирана епилепсија, инфантилни спазми, прогресивна енцефалопатија), како и за DTwP вакцина, се додека невролошкиот статус не се разјасни или стабилизира, за што одлучува Стручниот тим.

4. Активна имунизација на патници во меѓународен сообраќај ќе се спроведува согласно Меѓународниот Здравствен Правилник (IHR), против следните заразни болести: жолта треска (Febris flava), менингококен менингит (Meningitis meningococcica), црвен тифус (Typhus abdominalis), колера (Cholera), дифтерија (Diphtheria).

Активна имунизација на патници во меѓународниот сообраќај ќе се врши и против други заразни болести (акутен вирусен хепатит Б - Hepatitis B, беснило - Lyssa, тетанус - Tetanus, мали сипаници - Morbilli и друго).

Патниците во меѓународниот сообраќај подлежат на активна имунизација ако патуваат во ризични и ендемични зони или во земји кои бараат вакцинација против одредена заразна болест, и по епидемиолошки индикации, согласно Меѓународниот здравствен правилник.

4.1. Имунизација против жолта треска

Се спроведува со давање на една доза вакцина, најдоцна 10 дена пред патување во ендемското подрачје.

Повторна вакцинација против жолта треска се врши со давање на една доза вакцина после 10 години.

4.2. Имунизација против менингококен менингитис

Вакцинација против менингококен менингитис се врши најдоцна 10 дена пред патување во ризичното/ендемското подрачје, со соодветна вакцина.

Се аплицира соодветен број на дози, во зависност од видот на вакцината која ги содржи соевите, кои на тие територии предизвикуваат заболување.

4.3. Имунизација против колера

Вакцинација против колера се спроведува со орална вакцина против колера, најдоцна 14 дена пред патувањето. Се дава во две дози на растојание од една недела, а се очекува заштитата да се манифестира една недела после втората доза.

Повторна вакцинација против колера се врши со давање на една доза орална вакцина против колера, после 10 години.

4.4. Имунизација против други заразни болести

Вакцинација на патници во меѓународен сообраќај може да се врши по епидемиолошки индикации и против: цревен тифус, дифтерија, акутен вирусен хепатит Б, беснило, тетанус, мали сипаници и други заболувања.

Апликацијата на овие вакцини се врши согласно препораките на производителот на соодветната вакцина.

V. 2. ХЕМИОПРОФИЛАКСА НА ОДРЕДЕНИ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

Хемиопротифилакса против одредени заразни болести се спроведува против: туберкулоза, маларија, менингококен менингит, скарлатина, како и против други заразни заболувања - по епидемиолошки индикации и по препорака на надлежната епидемиолошка служба на локално, регионално и национално ниво, за соодветната територија.

1. Хемиопротифилакса против туберкулоза

Хемиопротифилакса против туберкулоза се спроведува со соодветни дози на лекови против туберкулоза и времетраење, согласно меѓународни препораки:

1. Кај деца кои се во близок контакт со заболел од директно микроскопски потврдена туберкулоза, позитивна туберкулоза или тешки форми на белодробна туберкулоза

2.* Кај HIV позитивни лица и други состојби на имуносупресија.

Одлуката за хемиопротифлакса против туберкулоза се донесува после направена консултација со лекар пнеумофтизиолог, интернист пулмолог и педијатар.

2. Хемиопротифлакса против маларија

Хемиопротифлаксата против маларија се спроведува кај лица пред одењето, за време на целиот период на престој и по враќањето од земјата, односно подрачјата каде постои ендемија на маларија.

Препораки за изборот на видот и дозирањето на лековите за хемиопротифлакса против маларија, во согласност со препораките на СЗО, на епидемиолошките служби на Центрите за јавно здравје и подрачни единици (ЦЈЗ/ПЕ) им доставува епидемиолошката служба на Институтот за јавно здравје на Република Македонија.(ИЈЗ)

3. Хемиопротифлакса против менингококен менингит

Хемиопротифлакса против менингококен менингит се спроведува кај одредени целни групи по епидемиолошки индикации.

Индикациите, како и целните групи кои ќе подлежат на хемиопротифлакса против менингококен менингит по епидемиолошки индикации, на предлог на епидемиолошката служба на надлежниот ЦЈЗ/ПЕ за својата територија, центар за јавно здравје Скопје(ЦЈЗ - Скопје) за град Скопје и ИЈЗ за територијата на Република Македонија, ја поставува Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство.

Изборот на видот на лековите, нивното дозирањето според возраста, начинот на апликација на лекот и времетраењето на хемиопротифлаксата против менингококен менингит се во согласност со пропишаните критериуми во Правилникот.

4. Хемиопротифлакса против скарлатина

Хемиопротифлакса против скарлатина се спроведува во времетраење од 10 дена и е задолжителна:

1. Кај деца, во семејства во кои некој член од семејството има анамнеза на ревматска треска, а кои живеат во лоши социјални услови
2. При појава на скарлатина или стрептококен тонзилофарингит во колективи, по претходна консултација и препорака на епидемиолошката служба при надлежниот ЦЈЗ/ПЕ за своето подрачје и ЦЈЗ- Скопје за град Скопје.

Хемиопротифлаксата се врши со давање на пеницилински препарат, а кај лица преосетливи на пеницилин се дава еритромицин.

5. Хемиопрофилакса против други заразни заболувања

Хемиопрофилакса по епидемиолошки индикации, може да се спроведува и против други заразни заболувања, кај лица изложени на тие заразни заболувања, а врз основ на препораките на епидемиолошката служба на надлежниот ЦЈЗ/ПЕ за своето подрачје, ЦЈЗ-Скопје за град Скопје и ИЈЗ за територијата на Република Македонија.

V.3. ИМУНИЗАЦИЈА И ХЕМИОПРОФИЛАКСА ПРОТИВ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ ВО ПОСЕБНИ УЛОВИ И ПРИ ВОНРЕДНИ СОСТОЈБИ

Имунопрофилакса и хемиопрофилакса на населението може да се спроведува и за други заразни болести и тоа во случај на вонредни состојби, како што се природни и други несреќи, изложеност или сомнение на изложеност на заразни болести, тероризам со биолошки агенси и друго.

Имунопрофилакса и хемиопрофилакса во вакви случаи, на предлог на Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство, се одредуваат од страна на министерот за здравство.

VI. ИНДИКАТОРИ

За оценување на успешноста на предвидените активности со Програмата, ќе се користат следните индикатори на успешност:

- Опфат над 95% од подлежачката популација за сите видови задолжителни вакцини.
- Шестмесечен извештај за спроведената имунизација на подрачјето на ЦЈЗ/ПЕ и ЦЈЗ-Скопје, по истекот на шестмесечјето се доставуваат до ИЈЗ.
- Шестмесечен табеларен извештај за спроведената имунизација во Република Македонија, изготвен од ИЈЗ, со опфат по видови вакцини и територијална распределба ЦЈЗ/ПЕ.
- Годишен извештај за спроведената имунизација на подрачјето на ЦЈЗ/ПЕ и ЦЈЗ-Скопје доставен до ИЈЗ, со опфат по видови вакцини и територијална распределба.
- Годишен табеларен извештај за спроведената имунизација во Република Македонија, изготвен од ИЈЗ, со опфат по видови вакцини и територијална распределба ЦЈЗ/ПЕ.
- Годишен извештај за спроведената имунизација во Република Македонија со епидемиолошки коментар, изготвен од ИЈЗ, со опфат по видови вакцини и територијална распределба по ЦЈЗ/ПЕ.
- Теренските посети и увиди во вакциналните пунктови во републиката со цел надзор и контрола на спроведувањето на имунизацијата од сите аспекти и изготвени информации за состојбата на теренот, со констатации и предлог мерки.

VII. ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

За реализација на мерките и активностите предвидени со оваа програма во табела VII-1 и табела VII-2 прикажани се потребните количини на вакцини и имуноглобулини за вакцинација на населението. Во количините земен е во предвид и неопходниот растур од 25% на вакцини кај десетдозните флакони, како и минимално потребни резерви од вакцини за околу 6 месеци.

За реализација на мерките и активностите предвидени со оваа програма потребни се 240.000.000,00 денари.

VII-1 ВАКЦИНИ ЗА КОНТИНУИРАНА ИМУНИЗАЦИЈА

	Вид на вакцина	Број на дози	Едиџечна цена	Вкупна вредност
1.	Dtvax	20.000	22,00	440.000,00
2.	DT pro adultis	80.000	20,00	1.600.000,00
4.	MRP	50.000	320,00	16.000.000,00
5.	Tuberculin	20.000	40,00	800.000,00
6	BCG 0,1ml	35.000	30,00	1.050.000,00
7	HiB	100.000	250,00	25.000.000,00
8.	Tetatox	30.000	18,00	540.000,00
9.	DTP	160.000	32,00	5.120.000,00
	POLIO IPV	24.000	550	13.200.000,00
10.	Polio	160.000	16,00	2.560.000,00
11.	Hepatis B ped.	85.000	210,00	17.850.000,00
12	HPV	28.000	2.200,00	63.800.000,00
	ВКУПНО VII-1			147.960.000,00

VII-2 ВАКЦИНИ ПО ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИНДИКАЦИИ

1.	HEPATITIS B ADULT	2000	390	780.000,00
2.	IMOGAM RABIES 10 ml	30	23.100,00	693.000,00
3.	IMOGAM RABIES 2мл	30	5.600,00	168.000,00
4.	IMOVAX RABIES VERO	1000	720,00	720.000,00
5.	TUPHYM VI	200	260,00	52.000,00
6	IMMUNOGLOBULIN HEPATITIS B, 5 ml	20	21.000,00	420.000,00
7	IMMUNOGLOBULIN HEPATITIS B, 1 ml	40	5.400,00	216.000,00
8	Pneumococal vaccine	3100	4.500	13.950.000,00
9	SERUM ANTI VIPERINUM	200	2.150,00	430.000,00
10	DTP(PERTUSIS ACCELULAR)	1.500	660,00	990.000,00
12	Мониторинг картички (freege tag)	120	2500	300.000,00
15	STAMARIL	30	1.500,00	45.000,00
	ВКУПНО VII -1			147.960.000,00
	ВКУПНО VII -2			18.764.000,00
	СЕ ВКУПНО VII-1 + VII-2			166.724.000,00
	ЗАОСТАНАТ ДОЛГ од 2013 година.			73.276.000,00
	ВКУПНО VII-1 + VII-2 и заостанат долг од 2013 год			240.000.000,00

Вкупните средства за реализација на оваа програма изнесуваат 240.000.000,00 денари.

Неизмирени дополнителни долгови од 2013 година во висина од 42.306.803,00 денари

Од Буџетот на Република Македонија ќе се обезбедат вакцини, од VII-1 за задолжителна имунизација на сите лица на одредена возраст, како и минимум потребни резервни дози

на вакцини и 'серуми' од 'табела' VII-2, за лица за задолжителна имунизација и серопрофилакса по епидемиолошки индикации.

Реално потребните годишни потреби на количини на вакцините и серуми по клинички и епидемиолошки индикации од табела VII-2 точка 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 9, за заштита и лекување на пациенти, или заштита на своите вработени лица, ги обезбедуваат Јавните здравствени установи од сопствените буџети.

Финансиските средства за обезбедување на вакцини и хемипрофилактички средства за спроведување на имунизацијата на патници во меѓународниот сообраќај ги обезбедуваат институциите овластени за вршење на оваа вакцинација.

Набавените вакцини од страна на Министерството за здравство, ќе се дистрибуираат од страна на добавувачите до овластените здравствени установи-извршители, врз основа на доставени списоци од Министерството за здравство согласно искажаните потреби од вакцини на здравствените установи.

Финансиските средства од Програмата се доставуваат до најповолните добавувачи на вакцини, по достава и прием на вакцините.

VIII. Извршители на Програмата

Активностите предвидени со Програмата ќе ги спроведуваат превентивните тимови при Здравствените домови во Република Македонија, Универзитетската Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби и Универзитетската Клиника за детски болести, инфективните одделенија при Општите и Клиничките болници во Република Македонија, други здравствени установи во Република Македонија овластени за вршење на вакцинација, како и Центрите за јавно здравје и нивните организациони единици и Институтот за јавно здравје на Република Македонија и Државниот санитарен и здравствен инспекторат кои се надлежни за спроведување на надзор и контрола на активностите предвидени со Програмата.

IX. Доставување на годишни извештаи и рокови

ЦЈЗ/ПЕ и ЦЈЗ- Скопје, збирните годишни извештаи за спроведената имунизација на својата територија ги доставуваат до ИЈЗ, а за спроведена имунизација против туберкулоза до Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза до 01.02.2014, за спроведената имунизација во 2013 година.

ИЈЗ ги обработува и евалуира прибраните годишни извештаи, изготвува посебна анализа и извештај за состојбата со спроведената имунизација во 2013 година и опфатот со одделни вакцини на локално, регионално и национално ниво во републиката и овој извештај го доставува до Министерството за здравство на Република Македонија, Фондот за здравствено осигурување на Македонија, Државниот здравствен и санитарен инспекторат (ДСЗИ) и други надлежни институции, до 31.02.2014 година.

Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза доставува годишен извештај за спроведената имунизација против туберкулоза на територијата на Република Македонија во 2013 година, до Министерството за здравство и ИЈЗ, најдоцна до 31.02.2014 година.

Х. Следење на реализација на Програмата (мониторинг и евалуација)

Програмата е континуентно следена од страна на епидемиолошките служби при ЦЈЗ/ПЕ (координатори за имунизација) и ДСЗИ, како и од страна на Одделението за контрола и надзор на имунизацијата при ИЈЗ.

Интензитетот на следењето ќе се спроведува на месечно ниво, од страна на ЦЈЗ/ПЕ, квартално од страна на ИЈЗ и ДСЗИ.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 41-10751/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрески, с.р.

374.

Врз основа на член 57 став 1 од Законот за туристичка дејност ("Службен весник на Република Македонија" бр.62/2004, 89/2008, 12/2009, 17/2011, 47/2011, 53/2011 и 123/2012) и член 9, став 2 од Законот за такса за привремен престој ("Службен весник на Република Македонија" бр.19/1996, 26/2002, 51/2003, 88/2008 и 17/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ ЗА 2014 ГОДИНА

I

Со оваа програма ќе се реализираат активности за развој на туризмот во Република Македонија за 2014 година.

Средствата за реализација на оваа програма се утврдени во Буџетот на Република Македонија за 2014 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 180/2013), раздел 10001 – Министерство за економија, во Подпрограма 14 – Развој на туризмот во Република Македонија, на категориите 42 – стоки и услуги, 46 – субвенции и трансфери, планирани се во Буџетот на Република Македонија за 2014 година финансиски средства во износ од 5.000.000 денари.

II

Средствата од делот I од оваа програма ќе се користат за следните активности:

1. Обезбедување на туристички податоци за 2014 година и проекција на идни показатели (Туристичка сателитска сметка), со помош на експерти од Светската Туристичка Организација

Со системска анализа и собирање на разни податоци, анкети, прашалници и интервјуа за време на целата сезона кога низ државата гравитираат туристи, ќе се изработи статистички систем на правилно следење на податоците од туризмот кои се од голема важност за туристичкиот сектор заради добивање на јасна слика и информации за потребите, можностите, позитивните и негативните интереси на туристите кои ја посетуваат Република Македонија. Активноста ќе биде во соработка со Народна банка на Македонија, Министерството за внатрешни работи и Државниот завод за статистика. Оваа активност ќе се реализира во периодот од месец февруари до месец мај 2014 година.

200.000,00 денари

2. Измени и дополнувања на законска регулатива за секторот туризам и угостителство.

Изменување и дополнување на законската регулатива од областа на туризмот и угостителството, со ангажирање на локални консултанти кои ќе помогнат во

ревидирањето на законската регулатива како и во подзаконските акти за минимално технички услови за угостителските објекти и системот на категоризација на угостителските објекти. Оваа активност ќе се реализира тековно во цела 2014 година.

150.000,00 денари

3. Процес на обуки и едукација на човечки ресурси во туризмот и угостителството.

Туризмот и угостителството се услужни дејности каде влијанието на човечките ресурси се од големо значење. Постојаното усовршување, едукација како обука на човечките ресурси во овие два сектори е од големо значење. Со организирање на обуки и ворк шопови за туризам ќе се овозможи да се едуцираат нови кадри, доусовршуваат постојните, како и да се обучуваат сите заинтересира страни учесници во областа на туризмот и угостителството. Оваа активност Министерството за економија ќе ја реализира во тесна соработка со факултетите за туризам и туристичкото стопанство во период од месец март до месец октомври 2014 година.

500.000,00 денари

4. Организирање на регионална конференција за „Балканот како туристичка дестинација“

Регионалните конференции се една од главите алатки за подобрување на туристичката клима во регионот, со организирањето на ваквите конференции ќе се овозможува заеднички пристап во подобрувањето на туристичката понуда во регионот. Исто така конференциите имаат и едукативен карактер, ќе се видат искуствата од земјите во регионот и новите трендови во туризмот. Активноста ќе се реализира во Скопје и на истата ќе бидат поканети претставници од туристичкото стопанство од Република Србија, Република Бугарија, Република Црна Гора, Република Албанија, Република Косово, Република Босна и Херцеговина и Република Хрватска. Оваа активност ќе се реализира во периодот од месец април до месец мај 2014 година.

300.000,00 денари

5. Студија за активности на вода на реките и кањоните (кајакарство, едрење и возење низ кањони и клисури).

Развој на воден туризам по реките, кањоните и клисурите со негова поголема експлоатација, Средствата предвидени за оваа активност се за ангажирање на експерти за изработка на студија за Студија за активности на вода на реките и кањоните (кајакарство, едрење и возење низ кањони и клисури). Оваа активност ќе се реализира во периодот од месец јуни до месец август 2014 година

300.000,00 денари

6. Меѓународна и билатерална соработка во туризмот

Зголемена и интензивирана соработка во доменот на меѓународната комуникација со големите и значајни туристички организации и институции кои придонесуваат за развој на туризмот како Светската туристичка организација, Европската патничка комисија, Централно европската иницијатива и др., учество на саеми, како и билатералните соработки во областа на туризмот (потпишување на договори, регионални конференции, средби и др.), како и плаќање на членарината за Светската Туристичка Организација. Оваа активност ќе се реализира тековно во цела 2014 година.

2.254.000,00 денари**7. Субвенции за разни туристички манифестации и форуми и субвенционирање на Националните ресторани-меани**

Со оваа активност ќе се субвенционираат разни локални туристички манифестации и бизнис форуми кои се одржуваат од страна на туристичкото стопанство, за кои немаат доволно сопствени финансиски средства и бараат поддршка или субвенционирање од владините институции, а се интересни за развојот на туризмот. Исто така за прва пат ќе се субвенционира и категоријата на Национален ресторан согласно критериумите за исполнување и добивање на ознаката за овој вид на ресторан. Оваа активност ќе се реализира во периодот од м. мај до м. јуни 2014 година.

800.000,00 денари**8. Студија за планински туризам**

Развој на туризмот на планините со активен спорт и спортски активности, како и негова поголема експлоатација на овие потенцијални места. Средствата предвидени за оваа активност се за ангажирање на експерти за изработка на студија за планински туризам Оваа активност ќе се реализира во периодот од месец мај до месец јуни 2014 година

300.000,00 денари**9. Печатење на промотивни материјали од областа на туризмот**

Ова активност се однесува на однесува на печатење на веќе постоечкиот промотивен материјал за потребите на Министерството за економија и тоа:
-Изработка (печатење) на промотивни туристички брошури по разни сегменти (изработка на Туристички водич за Република Македонија, брошура за рурален туризам, брошура за верски туризам) на повеќе странски јазици,

флаери за туристичките потенцијали на Република Македонија, постери, кеси и папки.

- Печатење на “ Туристички водич на Република Македонија “ на англиски и германски јазик.

196.000,00 денари

ВКУПНО :

5.000.000,00 денари

III

Активностите по точките 2, 3, 4 и 5 утврдени од дел II на оваа програма Министерството за економија ќе ги реализира по пат на објава на јавна набавка.

Активностите по точките 1 и 6 утврдени од дел II на оваа програма Министерството за економија ќе ги реализира со директна уплата на членарината.

Активностите по точката 7,8 и 9 утврдена од дел II на оваа програма Министерството за економија ќе ги реализира по пат на објава на јавен повик.

IV

За начинот и динамиката на реализирање на оваа програма ќе се грижи Министерството за економија.

V

Министерството за економија, заклучно со 31.03.2015 година до Владата на Република Македонија ќе достави извештај со финансиски показатели за реализација на оваа програма, во кој ќе бидат опфатени постигнатите резултати и финансиски показатели како и образложението за евентуалните отстапувања од планираните активности.

VI

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија „.

Бр. 41-10769/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

375.

Врз основа на член 13 став (2) од Законот за јавно здравје („Службен весник на Република Македонија бр. 22/2010 и 136/2011) и член 16 точка 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“, бр. 43/2012, 145/2012, 4/2013, 87/2013 и 164/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

**НАЦИОНАЛНА ГОДИШНА ПРОГРАМА
ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2014 ГОДИНА**

Вовед:

Национална годишна програма за јавно здравје во Република Македонија за 2014 година (Програмата) е стандарден пакет на мерки и активности кои ги спроведуваат: Институтот за јавно здравје на Република Македонија (ИЈЗ на РМ) и 10-те Центри за јавно здравје (ЦЈЗ) како и активности кои ги спроведуваат Институтот по медицина на трудот на Република Македонија (ИМТ на РМ) и Медицински факултет –Институт за епидемиологија со медицинска биостатистика.

Програмата содржи мерки, задачи и активности за следење и проценка на здравјето и добросостојбата на населението, идентификување, предвидување, испитување, ублажување на здравствените проблеми и опасности во заедницата.

Во Програмата е утврден видот на задачите, содржината, обемот и роковите за нивно извршување и известување, системот на координација на активностите, мониторинг и евалуацијата како и финансиските средства за реализација на Програмата. Во целина, оваа програма претставува здравствена безбедност на граѓаните во државата.

Цел на програмата :

Националната Програмата за јавно здравје во Република Македонија за 2014 година се изготвува со цел да се зачува и унапреди здравјето на населението, да се овозможи спроведување на основните функции и задачи на јавното здравје, преку организирани мерки и активности што ги превземаат државните органи, институциите, единиците на локалната самоуправа и други правни и физички лица во соработка со здравствените установи, да се обезбеди соодветен одговор во случај на јавно здравствена потреба и итност и појава на јавно здравствена вонредна околност, обезбедување и спроведување на меѓународните здравствени правила, се со цел да се зачува и унапреди здравјето на населението.

Со задачите од оваа програма се обезбедува остварување на загарантирани права, утврдени потреби и интереси на сите граѓани што имаат карактер на унапредување на здравјето и преземање на мерки и активности за

спречување и сузбивање на заболувањата, како и остварување на задачите и активностите на Центрите за јавно здравје и Институтот за јавно здравје на Република Македонија, утврдени со член 48 од Законот за здравствената заштита и препораките на Светска здравствена организација (СЗО)

Извршители на програмата

Програмските активностите предвидени со „Националната годишна програма за јавно здравје,“ ги спроведуваат следниве извршители:

- A. Центрите за јавно здравје за територијата за која се основани
- B. Институтот за јавно здравје на Република Македонија,
- C. Институт за медицина на труд на Република Македонија
- D. Медицински факултет Скопје-Институт за епидемиологија

Сите извршители треба да подготват и достават до Министерство за здравство (МЗ) работен план со наведена точна динамика и распоред за реализација на активностите кој е во согласност со стручно методолошките упатства најдоцна до 15. 01. 2014 година.

10-те Центри за јавно здравје (ЦЈЗ) работниот план го доставуваат и до ИЈЗ на РМ како одговорна институција за координација, следење, стручно методолошка помош, мониторинг, евалуација, квартална верификација и известување за реализацијата на програмските активности.

10-те Центри за јавно здравје (ЦЈЗ) најдоцна до 31.01.2014 година треба да достават до ИЈЗ на РМ, комплетен годишен извештај за реализација на Националната годишна програма за јавно здравје за 2013 година за територијата за која се основани.

ИЈЗ на РМ најдоцна до 15.02.2014 година треба да достават до МЗ комплетен извештај за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Македонија за 2013 година, со анализа и стручен коментар за добиенти резултати како и со предлог мерки за подобрување на состојбата.

ИМТ на РМ и Медицински факултет Скопје -Институт за епидемиологија со медицинска биостатистика треба најдоцна до 31.01.2014 година да достават до МЗ комплетен извештај за реализација на активностите кои согласно Националната програма за јавно здравје во Република Македонија за 2013 година, со анализа и стручен коментар за добиенти резултати како и со предлог мерки за подобрување на состојбата.

10-те ЦЈЗ треба да достават до Институтот за јавно здравје на Република Македонија предлог Национална годишна програма за јавно здравје за 2015 година, најдоцна до 30.09.2014 година.

ИЈЗ на РМ врз основа на предлог програмите на извршителите од 10-те ЦЈЗ треба да подготват и достават до Министерството за здравство предлог текст на активности за „Национална годишна програма за јавно здравје во Република Македонија за 2015 година“, најдоцна до 30.10.2014 година.

Во публикацијата ќе биде прикажан со дијаграми и посебен компаративен преглед на морталитетот од најчестите групи на болести како основна причина за смрт по статистички региони кај населението во Република Македонија.

Индикатор:

доставена публикација

Рок на изготвување:

Септември 2014 година

1.6 Одржување и развој на интернет страницата на ИЈЗ на РМ, редовно ажурирање со поставување на публикации, информации, анализи, брошури и други материјали преку in-design во PDF формат за потребите на Центарот за статистичка обработка на здравствените податоци, публицистика и едукација како и за потребите на сите сектори во ИЈЗ на РМ и Министерство за здравство.

Рок на изготвување:

Задачата е континуирана.

Индикатор: квартален извештај за поставени материјали на web-страница

2. Социјално-медицинска дејност со промоција на здравје

ИЈЗ на РМ како координатор на активностите во рамките на оваа превентивна здравствена дејност, треба да го следи, мониторира, верифицира и квартално да го известува МЗ за реализирањето на активностите и доставувањето на извештаи/анализи и информации од страна на ИЈЗ.

Секторот дава стручна методолошка помош од областа на јавното здравје во заштитата на здравјето; унапредувањето на здравјето, скринингот на населението и следењето на болестите.

ИЈЗ на РМ преку Секторот за промоција, анализи и следење на незаразни болести во рамките на оваа дејност, а врз основа на стручно методолошкото упатство за работа ќе ги реализира следниве активности:

2.1 Развивање и имплементација на Акционен план за превенција на конзумирање алкохол и пушење цигари кај деца и млади како составен дел на училишните програми

Индикатор:

Акционен план

Рок на изготвување:

мај 2014 година

2.2 Анализа на амбулантно-поликлинички морбидитет во Р. Македонија

Индикатор:

Изготвена информација

Рок на изготвување:

септември 2014 година

2.3 Информација за искористеноста на болничките капацитети во Р. Македонија

Индикатор:

Изготвена информација

Рок на изготвување:

јули 2014 година

д) Болнички морбидитет во Република Македонија, 2014

За изготвување на годишната публикација „Болнички морбидитет во Република Македонија, 2014“ ќе бидат користени податоци од индивидуални евиденции „Извештај за стационарно лекувано лице“ доставени од болничко-стационарни здравствени установи преку центрите за јавно здравје во Република Македонија за подрачјата што ги покриваат до Институтот за јавно здравје на РМ каде ќе бидат обработени на ниво на Република Македонија.

Во публикацијата ќе бидат прикажани структура (процентуална застапеност) на лекувани болни во болничко-стационарни здравствени установи по групи на болести (субтотали) и стапки на морбидитетот пресметани на 10.000 соодветно население.

Податоците за болничкиот морбидитет дистрибуирани по статистички региони во Република Македонија ќе бидат презентирани во табеларни прегледи и дијаграми.

Најчести болести од кои се лекувани болни во болничко-стационарна дејност во Република Македонија ќе бидат прикажани со дијаграми за структурата и морбидитетот одделно за секој статистички регион.

Во публикацијата ќе се презентира со дијаграми и посебен компаративен преглед по статистички региони поединечно за секој субтотал од најчестите групи на болести.

Индикатор:

доставени публикации

Рок на изготвување под точки „Ц“ и „Д“:

Декември 2014 година

1.5 Морталитет во Република Македонија во 2013 година

Во тек на 2014 година со обработка на податоците за умрени лица во 2013 година превземени од Државниот завод за статистика ќе биде изготвена годишна публикација „Морталитет во Република Македонија во 2013 година“.

Во публикацијата ќе бидат прикажани структура (процентуална застапеност) на умрени лица по групи на болести (субтотали) и стапки на морталитет пресметани на 100.000 соодветно население.

Податоците за најчести причини за смрт кај населението во Република Македонија ќе бидат дистрибуирани по општини, здравствени региони, статистички региони и на ниво на Република Македонија во табеларни прегледи и дијаграми.

2.4 Анализа на болничкиот морбидитет и морталитет во Р. Македонија
Индикатор: Изготвена информација
Рок на изготвување: септември 2014 година

2.5 Извештај за здравјето и здравствената заштита на населението во Република Македонија во 2013 година
Индикатор: Изготвен извештај
Рок на изготвување: октомври 2014 година

2.6 Истражување и изработка на студија за однесувањето на децата на 13,14 и 15годишна возраст кон здравјето (Health behavior of school children) во Р. Македонија како дел од интернационална студија
Индикатор: доставена студија до МЗ
Рок на изготвување: јануари - декември 2014

2.7 Изготвување Извештај за работа на советувалиштата за сексуално и репродуктивно здравје
Индикатор: доставен извештај до МЗ
Рок на изготвување: квартално

2.8 Здравствена промоција – здравствено воспитување врз основа на подготвен и доставен работен план и во координација со Министерството за здравство

- а) Организација и спроведување на промотивни акции и кампањи, предавања и трибини, пропратени со печатен материјал за : правилна исхрана,здрави стилови на живот,превенција на хронични незразни болести, бенефити од физичка активност,штетноста од пушењето и алкохолот
- б) одбележување на соодветни светски денови, недели (пример:Светски ден на срцето, Светски ден на дијабет, Ден на борба против пушење, Светски ден за секавање на жртвите од сообраќајни несреќи, 16 Дена за борба против насилството врз жената и друго) пропратени со печатен материјал.
- в) Следење и координација на промотивно едукативните активности на 10-те ЦЈЗ

Рок на извршување: квартално
Индикатор :извештај за активности на ИЈЗ на РМ и збирен извештај за 10-ЦЈЗ за реализирани промотивно едукативни активности, доставени до МЗ

2.9 Изработка на брошура во количина од 100 примероци за однесувањето на децата кон здравјето на возраст од 11-14 годишна возраст

Рок на извршување: прв квартал
Индикатор: отпечатена и доставена брошура до МЗ

II. САНИТАРНО ХИГИЕНСКА ДЕЈНОСТ СО ЗДРАВСТВЕНА ЕКОЛОГИЈА

ИЈЗ на РМ како координатор на активностите во рамките на оваа превентивна здравствена дејност, треба да го следи, мониторира, верифицира и квартално да го известува МЗ за динамиката на реализирањето на активностите и доставувањето на извештаи/анализи и информации од страна на 10-те ИЈЗ како извршители.

1. Процена на здравствено-еколошкиот ризик и приоритетни јавно-здравствени проблеми поврзани со здравствената екологија

1.1 Процена на здравствено-еколошкиот ризик во врска со квалитетот на водите за пиење и водоснабдувањето како и воспоставување на здравствена евиденција на водоснабдувањето преку изработка на анализа за проценката на здравствениот ризик од водата за пиење, врз основа на извештаите од извршените увиди и анализи од страна на 10-те ИЈЗ за остварените активности.

Индикатор за следење: Анализа за проценката на здравствениот ризик од водата за пиење, согласно програмските активности и извршените увиди и анализи спроведени со договор помеѓу центрите и организациите за јавно водоснабдување.

Рок на известување :

2^{ро} и 4^{то} тромесечие

~~1.2 Вирусолошка анализа на водата за пиење~~

Инфективните заболувања, предизвикани од вода за пиење се распространети насекаде во светот и претставуваат јавно здравствен проблем. Вирусите може да предизвикаат хидрични (преку вода) заболувања како што се само-лимитирачките гастроентерити, но и посериозни заболувања како што се појавата на менингит и полиомиелит, дезинтерија а во некои ситуации може да предизвикаат и смртен исход. Овој вид на инфекции настануваат или преку директна експозиција со пиење на вода или преку храна која се консумира во свежа состојба контаминирана со ваква вода како на пример салати, овошје и слично Институтот за јавно здравје на Република Македонија ќе спроведе вирусолошка анализа на водата за пиење која е предвидена со Правилникот за безбедност на вода (Службен весник на РМ број 46/08 година) во дел В, табела: индикаторски дополнителни параметри, испитување на вируси: ентеро, полио, ехо, коксаки, рео, адено, хепатит А вирус и други (пример: норовирус, ротавирус, хепатит Е вирус-ХЕВ).

Мониторинг на вирусите во водата за пиење ќе ги опфати 7-те града со број на жители над 40.000 и тоа во : Куманово, Битола, Прилеп, Тетово, Велес, Охрид и Штип, со по една (1) годишна анализа и

Мониторинг на вирусите во водата за пиење од Скопје со фреквенција еднаш (1) месечно во период од мај до декември 2014 година (вкупно 8 анализи годишно), преставени со временска рамка и количина во табела број 1.

Мерки, активности, очекувани резултати и индикатори за реализација на програмските цели

Реализирањето на задачите и активностите се врши организирано во подолу наведените четири основни превентивни јавно здравствени дејности :

- I. Социјално-медицинската дејност со здравствена статистика и промоција на здравје
- II. Санитарно-хигиенската дејност со здравствена екологија
- III. Епидемиолошката дејност
- IV. Безбедност и здравје на работа и превентивна здравствена заштита на работниците и земјоделците

10-те ЦЈЗ ги спроведуваат активностите од првите три превентивни јавно здравствени дејности , согласно утврдена методологијата и начин на работа , врз основа на донесени стручно методолошки упатства и со координација и стручно методолошка помош од страна на експерти при ИЈЗ на РМ од сите области.

Програмските активности за „безбедност и здравје при работа и превентивна здравствена заштита на земјоделците“, ги спроведува Институтот за медицина на труд на Република Македонија.

Програмските активности за „Мониторинг на болничките инфекции како индикатор за квалитетот на здравствената заштита во Република Македонија за 2014 година“ ги спроведува Институтот за епидемиологија при Медицински факултет Скопје:

A. ЦЕНТРИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ (ЦЈЗ)

Активностите во сите дејности се реализираат врз основа на „стручно методолошките упатства за секоја дејност“. Спроведувањето на програмските активности и нивната реализацијата се реализира со координација и со стручно методолошка помош од страна на ИЈЗ на РМ.

За потребите на државата и на општините за чие подрачје се основани ги спроведуваат програмски следниве задачи и активности по дејности:

I. Социјално-медицинска дејност со здравствена статистика и промоција на здравје

Во 10-те ЦЈЗ ќе се прибираат и обработуваат збирни и индивидуални статистички извештаи доставени од здравствените установи преку одделенијата за здравствена статистика и информатика каде ќе се спроведе софтверска обработка на податоците според утврдени апликативни програми и врз основа на стручно методолошките упатства.

По извршената логичка и математичка контрола и компјутерски внес на обработените податоци за утврдени заболувања и состојби во амбулантно-поликлиничките и диспанзерски дејности ќе се изготват извештај/анализи и информации кои содржат податоци со кои се прикажува работата на здравствените установи во Република Македонија, кадарот вработен во нив во амбулантно-поликлиничка, диспанзерска и болничка дејност, како и информации за утврдени заболувања и состојби :

1. Годишен извештај за евалуација на националната годишна програма за јавно здравје за 2013 година за цела територија на секој ЦЈЗ
Рок на изготвување: 15.01. 2014 година
2. Анализа за искористеноста на болничките капацитети во здравствените установи за 2012 година
Рок на изготвување: март 2014 година
3. Информација за болест или состојба по избор на секој Центар, во зависност од актуелноста, односно застапеноста во 2013 во регионот, на теми согласно табела број 1.

Табела број 1

извршител	Болест или состојба
ЦЈЗ Битола	Малигни болести
ЦЈЗ Велес	Респираторни болести
ЦЈЗ Кочани	Мускулоскелетни заболувања
ЦЈЗ Куманово	Зависност од дроги
ЦЈЗ Охрид	Хронична бубрежна инсуфициенција
ЦЈЗ Прилеп	Малигни болести
ЦЈЗ Скопје	Кардиоваскуларни болести
ЦЈЗ Струмица	Повреди
ЦЈЗ Тетово	Болести на дигестивниот систем
ЦЈЗ Штип	Дијабет

- Рок на изготвување: март 2014 година
4. Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за 2013 година
Рок на изготвување: мај 2014 година
 5. Збирен извештај за кадар за прв и втор квартал 2014 година
Рок на изготвување: септември 2014 година
 6. Анализа на болничкиот морбидитет и морталитет за 2013 година
Рок на изготвување: јуни 2014 година
 7. Анализа на амбулантно-поликлинички морбидитет за 2013 година
Рок на изготвување: јули 2014 година
 8. Извештај за здравјето на населението на подрачјето што го покрива Центарот за јавно здравје
Рок на изготвување: октомври 2014 година
 9. Информација за една вулнерабилна група и приоритетите за превенција во регионот, за вулнерабилни групи согласно табела број 2.

Видот на потребната апаратура и реагенси за набавка е преставена во табела број 2 и истата ќе биде реализирана од сопствени средства на МЗ.

Согласно програмските активности и извршените увиди и анализи спроведени со договор помеѓу Институтот за јавно здравје на Република Македонија и Јавните комунални претпријатија кои се одговорни за јавно водоснабдување, ќе се изготви „Анализа на проценката на здравствениот ризик од потенцијално присуство на вируси во водата за пиење“ како составен дел од Годишниот Извештај за остварените активности.

Табела број 1

Подактивности	Рокови/ временски период	Индикатори	Број	Цена (единечна во ден.)	Вкупен износ во (ден)
Апаратура за испитување на вируси во вода за пиење	Набавка во прв квартал 2014 Таспишан тендер 15.01.2014	Набавени апарати и усвоена методологија	1	3.448.500,00	3.448.500,00
Мониторинг во 7 града со над 40000 жители	Еднаш годишно	Анализирани примероци	7	8.000,00	56.000,00
Мониторинг во Скопје	Еднаш месечно, мај-декември	Анализирани примероци	8	5.500,00	44.000,00
Проценка на здравствен ризик од присуство на вируси во вода за пиење	Два пати годишно, 2. и 4. тримесечие	Извештај	2	25.000,00	50.000,00
Вкупно:					3.598.500,00

Индикатор за следење: Анализа/извештај на проценката на здравствениот ризик од потенцијално присуство на вируси во водата за пиење.

Извршител: Институт за јавно здравје на Република Македонија

Фреквенција на известување: 2 пати годишно, во 2 и 4 тримесечие

Табела број 2

Потребни апарати/реагенси	Цена (денари)
Опрема за концентрација на водата - систем за филтрација.	800 000
Специјални филтри	30 000
фрижидер на -70°C	120 000
Реагенси за концентрација на водата (магнезиум хлорид, ТРИС, говедски екстракт и др)	15 000
микроконцентратори со хроматографски гел (100 парчиња во пакување)	80 000
Центрифуга со ротор соодветен за микроконцентратор (11,5-12 см)	350000
Реагенси за концентрација и пурификација на вирус (на пр Декстран, полиетилен гликол и др)	15 000
Реагенси за екстракција на нуклеинска киселина (NuclisensLysis	33 500

buffer + magnetic silica particles за 48 примероци)	
Апарат за секвенционирање	1 500 000
Реагенси за секвенционирање	50 000
микроцентрифуга	360 000
вакум блотинг систем со вакум пумпа	360 000
позитивно наелектризирани мембрани за хибридизација	20 000
Помошни реагенси за хибридизација	15 000
Вкупна цена на апарати/реагенси	3.448.500,00

Индикатор за следење: објавен тендер, записник од прием на набавена опрема од страна на комисија ИЈЗ на РМ и МЗ

Извршител: Институт за јавно здравје на Република Македонија

Фреквенција на известување: 15.01.2014 год. и прво тромесечие

1.2 Процена на здравствено-еколошкиот ризик од квалитетот на површинските води од јавно-здравствен аспект

Врз основа на утврдениот статус и извршени лабораториски испитувања на површинските води, а особено водите за рекреативно капење од здравствен аспект извршени од страна на 10-те ЦЈЗ во РМ, ќе се изработат извештаи за санитарно-хигиенската состојба и квалитет на водите за капење на подрачјето на Републиката со мерки за асанација за заштита и/или намалување на здравствениот ризик со проценка на ризикот и истите ќе бидат составен дел од годишниот извештај.

Индикатор за следење:

Доставени два извештаја до МЗ

Рок на известување:

2^{ро} и 4^{то} тромесечие

1.3 Санитарно-хигиенски увиди и стручна проценка на состојбата на Филтер станиците за кондиционирање на површински води кои се наменети за вода за пиење

Институтот за јавно здравје на Република Македонија ќе врши редовен увид во начинот на функционирање и одржување, а во функција на подобрување на состојбата на филтер станиците за кондиционирање на површински води кои се наменети за вода за пиење во : Берово, Битола, Велес, Винаца, Куманово, Пехчево, Пробиштип, Струмица, Свети Николе и Охрид.

Предвидено е да се направат вкупно два (2)увиди во филтер станици во секој квартал, освен во третиот квартал (летната сезона) кога ќе се направат вкупно 4 увиди во филтер станици за кондиционирање на површински води кои се наменети за вода за пиење.

Врз основа на извршените увиди ИЈЗ на РМ ќе подготви стручни проценки за начинот на функционирање и одржување на Филтер станиците за кондиционирање на површински води кои се наменети за вода за пиење

Табела број 2

Извршител	Вулнерабилна група
ЦЈЗ Битола	Деца
ЦЈЗ Велес	Училишни деца и младина
ЦЈЗ Кочани	Стари лица
ЦЈЗ Куманово	Мигранти
ЦЈЗ Охрид	Млади и адолесценти
ЦЈЗ Прилеп	Доенчиња
ЦЈЗ Скопје	Жени во репродуктивен период
ЦЈЗ Струмица	Училишни деца и младина
ЦЈЗ Тетово	Жени и деца
ЦЈЗ Штип	Роми

Рок на изготвување: ноември 2014 година

Индикатор под точки 1-9 : Информации, извештаи и анализи се доставуваат до ИЈЗ на РМ

10. Спроведување на здравствена едукација преку едукативни предавања за целни групи на подрачјето што го покрива Центарот за јавно здравје.

Здравствено-воспитната активност на ниво на ЦЈЗ е со координиран пристап со единиците на локалната самоуправа и насочени се кон : предучилишни и училишни установи, здравствени установи, претпријатија, здруженија, јавни гласила.

Едукативните активности треба да бидат точно дефинирани во работниот план за место, количина, време и опфатена популација на следниве теми:

- превенција на акутни и хронични незаразни болести Општа популација;
- исхрана и здравје-здрави училишни оброци и здравствен ризик од неправилна исхрана (во сите основни и средни училишта),
- здравствениот бенефит од спроведување на редовна физичка активност (во сите основни училишта и предучилни установи);
- активности во периодот на детството, адолесценцијата и раниот адултен период (во секоја паралелка од средното образование се организираат поединечни предавања);

Рок на реализирање: работен план до ИЈЗ на РМ и МЗ 15.01.2014 год. квартален извештај

Индикатор : Извештај за број на реализирани едукации со број на учесници на наведените теми

11. Одржување на четири трибини (по една во секој квартал) со јавно здравствена проблематика од интерес за подрачјето што го покрива Центарот за јавно здравје.

Рок на изготвување: квартално

Индикатор : извештај за одржана трибина на тема со број на учесници

12. Печатење на агитки или брошури на наведените теми за четирите трибини**Рок на изготвување:****квартално****Индикатор:****доставена брошура**

Организирањето на здравствено едукативни активности, промоции и трибини треба да се во корелација со изготвениот промотивен едукативен материјал за здравствено воспитување на населението (агитки и брошури) согласно работниот план и координиран од ИЈЗ на РМ и МЗ.

13. Одбележување на светските денови, недели (Светски ден на срцето, Светски ден на дијабетот, СИДА, туберкулоза, Ден на борба против пушење, Светски ден на сеќавање на жртвите од сообраќајни несреќи, ден за борба против насилство врз жената и други) координирана активност со ИЈЗ на РМ и МЗ.

Рок на изготвување:**квартално****Индикатор:****Извештај за број на реализирани одбележувања****14. Советувалишта за сексуално и репродуктивно здравје**

Како дел од активностите согласно „Стратегијата за сексуално и репродуктивно здравје во Република Македонија 2011-2015“ во рамките на ИЈЗ ќе продолжат да функционираат советувалиштата за сексуално и репродуктивно здравје, каде младите и адолесцентите ќе добиваат бесплатни совети, кондоми и орални контрацептивни средства и ќе се спроведуваат доброволните ХИВ тестирања.

Рок на извршување:**континуирано****Индикатор:** извештај со број едукацирани млади луѓе, спроведени тестирања и реализирања едукации**II. САНИТАРНО-ХИГИЕНСКА ДЕЈНОСТ СО ЗДРАВСТВЕНА ЕКОЛОГИЈА**

Активностите во сите дејности ќе се реализираат врз основа на „стручно методолошките упатства за секоја дејност“. Спроведувањето на програмските активности и нивната реализацијата се реализира со координација и со стручно методолошка помош од страна на ИЈЗ на РМ.

1. Процена на здравствено-еколошкиот ризик и приоритетни јавно-здравствени проблеми поврзани со здравствената екологија

1.1 Процена на здравствено-еколошкиот ризик во врска со квалитетот на водите за пиење и водоснабдувањето како и воспоставување на здравствена евиденција на водоснабдувањето

1.1 Збирни евиденции

Збирни извештаи содржат податоци со кои се прикажува работата на здравствените установи во Република Македонија, кадарот вработен во нив како и податоци за утврдени заболувања и состојби во амбулантно-поликлиничките и диспанзерски дејности.

Во тек на 2014 година од здравствените установи во Република Македонија преку центрите за јавно здравје, во Институтот за јавно здравје ќе бидат доставени и обработени околу 16.500 збирни извештаи за :

- II полугодие за 2013 година, годишни збирни извештаи за 2013 година, и збирни извештаи за IV тромесечие за 2013 година за хигиенската исправност на намирниците и предметите за општа употреба и извештаи за несреќи на работа;
- за I полугодие за 2014 година и тромесечни извештаи за I, II и III тромесечие за 2014 година.

Од доставените збирни извештаи за 2013 година по извршената логична и математичка контрола и компјутерски внес на податоците, ќе се изготват годишни збирни извештаи :

1.1 Годишни збирни извештаи за кадар и извршена работа за 2013 година за Републиката

Индикатор:

доставени извештаи до МЗ

Рок на изготвување:

Мај 2014 година

Од доставените збирни извештаи за I полугодие за 2014 година и I и II тромесечие за 2014 година, по извршената логична и математичка контрола и компјутерски внес на податоците ќе се изготват:

1.2 Полугодишни збирни извештаи на ниво на Република Македонија за 2014 година .

Индикатор :

доставени извештаи до МЗ

Рок на изготвување:

септември 2014 година

Секторот за статистика преку теренски квартални посети во 10-те центри за јавно здравје во Република Македонија ги спроведе стручно методолошка помош за правилната примена на МКБ-10 и примената на другите параметри во збирните извештаи , а со цел квалитетна обработка на податоците од збирните евиденции, како и во здравствените установи во соработка со стручните лица од центрите за јавно здравје на подрачјата што ги покриваат, што ќе допринесе подобрување во доставувањето на здравствено-статистичките податоци по однос на квалитет и квантитет.

Индикатор: доставен извештај до МЗ за теренска посета и стручно методолошка помош во ЦЈЗ

Подготовка и спроведување на програми за континуирано професионално усовршување во соработка со други образовни институции за вработените во ИЈЗ на РМ и 10-те центри за јавно здравје, како и за други целни групи, во областа на јавното здравје.

Индикатор: годишен акционен план за континуирана едукација и извештај за спроведени едукации

Рок на извршување: прв квартал и континуирано

Извршители: ИЈЗ на РМ, Медицински факултет Скопје и Школа за јавно здравје

I. СОЦИЈАЛНО МЕДИЦИНСКА ДЕЈНОСТ СО ЗДРАВСТВЕНА СТАТИСТИКА И ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО

ИЈЗ на РМ како координатор на активностите во рамките на оваа превентивна здравствена дејност, треба да го следи, мониторира, верифицира и квартално да го известува МЗ за реализирањето на активностите и доставувањето на извештаи/анализи и информации од страна на 10-те ЦЈЗ.

ИЈЗ на РМ во рамките на оваа дејност, а врз основа на стручно методолошкото упатство за работа ги прибира, подготвува, анализира и води збирки на податоци согласно законот за евиденции во областа на здравството а врз основа на доставените податоци од страна на 10-те ЦЈЗ.

Активностите ќе се реализираат преку координација на секторите за: ~~социјална медицина и промоција на здравјето и Центарот за статистичка~~ обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација (Центар).

Во тек на 2014 година преку 10-те ЦЈЗ, ќе бидат доставени збирни извештаи од здравствените установи во Република Македонија во ИЈЗ на РМ, кои по извршената логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоците ќе се изготват годишни збирни извештаи за 2013 година за Републиката, врз основа на законската регулатива.

За потребите на државата ќе се изработат следниве збирни извештаи, публикации и информации:

1. Социјално-медицинска дејност со здравствена статистика

Во тек на 2014 година ќе продолжи спроведувањето на статистичките истражувања од областа на здравството.

Во Центарот ќе се прибираат и обработуваат збирни и индивидуални статистички извештаи доставени од здравствените установи преку одделенијата за здравствена статистика и информатика при 10-те центри за јавно здравје во Република Македонија.

Кочани	1600	386	480
Охрид	2100	360	451
Прилеп	1200	178	202
Скопје	5800	1.100	1420
Струмица	1600	397	452
Тетово	3100	478	546
Велес	3000	415	482
Штип	1500	295	290
ВКУПНО	25600	4509	5890
Потребни финансии	13.629.860,00 ден		

В. ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ

ИЈЗ на РМ врши координација, следење, мониторирање и евалуација над спроведувањето на Програмските јавно-здравствени активности и пружа стручно методолошка помош на 10-те ЦЈЗ.

Овие активности ги спроведува континуирано преку квартални теренски увиди во сите здравствено превентивни дејности во секој ЦЈЗ, а врз основа на Упатство со методологија за менаџирање и управување со програмата. За спроведената активност секој сектор во ИЈЗ на РМ подготвува извештај за координација, следење, стручно методолошка помош и реализација на програмските активности од страна на сите извршители и констатирана состојба со коментар.

Индикатор: детален извештај од секој сектор на ИЈЗ на РМ
Рок на известување: квартално

Реализирањето на задачите и активностите се врши организирано во сите превентивни здравствени дејности за што до Министерството за здравство се доставува извештај во рок и фреквенција согласно програмата, а при вонредни околности и јавно здравствени закани, фреквенцијата на известувањето е веднаш.

ИЈЗ на РМ како институција номинирана од Министерството за здравство (МЗ) за координатор во различни меѓународни институции од доменот на јавното здравје, треба да го информира МЗ за секоја добиена покана за учество на настани/семинари надвор од државата, да го достави на увид материјалот подготвен за учество/презентација на настанот до МЗ-сектор за превентивна здравствена заштита и во рок од пет дена од завршување на настанот да достави информација за заклучоците и препораките од учеството.

Индикатор: доставено известување, материјал, информација
Рок на известување: Веднаш

Рок на известување:

квартално до МЗ и ИЈЗ на РМ

- а) При појава на алерт од одреден синдром, епидемиолошката служба при ЦЈЗ треба да изврши теренски увид за откривање на причините, и да преземе мерки за спречување и сузбивање на заразното заболување. Од извршениот увид ЦЈЗ ќе достави извештај до ИЈЗ на РМ и МЗ за резултатите, причинителот и превземените мерки за сузбивање на заболувањето.

Индикатор: Број на теренски увиди при регистрирање на алерт, број на изготвени информации од теренски увиди.

Рок на известување:

квартално до МЗ и ИЈЗ на РМ

20. ЦЈЗ ќе вршат епидемиолошки увиди при појава на ретки болести, болести кои повторно се појавуваат или непознати/нерегистрирани досега болести во Република Македонија со стручно методолошка помош од ИЈЗ на РМ и за најдената состојба на теренот ќе доставуваат информации до соодветни надлежни институции.

Индикатор: Број на направени увиди, број на изготвени информации.

Рок на известување:

веднаш и квартално до МЗ и ИЈЗ на РМ

21. Здравствено – воспитна дејност од областа на епидемиологијата во врска со спречувањето и сузбивањето на заразните болести и важноста и бенефитот од имунизацијата, со цел одржување на опфатот на имунизацијата на 95%, со посебен акцент кон морбили и рубеола, полиомиелит и последната нововедена ХПВ вакцина, во училишта, општини и слично, преку организирани предавања, преку средствата за јавно информирање, а врз основа на доставениот работен план.

Индикатор: Извештај за број на одржани едукации и присутни слушатели, материјали од предавањето (предавање, брошури/флаери)

Рок на известување:

квартално до МЗ и ИЈЗ на РМ

Предвиден годишен обем на работа по поедини програмски активности од епидемиолошката дејност кој во зависност од епидемиолошката состојба може да биде зголемен даден во табела број 1.

Табела број 1

ЦЈЗ	Број на планирани обработени пријави за заразни болести ИХИ, епидемии	Број на планирани епидемиолошки активности (увиди, анкети и слично)	Вкупен број на најмен материјали за ИХИ контрола
Битола	2400	390	781
Куманово	3300	510	786

16. Спроведуваат дезинфекција, дезинсекција и дератизација (ДДД) по епидемиолошки индикации согласно законските прописи, на своето подрачје и на подрачјето на оние општини каде оваа дејност не е развиена.

Индикатор: површина која е опфатена со ДДД активности

Рок на известување: квартално до МЗ и ИЈЗ на РМ

17. Изработка на мапа на застоени води на подрачјето кое го покрива ЦЈЗ, кое треба да биде опфатено со активностите за дезинсекција согласно акциониот план за вектор преносливи болести, врз основа на податоци добиени од страна на единиците на локалната самоуправа и теренски извидувања

Индикатор: мапа на застоени водени површини доставена до ИЈЗ на РМ

Рок на известување: 30.01.2014 год.

18. Активности за епидемиолошко следење и проучување на патиштата за спречувањето и сузбивање на зоонозите (кју треска, туларемија, беснило, лајшманиоза, лептоспирози, хеморагични трески и др.) во соработка со ветеринарната дејност.

Во случај на акумулација на случаи на зоонози, ЦЈЗ вршат теренски увиди во засегнатото подрачје во координација со ветеринарната дејност. Од добиените пријави, извршените увиди и епидемиолошки анкети за зоонози, изготвуваат информации со предлог на противепидемиски мерки и истите ги доставуваат до надлежните институции.

Индикатор: Број на обработени епидемиолошки анкети за зоонози, број на теренски увиди

Рок на известување: квартално до МЗ и ИЈЗ на РМ

19. Рано известување и предупредување за појава на заразни болести и брз одговор (АЛЕРТ-систем)

Во 2014 година, АЛЕРТ системот продолжува да функционира на територијата на целата држава, како законски регулиран систем за следење на заразни болести.

- ЦЈЗ вршат прибирање на збирни неделни извештаи и даваат стручна помош на здравствените работници -матичните доктори на нивната територија, внесување во посебен софтвер и статистичка обработка и анализа на доставените податоци, кои во електронска форма ќе ги достават како неделен извештај до ИЈЗ на РМ.

Индикатор: Број на обработени неделни извештаи добиени од матичните доктори, број на изготвени неделни, број на епидемиолошки надзори и извештаи доставени до ИЈЗ на РМ.

12. Активности за елиминација на автохтоните морбили и конгенитална рубеола во координација со ИЈЗ на РМ, согласно усвоениот акционен план

Индикатор: број на извршени епидемиолошки увиди и анкети, број на земени материјали за лабораториско докажување

Рок на известување : квартално до МЗ и ИЈЗ на РМ

13. Активности за одржување на резултатите постигнати со ерадикација на маларијата во Република Македонија преку редуцирање на опасноста од внесување и ширење на маларија и други заболувања кои се пренесуваат преку вектори, со примена на превентивни мерки на теренска и аеродезинсекција, препораките на СЗО (Меѓународен сообраќај и здравје) , здравствен надзор и земање на периферна размаска и густа капка крв за паразитолошко - лабораториско испитување на маларија на сите лица кои пристигнуваат од овие земји .

Индикатор: број на лабораториски анализи на лица ставени под здравствен надзор

Рок на известување : квартално до ИЈЗ на РМ и МЗ

14. Епидемиолошко следење и контрола на природно жаришните инфекции преку теренски увиди и анкети и превземање на соодветни превентивни мерки.

Индикатор: број природно жаришни инфекции, број на превземени превентивни мерки против природно жаришни инфекции

Рок на известување : квартално до ИЈЗ на РМ и МЗ

15. Активности за спречување и сузбивање на интрахоспиталните инфекции.

Активностите за спречување и сузбивање на интрахоспиталните инфекции ќе се реализираат согласно изготвениот координиран пристап и методологија изработена од страна на ИЈЗ на РМ за земање материјали , (брисеви од стерилен материјал, работни површини, стерилност на воздух и друго), од стационарните здравствени установи, согласно изготвена динамика, при што земените материјали ќе бидат микробиолошки обработени во сопствените лаборатории на ИЈЗ.

За најдената состојба ќе се изготви извештај со епидемиолошки коментар и предлог мерки и активности кој веднаш ќе се достави до ИЈЗ на РМ, ДСЗИ и здравствените установи каде се направени увидите.

Индикатор : број на извршени увиди и земени мостри доставен до МЗ

Рок на известување: квартално до МЗ и ИЈЗ на РМ

Индикатор: Број на земени мостри и брисеви за микробиолошка анализа доставена до МЗ, ДСЗИ и ИЈЗ на РМ

Рок на извештување: Информација за извршен увид доставена веднаш до ИЈЗ на РМ и МЗ

8. Континуирано следење на спроведување на задолжителна имунизација од страна на регионалниот координатор за имунизација, преку квартални теренски увиди во сите вакцинални пунктови на територијата на ИЈЗ и пружање на стручна методолошка помош од областа на имунизацијата (одржување и примена на ладен ланец , температурен мониторинг ,чување на вакцини, евиденции и извештаи , употреба на мултидозни виали на вакцина и безбедна апликација согласно календарот за имунизација).

Индикатор: Извештај со коментар и предлог мерки од реализирани теренски увиди во вакцинални пунктови доставен до МЗ, ДСЗИ и ИЈЗ на РМ

Рок на известување : квартално

9. Следење на опфатот на задолжителната вакцинација преку следење на реализацијата на планот за имунизација и изработка на извештај за опфатот со епидемиолошки коментар , кој ќе биде доставен и до раководителот на здравствената организација која е задолжена за спроведување на задолжителната вакцинација.

Индикатор: извештај со евалуација на опфатот до МЗ, ИЈЗ на РМ, ДСЗИ и здравствената установа.

Рок на известување: 2^{ра} и 4^{та} квартал

10. Епидемиолошка анкета и увид на вакциналниот статус во картотеката за вакцинација, како и микробиолошко испитување на сите заболени од заболувањата против кои се спроведува задолжителна вакцинација согласно епидемиолошко медицински знаења и доктринарни процедури за контрола на заболувањата против кои се спроведува задолжителна имунизација.

Индикатор: број на епидемиолошки анкети и серолошки анализи

Рок на известување : квартално до ИЈЗ на РМ и МЗ

11. Активности за одржување на резултатите постигнати со ерадикација на детската парализа во координација со ИЈЗ на РМ согласно усвоениот акционен план за следење на АФП случаи

Индикатор: број на доставени неделни извештаи за активен надзор на АФП, број на извршени посети, број на земени материјали доставени до ИЈЗ на РМ

Рок на известување : квартално до ИЈЗ на РМ и МЗ

Рок на известување :

Веднаш, континуирано

3. Епидемиолошки теренски увиди, анкетирање и лабораториска дијагностика по епидемиолошки индикации при појава на зголемен број заболени од заразно заболување во воспитно образовни институции, затворени колективи, населби и друго согласно позитивната законска регулатива од областа.

Индикатор: Извештај за епидемиолошки увид, број на епидемиолошки анкети, број на извршени лабораториски анализи за идентификација на причинителот.

Рок на известување :

кавартално до ИЈЗ на РМ и МЗ

4. Епидемиолошки увид и лабораториско испитување за идентификација на причинителот ќе се врши задолжително при појава на зголемен број на заболени со епидемиолошка поврзаност или епидемија од ентероколит.

Индикатор: Извештај за епидемиолошки увид со број на извршени лабораториски анализи за идентификација на причинителот за ентероколити.

Рок на известување :

кавартално до ИЈЗ на РМ и МЗ

5. Епидемиолошки испитувања, анкетирање и лабораториска дијагностика за секој случај на вирусен хепатит како и диференцијална дијагноза за типот на вирусниот хепатит.

Индикатор: Извештај за број на извршени анкети, теренски увиди и број на лабораториски анализи

Рок на известување :

квартално до ИЈЗ на РМ и МЗ

6. Епидемиолошки анкети направени при следење на бацилоносителството врз основа на законските прописи, на лицата кои прележале цревен тифус, паратифус, бациларна дизентерија, салмонелози.

Индикатор:

Број на извршени епидемиолошки анкети.

Рок на известување:

квартално до ИЈЗ на РМ и МЗ

7. При појава на алиментарните тоksiинфекции и салмонелозите, Центрите за јавно здравје ќе вршат епидемиолошки увиди во соработка со Државната санитарна и здравствена инспекција која ќе мострира примероци на храна и предмети кои доаѓаат во контакт со храната, брисеви од работни површини и од вработениот персонал, во објектите каде се произведува, складира, подготвува и дистрибуира храната кои ќе бидат микробиолошки анализирани, а за најдената состојба ќе се изработи и достави информација со стручно мислење.

III. ЕПИДЕМИОЛОШКА ДЕЈНОСТ

~~Активностите од епидемиолошката дејност ќе се реализираат со цел обезбедување на стабилна и мирна епидемиолошка состојба, а врз основа на „стручно методолошкото упатството за епидемиолошка дејност“.~~ Спроведувањето и реализацијата на програмските активности се координирани и со стручно методолошка помош од страна на ИЈЗ на РМ.

1. Следење, анализа, спроведување и евалуација на мерките за заштита на населението во услови на појава на заразни и други заболувања, епидемии и други вонредни состојби и вршење на активна и пасивна имунизација

1.1 Годишен извештај за заразните заболувања во 2013 година по пол и возраст на заболелите и по месец на заболувањето, за подрачјето кое го покрива Центарот, со епидемиолошки коментар.

Индикатор: извештај доставен до ИЈЗ на РМ

Рок на известување: 15.01.2014 година

1.2 Месечни билтени за движењето на заразните болести со епидемиолошки коментар врз основа на теренски епидемиолошки увиди, секојдневно прибирање, обработување и анализирање на пријавите за заразни болести и евидентирање во книга за евиденција на заразните заболувања.

Индикатор: 12 изготвени и доставени месечни билтени до ИЈЗ на РМ и Државниот санитарен и здравствен инспекторат (ДСЗИ).

Рок на известување: до десетиот работен ден во тековниот месец за изминатиот месец,

1.3 Теренски епидемиолошки увиди и анкети за следење на пријавувањето и евиденцијата на заразните заболувања и микробиолошките изолати, во здравствените установи, со изработка на писмени информации со предлог мерки кои ќе се доставуваат до здравствената установа каде е направен увидот, до ДСЗИ, МЗ и ИЈЗ на РМ.

Индикатор: извештај доставен до ИЈЗ на РМ и МЗ

Рок на известување: квартално

2. Изготвуваат регионални оперативни планови со противепидемиски мерки и активности при појава на зголемен број на заразни заболувања или епидемија, учествуваат во нивното реализирање и стручно раководат со здравствената дејност во нивното спроведување за подрачјето кое го покрива ЦЈЗ;

Индикатор: Извештај за реализирани активности и оперативен план до МЗ, ДСЗИ и ИЈЗ на РМ

Охрид	3	108
Прилеп	1	36
Струмица	1	36
Скопје	4	144
Тетово	2	72
Велес	3	108
Штип	1	36
Вкупно	22	792
Цена(ден)	/	500,00
Вкупно (ден)		396.000,00

Индикатор за следење: Извештаи за извршените активности до МЗ и ИЈЗ на РМ

Рок на известување: Квартално

- Најдоцна до 1.04.2014 за првиот квартал;
- Најдоцна до 1.07.2014 за вториот квартал;
- Најдоцна до 1.10.2014 за третиот квартал; и
- Најдоцна до 5.12.2014 за четвртиот квартал.

3.Проценка на здравствениот ризик од бучавата во животната средина

Центарот за јавно здравје Битола ќе врши мониторинг на бучава на 8 мерни места во Битола и Кичево, два пати годишно со одредување на индикаторите за изложеност Лден, Лвечер, Лноќ, во тек на пролет и есен. Во текот на годината ќе извршат проценка на индикаторите за ефекти, вознемиреност и нарушување на спиењето кај репрезентативен примерок од возрастната популација.

Центарот за јавно здравје Куманово ќе врши мониторинг на бучава на 10 мерни места во Куманово, два пати годишно со одредување на индикаторите за изложеност Лден, Лвечер, Лноќ, во тек на пролет и есен. Во текот на годината ќе извршат проценка на индикаторите за ефекти, вознемиреност и нарушување на спиењето кај репрезентативен примерок од возрастната популација.

Единечна цена за реализација на оваа активност изнесува „цена по мерно место од 1500,00денари“.

Извршители:

ЦЈЗ Битола, ЦЈЗ Куманово

Индикатор за следење : Извештаји за извршените активности со анализа и проценка на здравствениот ризик од бучавата, доставени до МЗ и ИЈЗ на РМ

Рок на известување :

2^{ро} и 4^{то} тромесечие.

Извршување на активностите и испраќање на извештаи од извршените активности за процена на нутритивниот статус, по популациски групи, 10-те ЦЈЗ ќе ги доставуваат до ИЈЗна РМ.

Индикатор за следење: Извештаи до МЗ и ИЈЗна РМ за извршените активности

Рок на известување: Квартално и тоа:

- за првиот квартал на 2014 за децата од предучилишни установи најдоцна до 1.04.2013;
- за вториот квартал за децата од второ одделение најдоцна до 1.07.2014;
- за третиот квартал за учениците од петто одделение најдоцна до 1.10.2014;
- за четвртиот квартал за децата од прва година средно образование најдоцна до 01.12.2014.

2.5. Следење на болничката исхрана

Во 2014 година ЦЈЗ ќе ја испитуваат нутритивната вредност на стандардната исхрана во стационарните установи во РМ и при клиниките на Клиничкиот центар во Скопје, Специјалната болница за гинекологија „Мајка Тереза“, Институтот по белодробни заболувања кај децата - Козле и Градската болница „8-ми Септември“ по стандардна методологија, со динамика на испитување на 3 оброци месечно, во текот на сите 12 месеци во 2014 година.

Испитувањето на биолошкиот квалитет на исхраната вклучува испитување на енергетската вредност, како и содржината на макронутриенси (јаглени хидрати, масти и протеини) и микронутриенси (витамини и минерали) во единица оброк кој се користи во исхраната на болните без специфични нарушувања на органските системи кои би продуцирале исхрана според специфична диета.

Центрите во извештаите ќе наведат за кои болни е подготвувана храната, односно на кои одделенија е поделена, имајќи ја предвид забелешката од претходниот пасус при одбирање на оброците за анализа.

Во табелата 2.5. се прикажани активностите за секој регион на Центрите за јавно здравје.

Табела бр.2.5. Следење на нутритивниот квалитет на болничката исхрана

Центар за јавно здравје	Број на објекти	Број на испитани оброци
Битола	4	144
Куманово	2	72
Кочани	1	36

Индикатор за следење: Извештаи за извршените активности доставен до ИЈЗна РМ

Рок на известување: Квартално

- Најдоцна до 1.04.2014 за првиот квартал;
- Најдоцна до 1.07.2014 за вториот квартал;
- Најдоцна до 1.10.2014 за третиот квартал;
- Најдоцна до 1.12.2014 за четвртиот квартал

2.4. Следење на нутритивниот статус кај предучилишни и училишни деца во функција на рана детекција на прекурсори на можни здравствени ризици за појава на хронични незаразни заболувања

На определен репрезентативен примерок деца од секој регион поединечно за Центрите за јавно здравје, презентирани во табела број 2.4. ќе се вршат испитувања за соодветните популациони групи.

Табела бр.2.4. Вкупен број на ученици кои ќе бидат опфатени за проценка на нутритивен статус

Регион на Центар за јавно здравје	Деца од предуч. установи (4-5 год.)	Второ одделение (7-8 год.)	Петто одделение	Прва година средно
Битола	141	314	314	150
Велес	250	324	324	150
Кочани	70	281	281	100
Куманово	100	325	325	150
Охрид	100	307	260	110
Прилеп	70	286	286	70
Скопје	250	365	300	150
Струмица	70	289	260	70
Тетово	200	348	348	150
Штип	70	264	264	70
Вкупно	1321	3103	2962	1170
Цена ден.	200,00			
Вкупно ден.	1.711.200,00			

Антропометриски испитувања за определување на растот и нутритивниот статус ќе се вршат со мерење на телесна висина и телесна тежина кај деца од предучилишна возраст, второ одделение, петто одделение и прва година средно образование.

За сите популации на деца извештаите ќе се доставуваат електронски до ИЈЗ на РМ, по претходно доставен формат на документ од страна на ИЈЗна РМ.

Индикатор за следење: Извештај со анализа на контаминираната храна, доставени до МЗ и ИЈЗ на РМ.

Рок на известување: 2-ро и 4-то тромесечие

2.3. Следење на биолошкиот квалитет на исхраната во предучилишни установи, основни училишта, ученички/студентски домови и домови за згрижување на стари лица

Биолошкиот квалитет на исхраната вклучува испитување на енергетската вредност, како и содржината на макронутриенси (јаглени хидрати, масти и протеини) и микронутриенси (витамини и минерали) во единица оброк кој се користи во исхраната на популациите опфатени со следењето.

Во 2014 година, Центрите за јавно здравје (ЦЈЗ) во РМ, по утврдена методологија базирана на база на податоци за состав на храните, ќе ја испитуваат нутритивна вредност на исхраната која се подготвува во овие установи, и тоа:

- ♦ во предучилишните установи ќе се испитуваат по пет дневни оброци во 4 сезони (пролет, лето, есен, зима);
- ♦ во училиштата со организирана целодневна исхрана ќе се испитуваат по пет дневни оброци во две сезони и тоа во пролет (март - април) и есен (ноември - декември);
- ♦ во ученичките/студентските домови ќе се испитуваат по десет дневни оброци во две сезони и тоа во пролет (март - април) и есен (ноември - декември);
- ♦ во домовите за згрижување на стари лица ќе се испитуваат по пет дневни оброци во четири сезони (пролет, лето, есен, зима).

Број на објекти и оброци по ЦЈЗ прикажани се во табелата број 2.3.

Табела 2.3. Преглед на број на објекти и оброци по ЦЈЗ

Регион на Центар за јавно здравје	Број на објекти	Број на испитани оброци
Битола	8	302
Куманово	6	140
Кочани	6	120
Охрид	6	120
Прилеп	6	130
Скопје	13	210
Струмица	4	96
Тетово	6	100
Велес	9	152
Штип	6	120
Вкупно	70	1490
Цена ден.	/	500,00
Вкупно ден.	/	745.000,00

Индикатор : Извештај со број на земени анализа и превземени мерки од
небезбедна храна, доставени до МЗ и ИЈЗ на РМ.

Фреквенција на известување:

квартално

2.2 Проценка на хемиската контаминација на храна од пазар од домашно земјоделско производство во различни региони

За проценка на хемиската контаминација во 2014 година ќе се врши лабораториско тестирање и проценка на контаминацијата со пестициди и микотоксини. Центрите за јавно здравје во Битола, Куманово и Велес ќе земат и испитаат по 50 примероци на прехранбени производи од домашно производство за присуство на пестициди, според табелата бр 1.

Табела бр. 1 Дистрибуција на примероци за анализа на резидуи на пестициди

Група	ЦЈЗ Куманово	ЦЈЗ Битола	ЦЈЗ Велес	ИЈЗ на РМ
Овошје и нивни производи	10	10	10	30
Зеленчук и нивни производи	20	20	20	30
Жита, брашно, и нивни производи	10	10	10	40
Вкупно	50	50	50	100
Цена(ден.)	1500,00			
Вкупно ден.	375.000,00			

Центрите за јавно здравје во Скопје, Битола, Куманово и Велес ќе земат и испитаат по 50 примероци на прехранбени производи од домашно производство за присуство на микотоксини, според табелата бр 2.

Табела бр.2 Дистрибуција на примероци за анализа на микотоксини

Група	ЦЈЗ Скопје	ЦЈЗ Куманово	ЦЈЗ Битола	ЦЈЗ Велес	ИЈЗ на РМ
Млеко и производи од млеко	10	10	10	10	20
Жита, брашно и нивни производи	10	10	10	10	20
Кикирики и слични производи	10	10	10	10	20
Суво овошје	10	10	10	10	20
Кафе, какао, чај, зачини	10	10	10	10	20
Вкупно	50	50	50	50	100
Цена(ден.)	1500,00				
Вкупно ден.	450.000,00				

Во текот на годината секој Центар за јавно здравје врши редовни санитарно-хигиенски теренски извидувања на јавните водоснабдителни објекти со оценка за сигурност на објектот и можност за евентуални загадувања и ризик по здравјето на населението. По хигиено-епидемиолошки индикации се вршат санитарно-хигиенски теренски извидувања и на индивидуални водоснабдителни објекти.

На секој градски водовод се врши санитарно-хигиенски увид 4 пати годишно, локалните селски водоводи и селата без локални водоводи најмалку 1 теренски увид годишно. Останатите јавни објекти - крајпатни чешми, споменички чешми, чешми во рекреативни подрачја и други ќе бидат опфатени најмалку еднаш годишно. Квалитетот на водата се контролира со земање мостри за бактериолошка и физичко-хемиска анализа и се издава стручно мислење.

За оние јавни водоснабдителни објекти со кои стопанисува организација за водоснабдување, обемот и бројот на анализи ќе биде утврден со договор помеѓу ИЈЗ и јавните комунални претпријатија.

За сите јавни водоснабдителни објекти каде не стопанисува организација за водоснабдување, односно: села со сопствен водовод, села со други видови на водоснабдителни објекти, води со посебни својства - природни минерални, лековити, локални јавни водоснабдителни објекти во и во околните населени места (чешми, бунари, извори, и др.), обемот и бројот на следење на квалитетот на вода за пиење согласно програмата рамковно е даден во Табела 1.1

Секој центар изработува „Анализа за проценката на здравствениот ризик од водата за пиење, согласно програмските активности и извршените увиди и анализи спроведени со договор помеѓу центрите и организациите за јавно водоснабдување, како составен дел од Годишниот Извештај за остварените активности доставена до ИЈЗ на РМ.

Табела број 1.1

Центар за јавно здравје	Број на селски населби	Планиран годишен број на:	
		Санитарно-хигиенски увиди	Лабораториски анализи Физичко-хемиски Бактериолошки
Битола	184	75	900
Куманово	100	70	900
Кочани	86	96	444
Охрид	121	121	460
Прилеп	182	180	1100
Скопје	35	35	500
Струмица	51	51	480
Тетово	180	180	1200

Велес	162	162	860
Штип	36	50	800
ИЈЗ на РМ	/	50	300
Вкупно РМ:	1137	1070	7944
Цена ден.	/	1500,00	800,00
Вкупно ден.	/	7.960.200,00	

Индикатор : Анализа за проценката на здравствениот ризик од водата за пиење и извештај за број на реализирани увиди и земени мостри

Извршители: Центрите за јавно здравје

Фреквенција на известување :квартално до МЗ

Извештај со коментар во 2^{ро} и 4^{то} тромесечие до ИЈЗ на РМ

1.2 Процена на здравствено-еколошкиот ризик од квалитетот на површинските води од јавно-здравствен аспект

Процена на ризикот, е врз основа на утврдениот статус и извршени лабораториски испитувања на површинските води, а особено водите за рекреативно капење од здравствен аспект.

Бројот на увиди и на земање на мостри за бактериолошка и физичко-хемиска и микробиолошка анализа ќе биде најмалку 2 пати годишно даден (Табела 2), но истиот може да се зголемува во зависност од актуелни хигиенско-епидемиолошки состојби.

Центарот подготвува „Годишна информација за санитарно-хигиенската состојба и квалитет на водите за капење на подрачјето на Центарот со мерки за асанација за заштита и/или намалување на здравствениот ризик“ која ја доставува до ИЈЗ на РМ.

Табела 1.2 Следење на квалитетот на површински води

Центар за јавно здравје	Санитарно-хигиенски увиди	Планиран годишен број Пример вода за физичко хемиска и бактериолошка анализа
Битола	16	60
Куманово	10	20
Кочани	10	32
Охрид	40	130
Прилеп	10	20
Скопје	35	70
Струмица	14	28
Тетово	26	35

Велес	23	122
Штип	9	27
Вкупно РМ:	193	544
Цена ден.	1500,00	800,00
Вкупно ден.		724.700,00

Индикатор за следење: извештај за број на реализирани увиди и земени мостри

Извршители: Центрите за јавно здравје

Фреквенција на известување: квартално до МЗ

Извештај со коментар во 2^{ро} и 4^{то} тромесечие до ИЈЗ на РМ

1.3 Процена на здравствено-еколошкиот ризик на хигиенскиот квалитет на воздухот

Остварување на задачата се одвива со проценка на здравствено-еколошкиот ризик преку стационарен и мобилен мониторинг систем на Министерството за животна средина и ИЈЗ на РМ како и испитување на следните видови загадувачки материи во мрежата на центри за јавно здравје:

- Во сите Центри за јавно здравје ќе се следи вкупен аероседимент на 81 мерни места, а во Велес и присуство на Pb, Cd, Zn, Ni и Fe во аероседимент, како и во Куманово Pb, Cd и Zn во аероседимент со вкупно 972 месечни примероци;
- Во Центрите за јавно здравје Скопје и Велес ќе се следат лебдечки честички (чад) и SO₂ сулфур двооксид на 9 мерни места со 5475 дневни примероци;
- Олово, кадмиум и цинк во воздухот ќе се следи во Велес на 2 мерни места со вкупно 413 дневни примероци, а во Скопје само олово на 1 мерно место со 14 дневни примероци;
- СО-јаглерод монооксид ќе се следи само во Скопје на 4 мерни места со 56 примероци.

Задачата ќе се реализира со стандардни методи на земање примероци атмосферски воздух и стандардни методи на лабораториска дијагноза. Наодите за чад, SO₂, олово, кадмиум и цинк ќе се презентираат како 24-часовен просек во мг/м³ воздух, јаглерод монооксидот како часовен просек во мг/м³ воздух, а аероседиментот како месечен просек во мг/м² површина.

Мерните места и бројот на примероци од следењето на аерозагадувањето е даден во табела бр.13

Табела бр.13

Центар за јавно здравје	Аероседимент		Чад и SO ₂		Pb, Cd и Zn		CO	
	Број на:		Број на:		Број на:		Број на:	
	Мерни места	Месечни примероци	Мерни места	Дневни примероци	Мерни места	Дневни примероци	Мерни места	Дневни примероци
Битола	6	72						
Куманово	4****	48						
Кочани	4	48						
Охрид	7	84						
Прилеп	7	84						
Скопје	30	360	6	4380	1*	14	4**	56
Струмица	4	48						
Тетово	4	48						
Велес	11***	132	3	1095	2****	413		
Штип	4	48						
Вкупно РМ	81	972	9	5475	3	427	4	56

* Олово се следи 2 пати годишно по 7 дена во април/октомври во Скопје

** Јаглерод моноксид се следи 2 пати годишно по 7 дена во април/октомври само во Скопје

*** Аероседимент се следи во Велес на 7 м.м. како вкупен аероседимент и со присуство на Pb, Cd и Zn и во Кавадарци на 4 м.м. како вкупен аероседимент и со присуство на Ni и Fe.

**** Олово, кадмиум и цинк во цврсти честички со високоволуменски узоркува; на воздух на едно м.м. се следи секој ден, а на другото м.м. еден ден во неделата, во Велес

***** Аероседимент се следи во Куманово на 4 м.м. како вкупен аероседимент и со присуство на Pb, Cd и Zn.

Индикатор: квартален извештај за извршени мерења до МЗ и ИЈЗ на РМ
Фреквенција на известување: Извештај со коментар во 2^{ро} и 4^{то} тромесечие до ИЈЗ на РМ

Во случај на индикација за зголемена емисија на загадувачки материји на локации и во услови во кои не се можни мерења од стационарната мониторинг мрежа, Институтот за јавно здравје на Република Македонија ќе примени соодветно мерење со мобилна мониторинг станица и резултатите ќе ги тумачи согласно националните и меѓународни стандарди и прописи.

За оваа активност предвидени се финансиски средства во висина од 800.000,00 денари

Индикатор: извештај за извршени мерења до МЗ
Фреквенција на известување: квартално
Извршител: ИЈЗ на РМ

Рок на известување:

квартално

1.3 Здравствени публикации во Република Македонија за 2013 година

Заради поширока достапност за користење на здравствено-статистичките податоци од збирните и индивидуалните здравствено-статистички евиденции во тек на 2014 година ќе бидат изготвени следниве публикации:

а. „Здравствена карта на Република Македонија, 2013“.

Здравствената карта на Република Македонија за 2013 година, како публикација од овој вид на презентирање на податоци е форма на континуирано годишно објавување на актуелните здравствени податоци за Република Македонија и врз основа на официјалните податоци кои ги прибира и обработува Центарот за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација при Институтот за јавно здравје на Република Македонија, а се доставуваат од здравствените установи преку Центрите за јавно здравје и Државниот завод за статистика.

Здравствената карта ќе се изготви во вид на табели и картограми во три дела: I - општ дел - ја презентира состојбата на здравствената заштита во Република Македонија прикажана воопшто и според нивоите на здравствената заштита - примарна, секундарна и терциерна.

II и III дел - ја прикажуваат состојбата на здравствената заштита по здравствени региони.

Податоците ќе дадат приказ на : обезбеденоста на населението со здравствените кадри и извршените услуги по здравствените дејности, болничките здравствени установи по видови, број на болнички постели, лекувани болни, просечно лекување на болните, искористеност на болничките капацитети и обрт на болнички постели.

Ќе бидат прикажани и утврдени заболувања и состојби во амбулантно-поликлиничката дејност и морбидитетот регистриран во болничко-стационарните здравствени установи, заразните заболувања против кои се врши имунизација како и општиот и доенечкиот морталитет и најчести причини за смрт.

Индикатор:

доставена публикација

Рок на изготвување:

Септември 2014 година

б. Амбулантно-поликлинички морбидитет во Република Македонија, 2013

Од обработените податоци од извештаите за утврдени заболувања и состојби во амбулантно-поликлиничките и диспанзерски дејности ќе се изготви годишна публикација „Амбулантно-поликлинички морбидитет во Република Македонија, 2013“ со податоци за утврдени заболувања и состојби презентирани по општини, здравствени региони, статистички региони и вкупно за Република Македонија.

Морбидитетот за утврдените заболувања и состојби ќе биде прикажан на 10000 соодветно население по групи на заболувања (субтотали) во сите амбулантно-поликлиничките дејности (општа медицина, здравствена заштита на училишни деца и младина, здравствена заштита на деца, здравствена заштита на жени, заштита и лекување на устата и забите и белодробни болести и туберкулоза).

Во дијаграмите ќе биде дадена структура на најзастапени утврдени групи на заболувања и состојби во секоја амбулантно-поликлиничка дејност презентирани вкупно за Република Македонија и по статистички региони.

Индикатор:

доставена публикација

Рок на изготвување:

Октомври 2014 година

в.Мрежа на болничките здравствени установи за 2013 година

Годишната публикација „Мрежа на болничките здравствени установи за 2013 година“ ќе се изготви од обработените податоци од збирните извештаи за болничко-стационарно лекувани болни. Ќе биде прикажана мрежата на болничките здравствени установи, број на лекувани болни, остварени болнички денови, како и други релевантни показатели, на секундарно и терциерно ниво на здравствена заштита, за Република Македонија по 8 статистички региони.

Индикатор:

доставена публикација

Рок на изготвување:

Октомври 2014 година

г.Специјалистички служби во Република Македонија во 2013 година

Годишната публикација „Специјалистички служби во Република Македонија во 2013 година“ ќе се изготви од обработените податоци од збирните извештаи за специјалистички служби, добиени од здравствени установи преку центрите за јавно здравје во Република Македонија.

Податоците за работници и посетите во областа на специјалистичко-консултативна дејност ќе бидат презентирани во табели и дијаграми преку кои ќе бидат прикажани кадарот (по профил и степен на стручна подготовка) и посетите, според видот на здравствена установа, ниво на здравствена заштита (секундарна и терциерна здравствена заштита), по општини и вкупно за Република Македонија.

Индикатор:

доставена публикација

Рок на изготвување:

Декември 2014 година

1.4 Проценката на ризикот од хигиенскиот квалитет на воздухот врз здравјето кај предучилишна и училишна популација

Проценката на ризикот од хигиенскиот квалитет на воздухот врз здравјето на изложеното население се врши врз основа на добиените вредности од извршениот мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух релацијата со податоците за годишната стапка на морбидитетот од неспецифични респираторни заболувања J00 - J99, со исклучок на J10-J18, според МКБ -10 кај предучилишни (0-6 годишна возраст) и училишни деца (7-14 годишна возраст) во град и села.

Во случаи на акутни состојби на загаденост на воздухот на ниво на аларм од прв, втор или трет степен, од страна на територијално надлежниот Центар за јавно здравје во најкус рок и по најкус пат ќе се известува Министерството за здравство, Институтот за јавно здравје и Министерството за животна средина и просторно планирање.

Индикатор за следење: Оцена на морбидитетот на респираторните заболувања кај предучилишни (0-6 годишна возраст) и училишни деца (7-14 годишна возраст) во град и во село, како и на национално ниво по методологијата на СЗО

Извршители: Центрите за јавно здравје

Фреквенција на известување: Годишно, во 1 тромесечие

2. Безбедност на храна од јавно здравствен аспект

2.1 Следење на безбедноста на храната наменети за одредени популациони групи со цел да се превенираат болестите поврзани со небезбедна храна

Следење на безбедноста на храната наменета за одредени популациони групи со цел да се превенираат болестите поврзани со небезбедна храна ќе се врши лабораториска контрола на храната и чистотата на објектите во кои се приготвува храната за предучилишни, училишни установи, ученички, студентски домови, болнички установи и домови за згрижување на стари лица, согласно табела 1, 2 и 3 во продолжение. Активноста ќе се изведува согласно уптаството изработено од страна на Институтот.

Табела бр.1 . Следење на безбедноста на храната во образовни установи

Центар за јавно здравје	Број на образовни установи	Санитарно хигиенски увиди	Број на годишни тестирани оброци	Број на годишни брисеви
Битола	6	12	112	110
Куманово	10	20	80	100

Кочани	6	12	48	60
Охрид	5	10	40	50
Прилеп	5	10	40	50
Скопје	15	30	120	150
Струмица	6	12	48	60
Тетово	10	20	160	160
Велес	11	22	88	110
Штип	7	14	56	70
Вкупно	81	162	792	920
Цена ден.		1500,00	800,00	500,00
Вкупно ден.		1366.600,00		

Табела бр.2. Следење на безбедност на храната во болници

Извршители ЦЈЗ	број на објекти	Санитарно- хигиенски увиди	Број на годишни примероци за бактериолошка анализа	Број на брисеви
Скопје	6	12	48	120
Битола	4	8	32	40
Велес	6	12	48	120
Тетово	2	4	16	40
Куманово	2	4	16	40
Кочани	1	2	8	20
Штип	2	4	16	40
Струмица	1	2	8	20
Прилеп	1	2	8	20
Охрид	3	6	24	60
Вкупно	28	58	224	520
Цена ден.	/	1500,00	800,00	500,00
Вкупно ден.		523.200,00		

Табела бр.3. Следење на безбедност на храната во домови за згрижување на стари лица

Центар за јавно здравје	Број на објекти	Санитарно- хигиенски увиди	Број на примероци за бактериолошка анализа	Број на брисеви
Скопје	2	4	12	20
Битола	1	2	6	10
Куманово	1	2	6	10
Прилеп	1	2	6	10
Вкупно	5	10	30	50
Цена ден.	/	1500,00	800,00	500,00
Вкупно ден.		64.000,00		

д.Кадар во здравствени установи во Република Македонија во 2013 година

Годишната публикација „Кадар во здравствени установи во Република Македонија во 2013 година“ ќе се изготви од обработените податоци од збирните извештаи за кадар и организациона структура во здравствените установи. Публикацијата ќе го презентира целокупниот кадар, здравствен и нездравствен, во здравствените установи во јавниот и приватниот сектор во Република Македонија. Податоците ќе бидат презентирани во табели, дијаграми и картограми по профил и степен на стручна подготовка, според видот на здравствената установа, ниво на здравствена заштита (примарна, секундарна и терциерна) по општини и на ниво на Република Македонија.

Индикатор:

доставена публикација

Рок на изготвување:

Ноември 2014 година

1.4 Индивидуални евиденции

Во тек на 2014 година од здравствените установи преку центрите за јавно здравје во Република Македонија, во Институтот за јавно здравје ќе бидат доставени и обработени околу 55.000 индивидуални евиденции. Индивидуалните пријави се доставуваат до одделенијата за здравствена статистика и информатика при 10-те центри за јавно здравје најдоцна до секој 5-ти во месецот за претходниот месец, се доставуваат најдоцна до секој 10-ти во месецот до Институтот за јавно здравје на Република Македонија

а)Регистар за рак на Република Македонија

Пријавите за малигни заболувања ќе се прибираат од сите здравствени установи во Република Македонија, преку центрите за јавно здравје. Како дополнителен извор за пријавување на дијагностицираните неоплазми ќе се прибираат и патохистолошките наоди за малигномите, податоците за умрените од малигни неоплазми, како и податоците за болничко лекуваните лица од малигни заболувања.

Ќе се врши контрола, идентификација, обработување и анализирање на околу 6000 пријави за малигни неоплазми. Ќе бидат обработени и околу 3500 извештаи за умрени лица од малигни заболувања од Државниот завод за статистика, како и околу 5.500 патохистолошки наоди и околу 12.500 извештаи за болничко лекувани лица.

Водењето на регистарот е компјутерски по сите утврдени модалитети: пол, возраст, место на живеење, дата на пријавување, патохистолошки наод и стадиум на заболувањето.

Во тек на 2014 година ќе се изготви годишна публикација „Регистар за рак на Република Македонија, 2013“ и ќе се достави до Министерството за здравство.

Индикатор:

доставена публикација

Рок на изготвување:

Октомври 2014 година

б) Регистар за шеќерна болест на Република Македонија

Регистарот за шеќерна болест, формиран 1996 година, ќе продолжи да работи според утврдената методологија за водење на регистар, а во согласност на современите барања и насоки дадени од СЗО. Во тек на годината ќе бидат прибрани и обработени и компјутерски внес на околу 26.000 пријави за шеќерна болест.

Во тек на 2014 година од обработените податоци за 2013 година ќе биде изготвена годишна публикација „Регистар за шеќерна болест на Република Македонија, 2013“. Во публикацијата ќе бидат прикажани инциденца и преваленца на шеќерната болест по сите можни параметри, на ниво на Републиката, според пол, возрасни групи, занимања, место на живеење (град-село), тип на шеќерна болест, вид на лекување, компликации и друго.

Индикатор:

доставена публикација

Рок на изготвување:

јули 2014 година

в) Регистри за незаразни болести

Во 2014 година ИЈЗ на РМ ќе спроведува прибирање на пријави за исхемична болест на срцето (7000); брубрежна инсуфициенција (1700); психози (5500); алкохолизам и други зависности (2500); професионални заболувања (40); интоксикации (труења) (400) и сообраќаен траматизам (3700).

Во врска со овие статистички истражувања во тек на 2014 година ќе се преземат активности и мерки преку директни посети на терен со цел што поредовно и поцелосно доставување на пријавите. Ќе се приберат околу 21000 пријави за сите наведени незаразни болести (без пријави за шеќерна болест и малигни неоплазми); ќе се изврши логична контрола на податоците.

Во тек на 2014 година се предвидува да се формираат регистри за наведените незаразни болести според одредени софтверски програми.

квартално, како и збирен извештај за состојбата како составен дел од Годишниот Извештај за остварените активности.

Индикатор за следење:

извештај

Извршител:

ИЈЗ на РМ

Фреквенција на известување:

квартално

1.4 Проценката на ризикот од хигиенскиот квалитет на воздухот врз здравјето кај предучилишна и училишна популација

Проценката на ризикот од хигиенскиот квалитет на воздухот врз здравјето на изложеното население се врши врз основа на добиените вредности од извршениот мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух релацијата со податоците за годишната стапка на морбидитетот од неспецифични респираторни заболувања J00 - J99, со исклучок на J10-J18, според МКБ -10 кај предучилишни (0-6 годишна возраст) и училишни деца (7-14 годишна возраст) во град и села.

Индикатор за следење: Оцена на морбидитетот на респираторните заболувања кај предучилишни (0-6 годишна возраст) и училишни деца (7-14 годишна возраст) во град и во село, како и на национално ниво по методологијата на СЗО.

Рок на известување:

30 ноември 2014

2. Безбедност на храна од јавно здравствен аспект

2.1 Процена на здравствениот ризик од безбедноста на храната која ја консумира населението

Со цел превенција на болестите поврзани со небезбедна храна ќе бидат анализирани сите достапни податоци за безбедноста на храната која се увезува, произведува и става во промет во РМ, во една интегрирана анализа со приказ на трендови и препораки за надминување на констатираните состојби.

Индикатор за следење: Анализа и проценка на здравствениот ризик на безбедноста на храната и предметите кои се во допир со храната

Извршители:

ИЈЗ на РМ

Рок на известување:

декември 2014

2.2 Процена на здравствениот ризик од безбедноста на храната која ја консумираат вулнерабилните групи како што се предшколски и школски деца, болни лица и стари лица во домови.

Со цел превенција на болестите поврзани со небезбедна храна ќе бидат анализирани сите податоци за безбедноста на храната која се припрема и послужува во градинки, училишта, ученички домови, болници, старечки

домови од аспект на микробиолошката безбедност и степенот на чистота во институциите во една интегрирана анализа со приказ на трендови и препораки за надминување на констатираните состојби.

Индикатор за следење: Анализа и проценка на здравствениот ризик на безбедноста на храната во образовни, здравствени институции и старечки домови.

Извршители:

ИЈЗ на РМ

Фреквенција на известување:

2-ро и 4-то тромесечје

2.3 Проценка на присуството на хемиска контаминација на храна од пазар од домашно земјоделско производство во различни региони

Лабораториско тестирање на 100 примероци од зеленчук, овошје и нивни производи од пазарите на територијата на Република Македонија, за резидуи на пестициди. Примероците ќе бидат земени од оние региони (Скопје, Тетово, Охрид, Струмица, Кочани), каде што не постои можност да испитуваат Центрите за јавно здравје. Во истите региони ќе бидат земени и анализирани 100 примероци за резидуи на микотоксини, и тоа жита и нивни производи, кикирики и слични производи, суво овошје, зачини.

Проценка на здравствениот ризик од хемиска контаминација на зеленчукот со пестициди и микотоксини, анализирани во Институтот и Центрите за јавно здравје, со препораки за исхрана на населението на Република Македонија.

Индикатор за следење:

Извештаји за извршените активности до МЗ

Фреквенција на известување:

2-ро и 4-то тромесечје

Извршители:

ИЈЗ на РМ

3. Исхрана и исхранетост на популациони групи во РМ

3.1 Следење на биолошкиот квалитет на исхраната во предучилишни установи, основни училишта, ученички/студентски домови и домови за згрижување на стари лица

Врз основа на извршените анализи на 10-те ИЈЗ за одредување на биолошката вредност на целодневни оброци во исхраната која се подготвува во предучилишните установи за престој на деца и за ученици кои имаат организирана целодневна исхрана во основни училишта и ученички/студентски домови, ИЈЗ на РМ ќе изготви целосен извештај на национално ниво за карактеристиките на исхрана во испитуваните популациони групи.

Индикатор:

Извештај до МЗ на национално ниво.

Рок на известување:

15.12.2014 година

3.2. Следење на нутритивниот статус кај предучилишни и училишни деца во функција на рана детекција на прекурсори на можни здравствени ризици за појавана хронични незаразни заболувања

ИЈЗ ќе изготви извештај за состојбите кај децата во однос на степените на зголемена телесна тежина, здебеленост и потхранетост, по региони и на национално ниво за Република Македонија, за популационите групи на деца на предучилишна возраст, ученици од второ одделение, ученици од петто одделение и ученици од прва година средно образование, проследен со проценка на здравствениот ризик.

Индикатор: Извештај на национално ниво до МЗ
Рок на известување: квартално
15.04.2014 за децата на предучилишна возраст;
15.07.2014 за учениците од второ одделение;
15.10.2014 за учениците од петто одделение;
15.12.2014 за учениците од прва година средно образование.

3.3. Следење на болничката исхрана

Врз основа доставените извештаи на испитаната нутритивна вредност на исхрана во стационарните установи во РМ, ИЈЗРМ ќе изготви извештај за нутритивниот квалитет за исхраната во болниците во РМ.

Индикатор: Извештај до МЗ за нутритивниот квалитет за исхраната во болниците во Република Македонија.
Рок на известување: 15.12.2014 година

4. Проценка на просечниот дневен внес на макро и микронутриенси на населението во Република Македонија

Врз основа на податоците објавени во публикацијата на Државниот завод за статистика „Потрошувачка на домаќинствата во Република Македонија, 2013“, ИЈЗнаРМ ќе го процени просечниот дневен диететски внес на макро и микронутриенси на населението во Република Македонија.

Индикатор: Извештај до МЗ за просечниот дневен диететски внес на макро и микронутриенси на населението во Република Македонија.
Рок на известување: 15.12.2014 година

5. Проценка на здравствениот ризик од бучавата во животната средина

Со цел превенција на болестите поврзани со изложеност на зголемено ниво на бучава ќе се изврши анализа на податоците за индикаторите $L_{ден}$ и $L_{ноќ}$ во урбаните средини Скопје, Куманово, Битола и Кичево, согласно стандардизирана методологија. Исто така ќе бидат одредени индикаторите за

ефекти кај изложената популација, како што се вознемиреност и нарушување на спиењето.

Индикатор за следење: Анализа и проценка на здравствениот ризик од изложеност на бучава во животната средина со препораки за управување со ризикот.

Извршител:

ИЈЗ на РМ

Фреквенција на известување:

декември 2014 година

6. Процена на здравствено-еколошкиот ризик од јонизирачко зрачење

Активностите ИЈЗ на РМ ќе ги реализира преку следење на параметрите од извршените мерења, согласно табеларениот преглед во табела 1, табела 2 и табела 3.

Табела 1 Следење на надворешно гама зрачење

		Амбиентален дозен еквивалент
Надворешно гама зрачење	Скопје	365
	Велес	365
	Неготино	365
	Гевгелија	365
	Струмица	365
	Берово	365
	Крива Паланка	365
	Дебар	365
	Кичево	365
	Крушево	365
	Охрид	365
	Битола	365
ВКУПНО		4380
цена		500,00
Вкупно ден.		2.190.000,00

Табела 2 Следење на јонизирачко зрачење на вода, воздух, почва

средини	локации	алфа и бета	Број на годишни анализи	
			гама	⁹⁰ Ср
Воздух	Скопје	48	48	2
	Битола	48	48	2
	Гевгелија	48	48	2
Површинска вода	Р. Вардар	12	12	2
	р. Лепенец	12	12	2
	Охридско езеро	12	12	2
Седимент	Р. Вардар		2	2
	р. Лепенец		2	2

	Охридско езеро		2	2
	Скопје		6	2
	Битола		6	2
Почва	Злетово		6	2
	Скопје	365	12	2
Атмосферски талози	Охрид	12	12	2
	Гевгелија	12	12	2
	Охрид	12	4	4
	Скопје	12	4	4
Водоводи	Битола	12	4	4
цена		3200,00	500,00	5800,00
Вкупно ден			2.305.600,00	

Табела 3 Следење на јонизирачко зрачење на храна

Видови Храна	број на анализи	
	гама	⁹⁰ Ср
Градинарски култури	15	15
Добиточна храна	15	15
Лозарски култури	2	2
Овоштарски култури	5	5
Леб, брашно, млеко	20	20
Месо	3	3
ВКУПНО	60	60
цена	500,00	5800,00
Вкупно ден.		378.000,00

Во случај на нуклеарен акцидент мониторингот ќе биде проширен и тоа на подрачје на цела Република, согласно наменски изготвена оперативна Програма

Индикатор за следење: Изготвена Информација за наодите, проценетиот ризик и предлог мерки за санација

Рок на известување: квартално и годишна информација

7. Информација за проценка на експозицијата и идентификација на здравствениот ризик на експонирани работници

Ќе се подготви Информација за проценка на експозицијата и специфичниот доза-одговор ефект кај 1300 лица професионално експонирани на јонизирачки зрачења, а врз основа на агрегирани податоци од извршени периодични прегледи за следење на здравствената состојба согласно законската регулатива за безбедност и здравје при работа, најмалку еднаш годишно со предлог за минимизирање на здравствениот ризик.

Индикатор за следење: Изготвени Информации за наодите; проценетиот
ризик и предлог мерки за санација
Рок на известување: 3^{то} тромесечие

8. Програма за мониторинг на концентрацијата на радонот во Република Македонија

Етаблирање на континуираниот мониторинг со цел:

- детално мапирање на територијата на Република Македонија во поглед на радонскиот потенцијал,
- определување на ризиците од изложеноста на радонот по географски и геолошки подрачја
- определување на ризиците од изложеноста на радонот во училишта, градинки, здравствени центри и друго,
- креирање на екстензивна база на податоци која ќе биде корисна основа за ремедијација на радонот од постојни објекти како и градба на нови објекти,
- креирање на база на податоци како основа за корелација и епидемиолошки студии на канцерогени заболувања во Република Македонија.

8.1. Определување на концентрацијата на радонот во затворени простории како домови за живеење, детски градинки, училишта, центри за лекување и рехабилитација

Определувањето на просечната годишна ефективна доза од изложеност на Радонот ќе се врши со:

- поставување на 4000 пасивни детектори во зимски и летен период, согласно табела број 1;
- дополнителни мерења на дозата на јонизирачко зрачење и гамаспектрометрија на лице место

За објектите каде ќе се измерат вредности над референтните, мерењата ќе бидат верифицирани со повторни мерења на истите локации.

Податоците, по претходна валидација ќе бидат внесени во база на податоци која дополнително ќе содржи информации и за гео-координатите на извршените мерења, вид на градежен материјал на објектот, тип на градба, година на градба, начин на греење, вентилација, катност, број на станари (за објекти за домување) и слично.

Од добиените податоци ќе се креира мапа на Република Македонија за изложеност на населението на радон во објекти за живеење и работа и истата континуирано ќе се ажурира.

Табела број 1. Локации и број на објекти предвидени за тестирање на ниво на радон

Општина	Површина (km ²)	Жители	Вкупно објекти за живеење	Број објекти за тестирање
Чешиново-Облешево	133	7.490	2.960	7
Берово	597	13.941	6.742	16
Делчево	423	17.505	7.163	17
Карбинци	231	4.012	1.468	4
Кочани	357	38.092	14.464	35
Лозово	166	2.858	1.073	3
Македонска Каменица	189	8.110	2.971	7
Пехчево	208	5.517	2.877	7
Пробиштип	326	16.193	7.337	18
Штип	583	47.796	18.270	45
Свети Николе	483	18.497	7.157	17
Виница	432	19.938	6.655	16
Зрновци	52	3.264	1.341	3
Кратово	375	10.441	4.951	12
Крива Паланка	482	20.820	9.448	23
Куманово	432	105.484	33.468	83
Липково	270	27.058	5.790	14
Ранковце	240	4.144	2.233	6
Старо Нагоричане	515	4.840	3.598	8
Битола	790	95.385	37.225	92
Демир Хисар	480	9.497	4.327	11
Долнени	418	13.568	4.700	11
Кривопаштани	88	6.150	2.191	5
Крушаво	190	9.684	3.519	7
Могила	255	6.710	2.385	5
Новаци	755	3.549	1.723	3
Прилеп	1.198	76.768	29.673	73
Ресен	549	16.825	8.233	20
Боговиње	141	28.997	7.341	18
Брвеница	164	15.855	3.776	9
Гостивар	375	81.042	20.339	50
Јегуновце	174	10.790	3.029	7
Маврово	856	8.618	4.842	12
Теарце	137	22.454	5.480	14
Тетово	262	86.580	22.592	56
Врапчиште	157	25.399	5.820	14
Желино	201	24.390	5.325	13
Чаир	53	64.773	17.127	43
Чучер Сандево	215	8.493	3.925	10

Аеродром	21,85	72.009	28.754	59
Арачиново	38	11.597	2.442	5
Бутел	60,79	36.154	11.077	27
Центар	9	45.412	18.848	46
Гази Баба	92	72.617	22.815	56
Ѓорче Петров	63	41.634	13.938	34
Илинден	97	15.894	5.252	13
Карпош	21	59.666	22.849	56
Кисела Вода	43	57.236	20.237	50
Петровец	222	8.255	3.617	9
Сарај	230	35.408	7.837	19
Сопиште	223	5.656	3.398	8
Студеничани	276	17.246	4.349	11
Шуто Оризари	6	22.017	5.263	12
Зелениково	177	4.077	1.666	4
Богданци	114	8.707	3.006	7
Босилово	143	14.260	4.036	10
Гевгелија	484	22.988	9.292	22
Конче	233	3.536	1.175	3
Ново Село	257	11.567	4.158	10
Радовиш	502	28.244	9.833	24
Стар Дојран	129	3.426	2.116	5
Струмица	311	54.676	18.473	45
Валандово	331	11.890	4.050	10
Василево	231	12.122	3.360	8
Центар Жупа	107	6.519	1.583	3
Дебар	85	19.542	4.606	11
Дебарца	423	5.507	4.355	11
Другово	385	3.249	2.429	6
Кичево	838	56.734	10.226	25
Македонски Брод	875	7.141	4.721	11
Охрид	392	55.749	28.437	70
Осломеј	121,09	10.425	3.291	8
Пласница	54	4.545	1.225	3
Струга	469	63.376	18.834	46
Вевчани	35	2.433	715	2
Вранештица	109	1.322	1.015	2
Зајас	161	11.605	3.190	7
Чашка	727	7.673	3.839	10
Демир Капија	312	4.545	1.789	4
Градско	291	3.760	1.436	4
Кавадарци	998	38.741	16.324	40
Неготино	414	19.212	7.369	18
Росоман	133	4.141	1.663	4

Велес	518	55.108	20.717	52
Вкупно				1704

8.2. Определување на концентрацијата на радонот во почвата

Определувањето на концентрацијата на радонот во почвата ќе се врши со теренски мерења со активна метода.

Мерењата ќе бидат извршени на 360 приоритетни локации од геолошки аспект. Селекцијата ќе биде извршена во консултација со Геолошкиот институт на Република Македонија и користење на релевантните геолошки мапи.

Валидираните податоци ќе бидат континуирано внесувани во база на податоци и на мапа на Република Македонија.

8.3. Изработка на информативни материјали

Изработка на информативни материјали за општата популација:

- Запознај го радонот, се работи за твоето здравје
- Намали го ризикот од радон
- Уште една причина да престанете со пушењето

Изработка на информативен материјал за здравствените работници, приоритет за матичните лекари.

~~Со цел реализирање на активноста потребно е набавка на опрема прикажана во табела број 2.~~

Финансиската распредела на активности по цена и количина е преставена во табела број 3

Табела број 2 : Набавка на опрема

	Опрема	Производител	Модел	број	цена (ден.)	Вкупна цена (ден.)
1.	Радон детектори	Radosys Унгарија	RSKS (C39)	4000	180,00	720.000,00
2.	Радон детектор – Активна метода	SARAD, GmbH, Германија	RTM 2200 со придружни сонди	1	1.188.000,00	1.188.000,00
4.	лаптоп за теренски мерења	DEEL		2	36.000,00	72.000,00
5.	Софтвер за GIS мапирање	Во постапка на избор	Во постапка на избор	1	60.000,00	60.000,00
ВКУПНО						2.040.000,00

Индикатор: записник од прием на набавена опрема од страна на комисија ИЈЗ на РМ и МЗ

Рок на извршување: објавување на тендер 15.01.2014 год., набавена опрема
прво тромесечие
Извршител: ИЈЗ на РМ

Табела број 3

активност	количина	Цена (ден.)	Вкупна цена (ден.)
Лабораториска подготовка и отчитување на пасивни радон детектори	4000	500,00	2.000.000,00
Поставување на детектори на терен дозиметрија на лице место	2000	500,00	1.000.000,00
Поштенски трошоци за враќање на детекторите	4000	100,00	400.000,00
Мерење на радон во почва	360	2000,00	720.000,00
Информативно/едукативен материјал	40.000	10,00	400.000,00
Извештај	2	30.000,00	60.000,00
ВКУПНО			4.580.000,00
ВКУПНО табела 2+табела 3			6.620.000,00

Индикатор: извештај за спроведени активности
Рок на известување под точка 8: квартално
Извршител: ИЈЗ на РМ
Активностите од табела број 2 и 3 ќе се реализираат дел од сопствени средства на Министерство за здравство и дел од основниот буџет.

9. Изработка на мислења и стручна проценка на елаборати од областа на животната средина

Институтот за јавно здравје на Република Македонија, на барање од Министерството за здравство, изработува мислења и стручна проценка на елаборати од областа на животната средина со разгледување на стручната документација.

Индикатор за следење: Подготвени и доставени стручни мислења до МЗ
Извршител: ИЈЗ на РМ
Фреквенција на известување: веднаш и квартално

10. Спроведување на активности за одговор на климатските промени топлотни бранови и ладно време

Програмските активности предвидени се согласно „Стратегијата за одговор и справување со климатски промени и усвоениот план за одговор при топлотни бранови и ладно време се дадени како преглед во табела 1.

Табела 1

Активност	Цена ден.	Количина
Изработка на Флаери за општа популација со препораки за превенција од штетни ефекти по здравјето од топлотни бранови на македонски и албански јазик	20,00/флаер	10.000
Изработка на Флаери за општа популација со препораки за превенција од штетни ефекти по здравјето од студено време на македонски и албански јазик	20,00/флаер	10.000
Изработка на Флаери за матични лекари, работници со препораки за превенција од штетни ефекти по здравјето од студено време на македонски и албански јазик (1.500 примероци за матични лекари и 1.000 примероци за работници)	20,00/флаер	2.500
Одржување и функционирање на инфо телефонската линија за 10 месеци (5 во лето и 5 во зима)	3.000,00ден. месечно	10 месеци
Одржување и функционирање на веб страна и откупување на СМС пораки	1000,00ден. месечно	10 месеци
Вкупно (ден.)	490.000,00	

Индикатор :

Извештај за реализирани активности

Рок на извештување :

квартално

Извршител :

ИЈЗ на РМ

11. Проценка на хумана експозиција на тешки метали кај населението во Република Македонија

Во рамките на Националната годишна програма за јавно здравје континуирано се следи контаминацијата на медиумите на животна средина (храна, вода, воздух) преку континуиран годишен мониторинг. Во досегашната практика кај нас се уште не е направен биолошки мониторинг за одредување на степенот на присуство на тешки метали во организмот на населението (хуман биомониторинг).

Концентрацијата на тешки метали во организмот на популација зависи од специфичните експозициони услови (место на живеење – географска дистрибуција, пол, возраст, етничка припадност, услови и стил на живот, професионална експозиција).

Утврдување на базичното ниво на изложеност на популацијата на Република Македонија кои живеат во близина на 5 од претходно дефинираните жешки точки на загадување (РЕК Битола, Злетово-акумулатори, ФЕНИ-Кавадарци, челичарница МАКСТИЛ, топилница за олово – Велес) ќе се направи преку одредување на концентрацијата на 4 тешки метали во крв – олово, жива, кадмиум и манган.

Со истражувањето ќе бидат опфатен репрезентативен примерок на населението во секоја од посочените локации и од едно условно неконтаминирано подрачје во РМ (вкупно 1000 жители).

Ова истражување ќе биде прво од ваков тип кај нас, и ќе има за цел да се отпочне со воспоставување на националните стандарди за изложеност на населението на хемиски штетни супстанции кои во организмот се внесуваат преку медиумите на животната и работната средина. Во испитувањето врз основа на одредување на концентрациите на тешките метали во крв на населението ќе се направи и проценка на ризикот во однос на група на лица кои живеат во условно неконтаминирано подрачје во Републиката.

Извршители:

ИЈЗ на РМ

Индикатор: Извештај за хуманата експозиција на тешки метали кај населението во РМ

Рок за извршување:

31 октомври 2014 година

III. ЕПИДЕМИОЛОШКА ДЕЈНОСТ

ИЈЗ на РМ како координатор на активностите во рамките на оваа превентивна здравствена дејност, треба да го следи, мониторира, верифицира и квартално да го известува МЗ за реализирањето на активностите и доставувањето на извештаи/анализи и информации од страна на 10-те ЦЈЗ.

1. Собирање, обработка и анализа на пријавите за заразни заболувања

Секојдневно прибирање, обработување и анализа на пријавите за заразни заболувања и епидемиолошките анкети, пријавите за изолиран или на друг начин докажан причинител на заразна болест, добиени од ЦЈЗ, врз основ на што ќе бидат подготвувани и доставувани следниве извештаи:

- 1.1 Годишен извештај за движењето на акутните заразни заболувања во 2013 година;
- 1.2 Годишен извештај за реализирана имунизација во 2013 година;
- 1.3 Годишен извештај за движењето на синдромско следење на заболувањата (АЛЕРТ) во 2013 година;

Индикатор:

доставени извештаи

Рок на известување:

15 февруари 2014 година

- 1.4 седмодневни извештаи (48 табеларни) за движењето на заразните заболувања по ЦЈЗ и подрачни единици и
- 1.5 месечни билтени (12) со епидемиолошки коментар.
- 1.5 неделни збирни извештаи за движење на грип од 40-20 недела врз основа на обработени индивидуални пријави
- 1.6 Следење на оперативното функционирање на АЛЕРТ системот во целата земја како и визуелизација на сите изготвени документи и извештаи преку

интернет страната www.alert.mk, со цел за брз одговор при појава на епидемија, кој функционира на територијата на целата држава.

- прибирање на збирни неделни извештаи од ЦЈЗ/ПЕ, статистичка обработка и анализа на доставените податоци, за што ќе изготви неделен АЛЕРТ извештај за републиката.
- Изработка на месечни, тримесечни, шестмесечни и годишен извештај за АЛЕРТ системот врз база на прибраните податоци и информации, кои ќе ги доставува како повратни информации до Државниот санитарен и здравствен инспекторат, надлежните институции, по барање на други релевантни институции и до ЦЈЗ/ПЕ.

Индикатор:

доставени извештаи

Рок на известување:

неделно, месечно, квартално

2. Спечување на појава на вакцино превентабилни заболувања преку координација и континуирано следење на сите мерки и активности на регионално и локално ниво, како и предлагање и превземање на други мерки и активности за :

2.1 одржување на резултатите постигнати со ерадикација на детска парализа согласно акциониот план за АФП

- Прибирање и обработка на "Неделните извештаи за активен надзор на АФП".
- Изготвување на збирен неделен извештај на посебен Формулар и доставување до МЗ.
- седмодневни извештаи се доставуваат по електронски пат и до Канцеларијата на СЗО за Европа во Копенхаген, со сите податоци за пријавените АФП случаи во републиката.
- По добивање на итна пријава за АФП случај, веднаш ќе биде направен теренски епидемиолошки увид и анкета од страна на епидемиолошката служба, со проверка на вакциналниот статус на пријавеното лице и неговите блиски контакти,
- во соработка со ЦЈЗ ќе биде направена контрола на опфатот со вакцинацијата против детска парализа на подрачјето каде е регистрирано заболувањето.
- Ќе се обезбеди материјал за вирусолошко испитување од заболениот и неговите контакти во соработка со ЦЈЗ, кој подготвен согласно меѓународните правила за транспорт на инфективен материјал ќе биде испратен во референтната ентеровирусна лабораторијата на СЗО во Софија, Бугарија.
- во случај на установување на т.н. "жежок случај" на АФП, ИЈЗ итно ќе го известат МЗ и СЗО – Копенхаген, ќе направат теренски епидемиолошки увид и истовремено ќе предложи дополнителни мерки во смисла на дополнителна или вонредна имунизација, како и други мерки и активности, соодветни на ситуацијата.
- Изготвување на тримесечни извештаи за АФП случаи и преземени мерки во врска со нивна пријава и доставување до МЗ.

Извршители: ИЈЗ на РМ во соработка со ЦЈЗ.

Индикатор: извештај со сите релевантни наведени индикатори за следење и преземени мерки на теренот.

Рок на известување:

Веднаш и квартално

2.2 Имплементација на предвидените активности за елиминација на автохтоните морбили и конгенитална рubeола во Република Македонија ќе се реализираат согласно „Програмата за елиминација на мали сипаници, рubeола и превенција на конгенитална рubeола инфекција во Република Македонија 2010-2015“, преку:

- координација и континуирано следење на сите активности на регионално и локално ниво, предлагање и превземање на мерки и активности со цел спречување и сузбивање на епидемиското јавување и елиминација на автохтоните мали сипаници и рubeола на територијата на Република Македонија при што ќе изврши 10 теренски увиди во ЦЈЗ, и ќе изготви извештаи за најдената состојба со предлог мерки.
- Континуирано информирање за трендовите на движењето на мали сипаниците кај нас и во светот.
- Организирање на 5 регионални семинари на кои здравствените работници ќе се запознаат со Програмата за елиминација на мали сипаници и рubeола, и превенција на конгенитална рubeола инфекција, како и со последните препораки и други пишани документи на СЗО, ECDC.
- изработка на месечни извештаи за бројот на заболени од мали сипаници, вакцинален статус, лабораториска потврда и исход на заболувањето, кои се доставуваат до Министерство за здравство, СЗО Канцеларија Скопје и СЗО Регионална канцеларија за Европа-Копенхаген. Истите активности се спроведуваат и за пријавените случаи на рubeола,
- задолжителна лабораториска дијагноза на сите поединечни случаи на заболени од мали сипаници а кои се вакцинирани со МРП вакцина или со вакцина која содржи компонента мали сипаници (М), без разлика на епидемиолошката врска.
- Кај 100 пациенти суспектни на конгенитална рubeола ќе бидат направени 200 анализи за рubeола.
- При сомневање за појава на епидемија на морбили, заболувањето ќе се потврди со лабораториска дијагноза најмалку кај првите 10 случаи од зафатеното подрачје.
- потврдување/отфрлање на дијагнозата врз основа на анализата на доставените материјали во вирусолошката лабораторија при ИЈЗ на РМ за вирусолошко/серолошко испитување од заболениот и контактите.
- Референтната лабораторија при ИЈЗ на РМ врши собирање на бројот на извршени испитувања во другите микробиолошки лаборатории, дијагнозата и добиените резултати еднаш месечно (до 20 наредниот месец) и врши обработка на испитувања за морбили и рubeола.

Прибраните и обработени податоци се доставуваат до СЗО преку CISID дата базата, еднаш месечно

индикатор:

Фреквенција на известување:

извештаи информации

Веднаш и квартално

- 2.3 Активности со цел спречување на појава на неонатален тетанус преку теренска стручно-методолошка помош за спроведување на активностите за остварување на перманентен увид во однос на опфатот со Те-Ал вакцина кај женската популација во генеративниот период во средините со висок ризик со опфат под препорачаното ниво и ќе се препорача дополнителна вакцинација со Те-Ал вакцина кај женската популација со непознат и/или непотполн вакцинален статус; женската популација на 18 годишна возраст, перманентен надзор и во зоните на низок ризик (гинеколошко - акушерските одделенија), при што ќе се контролира вакциналниот статус на бремените жени и родилките.

Индикатор: Информации за најдената состојба и предлог мерки до МЗ
Рок на известување: квартално

- 3 Следење, контрола и реализација на плановите за спроведувањето на континуирана имунизација и изработка на извештаи за вакциналниот опфат на ниво на републиката.

Индикатор:

извештај за реализиран опфат

Рок на известување:

2^{ро} и 4^{то} тромесечие

- 4 Подготвува и доставува стандарди и методолошки упатства, односно Програми за контрола, елиминација и ерадикација на определени заразни заболувања, а во согласност со препораките, стандардите и методолошките упатства на СЗО, ЕЦДЦ и др. референтни институции.
- 5 Информирање за трендовите на движење на заразните заболувања против кои се врши задолжителна имунизација кај нас, во соседните земји, Европа и во светот.

Индикатор: доставени информации, упатства, препораки и стандарди
Рок на известување: квартално

- 6 Спроведување на мерки за спречување на внесување и сузбивање на маларија, тропски, карантински и паразитарни заболувања во Република Македонија

- 6.1 Редовно следење на движењето на маларија, тропски, карантински и паразитарни заболувања во светот а посебно во земјите со кои нашата земја одржува тесни економски, културни и други врски и следење на

- препораките на СЗО, дадени во документот „Меѓународни Патувања и Здравје“ и информирање за тековната состојба во светски рамки.
- 6.2 Пружање на стручно-методолошка помош на здравствени работници и институции кои се вклучени во следење, дијагностика и терапија на карантински заболувања,
- 6.3 По епидемиолошки индикации ќе се врши епидемиолошко испитување на контактите и суспектните лица на колера (епидемиолошки и лабораториски извидување на евентуално загрозените подрачја на Републиката, испитувања на дијареални заболувања, водата за пиење, како и отпадни води, за што од теренот ќе бидат земани примероци за лабораториско испитување.
- 6.4 Координација на активности согласно Оперативниот план за справување со вирусот на западен нил (West Nile virus) и лабораториска потврда на 50 материјали од суспектни пациенти согласно насоките усвоени на комисијата за заразни болести.

Индикатор: доставен извештај за извршени епидемиолошки увиди ,
изготвени упатства/ препораки/ стандарди ,број на тестирани примероци
Рок на известување : квартално

7.Изработка на мапа на застоени водени површини на ниво на РМ врз основа на добиени податоци од 10-те ЦЈЗ.

Индикатор: доставена мапа
Рок на известување : 30.03.2014 година

8. Следење на грипот и други вирусни респираторни заболувања и лабораториско докажување

- 8.1 континуирано ја следи состојбата во светски, европски рамки и регионално. За актуелната состојба во врска со грипот во Републиката и пошироко и редовно ќе ги известува МЗ и ДСЗИ и Центрите за јавно здравје,
- 8.2 Врши лабораториски испитувања за докажување на причинители на вирусни респираторни заболувања на 200 земени материјали во текот на сезоната на грип од пациенти суспектни на грип.
- 8.3 При евентуална појава на пандемија од нов тип на инфлуенца, ќе бидат земени материјали од првите 200 случаи за вирусолошка верификација и субтипизација на вирусот. Анализите ќе бидат извршени во референтната вирусолошка лабораторија при ИЈЗ.
- 8.4 Во текот на целата година ќе се следат респираторните вируси (Influenza A и B, Adenovirus (Ad), human respiratoren syncytial virus (RSV A, RSV B), human metapneumoivirus (MPV), parainfluenza virus 1 (PIV 1, PIV 2, PIV 3),

rhinovirus A/B, coronavirus 229E/NL63, coronavirus OC43) за која цел ќе се тестираат 300 примероци од пациенти со симптоми слични на грип (ILI – influenza like).

Индикатор: извештај со број на епидемиолошки увиди, лабораториски анализи како и изготвени информации.

Рок на известување: квартално

9. Спречување и сузбивање на интрахоспитални инфекции

9.1 Пружање стручно-методолошка помош, епидемиолошки увиди и насоки за начинот за реализацијата и спроведување на мерките и активностите за спречување и сузбивање на интрахоспитални инфекции, земање по потреба на материјали за микробиолошки анализи со цел контрола на превземените активности од страна на ЦЈЗ на локално ниво. Подготовка на квартален извештај за текот на спроведување на активностите.

Индикатор: квартални извештаи

Рок на известување: квартално

9.2 Годишен извештај за 2013 за состојбата и контролата на интрахоспиталните инфекции со предлог мерки, во Јавно здравствените и Приватните болници во Република Македонија, според податоците добиени од страна на тимовите за контрола на ИХИ (внатрешна контрола), 10-те ЦЈЗ и Државниот санитарен и здравствен инспекторат при Министерството за здравство на Република Македонија (надворешна контрола).

Индикатор: годишен извештај

Рок на известување: 31.01.2014 година

10. Мониторинг на болничките инфекции како индикатор за квалитетот на здравствената заштита во Република Македонија за 2014 година

Болничките (интрахоспитални, нозокомијални) инфекции претставуваат глобален јавно-здравствен проблем, како во индустриските развиени земји така и во земјите во развој, но исто така различна им е зачестеноста во различни болнички средини и оддели. Како такви, тие се причина за значајни последици од медицинска, економска, етичка и законска природа. Болничките инфекции го комплицираат основното заболување, ја продолжуваат хоспитализацијата, и на тој начин ги зголемуваат вкупните трошоци за лекување. Одреден број на болнички инфекции поприма тежок тек и завршува летално (према некои податоци стапката на морталитет кај овие инфекции изнесува и 1 на 1000 хоспитализирани).

Најголем ризик за појава на болнички инфекции постои во единиците за Интензивна нега. Според некои истражувања ризикот за настанување на болнички инфекции во овие единици е 5 до 10 пати поголем во однос на

останатите одделенија, во кои максимално се овозможени сите патишта на ширење (овие болни се многу почесто катетеризирани, интубирани, на вештачка вентилација, со голем број на васкуларни катетери, со многу почести контакти со медицинскиот персонал).

Земјите членки на ЕУ за следењето на болничките инфекции користат стандардизирани протоколи со што континуирано располагаат со споредливи податоци за состојбата во врска со овој проблем. Ваквиот начин на следење на болничките инфекции ЕУ го препорачува и на сите земји кандидати и аспиранти заради благовремено нивно прилагодување на веќе воспоставените стандарди.

Оваа програма за мониторинг и евалуација на болничките инфекции претставува неопходен иницијален чекор кон приклучување на Република Македонија на стандардите на ЕУ за согледување на реалната состојба и следење на болничките инфекции.

Целите на програмата за мониторинг на болничките инфекции, како индикатор за квалитетот на здравствената заштита во Република Македонија е насочена кон согледување на реалната ситуација за големината на проблемот со интенција за намалување на ризиците како и зголемување на сигурноста на пациентите и квалитет на здравствената заштита.

Студијата ќе биде имплементирана во ЈЗУ УКЦ „ТОАРИЛ“ што претставува организациона единица, составена од Ургентен центар, КАРИЛ, Клиника за трауматологија и Клиника за ортопедија, во две фази и тоа:

1. Ретроспективна фаза што ќе го опфаќа целиот период (2009 – 2012) од формирањето на ЈЗУ УКЦ „ТОАРИЛ“ и
2. Истражувањето спроведено на ЈЗУ УКЦ „ТОАРИЛ“, со следниве задачи како цели:

Задача I

Да се процени вкупното оптеретување (преваленцата) и дистрибуцијата на болничките инфекции поврзани со здравствената заштита во однос на патогенот, одделот и локализацијата.

Задача II.

Да се утврдат ризик факторите (докажани, веројатни и потенцијални) за појава на болничките инфекции поврзани со здравствената заштита според пациентот и интервенцијата.

Задача III.

Да се процени вкупното оптоварување од употребата на антимикробните лекови за третирање на болничките инфекции поврзани со здравствената заштита.

Задача IV.

Да се процени вакциналниот статус на здравствениот персонал вработен на ТОАРИЛ во однос на хепатитис Б и инфлуенца.

Задача V.

Подигнување на нивото на едукација на здравствениот персонал за инфекциите поврзани со здравствената заштита.

Задача VI.

Категоризација на инфекциите поврзани со здравствената заштита, во зависност од причината за настанување.

Дефиниција : Болничките инфекции поврзани со здравствената заштита (БИПЗЗ) се оние кои пациентот ги добива во текот на дијагностичките и/или терапевтските интервенции. Центарот за контрола на болести во Атланта - и Америчката Национална мрежа за безбедност во здравствената заштита, во 2008 година предлагаат нова дефиниција за болничките инфекции - инфекции поврзани со здравствената заштита.

Активна болничка инфекција се дефинира:

1. Ако се присутни знаци и симптоми на денот на истражувањето или ако знаците и симптомите постоеле и претходно а пациентот сеуште прима терапија на денот на истражувањето (присуството на знаците и симптомите треба да биде верифицирано пред почетокот на терапијата)
2. Ако почетокот на симптомите е најрано третиот ден од хоспитализацијата или покасно (ден на прием = 1 ден), или доколку болниот е повторно хоспитализиран со знаци на инфекција два дена по отпуштање од болница.
3. Болниот е примен во болница со инфекција или развил симптоми на инфекција во првите три дена од приемот, согласно дефиницијата за инфекција на хируршко место.
4. Болниот е примен во болница или развил симптоми на инфекција со *Clostridium difficile* во првите три дена од приемот, а во претходните 28 дена не бил хоспитализиран.

Преглед на планирани активности по поставени задачи

Планирана задача	Активности	Индикатор
Задача I	Процена на преваленцата на болничките инфекции и одредување на дистрибуцијата во однос на патогенот, одделот и локализацијата.	Спроведено истражување, направена статистичка анализа и утврдување на преваленцата и дистрибуцијата на болничките инфекции поврзани со здравствената заштита во ЈЗУ УКИ „ТОАРИЛ“
Задача II	Утврдување на докажани ризик фактори за појава на БИПЗЗ. Пациент (пол, возраст, телесна тежина, носно клицоносителство на <i>S. Aureus</i> , времетраење на предоперативна хоспитализација). Интервенција (предоперативна депилација, вид на интервенција, анатомска локализација, траење на интервенцијата и антибиотска профилакса).	Спроведено истражување, направена статистичка анализа и утврдување на докажаните ризик фактори за појава на БИПЗЗ во однос на пациентот и интервенцијата

	Утврдување на веројатните ризик фактори за појава на БИПЗЗ. Пациент (потхранетост, ниски серумски албумини, дијабетес мелитус Интервенција (повекекратна интервенција, присуство на страни тела и трансфузија на крв	Спроведено истражување, направена статистичка анализа и утврдување на веројатните ризик фактори за појава на БИПЗЗ во однос на пациентот и интервенцијата
Задача II	Утврдување на потенцијалните ризик фактори за појава на БИПЗЗ. Пациент (малигнитет или друг пред-оперативен коморбидитет, имunosупресивна терапија, хипотермија Интервенција (пред-оперативни хигиенски постапки, зрачење на хируршкото место, дренажи итн)	Спроведено истражување, направена статистичка анализа и утврдување на потенцијалните ризик фактори за појава на БИПЗЗ во однос на пациентот и интервенцијата.
Задача III	Процена на вкупното оптоварување од употребата на антимикробните лекови за третирање на БИПЗЗ.	Спроведено истражување, направена статистичка анализа и утврдување на осетливоста и специфичноста на микробиолошките наоди и антимикробната терапија во откривањето на болничките инфекции
Задача IV	Процени вакциналниот статус на целокупниот здравствен персонал (лекари, медицински сестри, болничари, хигиеничари) вработен на ТОАРИЛ во однос на хепатитис Б и инфлуенца.	Процент на вакцинирани здравствени работници против хепатитис Б и инфлуенца.
Задача V	Спроведување на едукација на здравствениот персонал за инфекциите поврзани со здравствената заштита преку едукативни работилници.	Организирање и спроведување на 9 едукативни работилници со здравствениот персонал на ТОАРИЛ за инфекциите поврзани со здравствената заштита.

Задача VI	Анализа, групирање и категоризирање на регистрираните инфекции поврзани со здравствената заштита во зависност од причината за настанување.	Направена и прикажана категоризација на регистрираните инфекции поврзани со здравствената заштита (индивидуален пропуст на здравствен работник, грешка во организација и менаџирање на здравствената средна, нерационално менаџирање со финансиски ресурси, неадекватна едукација и отсуство на причина-неизбежен настан)
--------------	--	---

За реализација на оваа активност предвидени се финансиски средства во висина од 150.000,00 денари

Извршител: Институт за епидемиологија-Медицински факултет Скопје во соработка со ЈЗУ УКЦ „ТОАРИЛ“

Рок на извршување :

30.11.2014 година

Индикатор :

доставена анализа до МЗ

IV. Безбедност и здравје на работа и превентивна здравствена заштита на работниците и земјоделците

1. Воспоставување на Регистар за професионални болести

Извршители: ИЈЗ на РМ

Индикатор: регистар за професионалните болести во РМ во 2014 година

Рок на извршување: 31 ноември 2014 година

2. Воспоставување на Регистар за повреди на работа

Извршители: ИЈЗ на РМ

Индикатор: регистар за повреди на работа во РМ во 2014 година

Рок на извршување: 31 ноември 2014 год.

3. Воспоставување на Регистар на работни места каде постои зголемен ризик за заболување и повредување

Индикатор: воспоставен регистар за регистрираните работни места каде постои зголемен ризик во РМ во 2014 година

Извршител:

ИЈЗ на РМ

4. Ретроспективна анализа на состојбата од извршените здравствени прегледи кај земјоделци и невработени за период 2009-2013 година

Врз основа на повеќегодишните реализирани активности ќе се изработи ретроспективна анализа.

За оваа активност планирани финансиски средства во висина од 50.000,00 денари.

Рок на извршување :

јуни 2014 година

Извршител:

ИМТ на РМ

Индикатор:

Доставена анализа до МЗ

5. Оценка на здравствената состојба и работната способност кај земјоделците во Република Македонија со посебен осврт на можните оштетувања на здравјето од употребата на пестицидите

Спроведувањето на оваа програмска активност ги вклучува следните методи и постапки:

5.1 Епидемиолошка анкета на околу 300 земјоделци и рурално население на територијата на РМ со цел да се добијат податоци за присуството на професионални штетности и опасности, но и податоци за актуелната здравствена состојба кај испитуваните лица, со акцент на можните оштетувања на здравјето од употребата на пестицидите;

5.2 Изведување на 300 превентивни медицински прегледи кај земјоделците и руралното население во неколку места од РМ по случаен избор, со употреба на мобилната клиника која има функција на мобилен дијагностички центар со што се обезбедува достапност на услугите од медицината на трудот и до најоддалечените места;

- Прегледите ќе се состојат од: преглед од специјалист по медицина на трудот, спирометриско иследување на белодробната функција, ЕКГ наод во мирување, стандарден лабораториски преглед на крвта и урината, психолошки тестирања и токсиколошки анализи со одредување на серумската холинестераза - и концентрација на јаглерод монооксид и карбоксиемоглобин во крв, како и дополнителни испитувања по индикации, кај одреден број на испитаници, во Институтот за медицина на трудот на РМ (специфични токсиколошки анализи, дополнителни пулмоалерголошки иследувања, офталмолошки, оториноларинголошки, невропсихијатриски преглед;

5.3 Здравствено-промотивни активности и дистрибуција на пропаганден материјал (брошура "Ти си земјоделец чувај го своето здравје" - на македонски и на албански јазик);

Вид на активност	количина	Цена (ден.)	вкупно
Превентивни прегледи кај земјоделци со анкета	300	800,00	240.000,00
Промотивен материјал	3000	5,00	15.000,00
Вкупно (денари)		255.000,00	

Рок на извршување :

октомври 2014 година

Извршител:

ИМТ на РМ

Индикатор:

Доставен извештај до МЗ

6. Изготвување на Националниот профил за азбест во Република Македонија

Националниот профил за азбест претставува слика на актуелната состојба со азбестот во една земја и прв чекор во изготвувањето на Националната програма за елиминирање на болестите предизвикани од азбест во таа земја. Со оглед на промените што се случуваат во ова поле во секоја земја, неопходно е неговото континуирано обновување (апдејтирање). Основни елементи на Националниот профил за азбест на една земја се: податоците за производството, увозот и извозот на азбест и неговата примена во одделните стопански и сревисни гранки во таа земја, работните места и бројот на работници со актуелна и претходна изложеност на азбест, начинот на складирање на азбестниот отпад, изложеноста на азбест во животната средина, морбидитетот и морталитетот од болестите предизвикани од азбест, превентивните мерки за елиминирање на изложеноста на азбест и актуелната законска регулатива во оваа област.

За оваа активност планирани се финансиски средства во висина од 50.000,00 денари.

Рок на извршување :

октомври 2014 година

Извршител :

ИМТ на РМ

Индикатор :

национален профил доставен до МЗ

~~ИЗВЕШТУВАЊЕ, МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА~~

ИЈЗ на РМ треба да го следи, насочува и координира изведувањето/учинокот во обем согласно програмата на 10-те ЦЈЗ ; преку непосредни теренски увиди кај секој извршител квартално.

ИЈЗ на РМ ја следи и динамиката на реализација на планираното , реализацијата на активностите од страна на 10-те ЦЈЗ од стручно методолошки аспект , како и следење на показателите за успешноста (учинокот).

Верификацијата на технички документи подразбира проверка на квалитетот во однос на општи стандарди за квалитет и/или претходно дефинирани стандарди и се спроведува секој квартал со потпис и печат од страна на верификаторите од ИЈЗ на РМ на извештајот .

ИЈЗ на РМ врши верификација на образец/извештаите за реализирани програмски активности на квартално ниво што ги подготвуваат Центрите за јавно здравје пред доставувањето на истите до Министерството за здравство за исплата. Извештаите ќе се доставуваат во печатена форма на унифицирани/стандардни обрасци со дефинирана форма и содржина на финансискиот и изведбениот дел на извештајот.

ИЈЗ на РМ за спроведениот мониторинг за констатитараната состојба и

доставува детален извештај до МЗ на квартално ниво со копии од заврнените извештајни обрасци за секој ЦЈЗ по дејности.

Показателите за успешност ќе се дефинираат во 2 групи:

- Показатели за следење на напредокот кои се директно поврзани со активностите и овозможуваат мерење дали предложената активност се изведува според планираното следејќи ги стручно методолошките упатства.
- Показатели на ниво на исходи кои одразуваат резултати што одговараат на намената на програмата или некои нејзини компоненти.

Мониторингот над реализацијата на програмските активности кои ги спроведуваат ИЈЗ на РМ, ИМТ и Медицински факултет Скопје-Институт за епидемиологија со медицинска биостатистика, ги врши Министерството за здравство преку директен увид во работата и преку континуиран мониторинг за следење на програмата.

ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

Активностите од програмата ќе се реализираат врз основ на табеларно прикажани цените на активностите во табела број 1 за ЦЈЗ и во табела број 2 прикажани се цени за активности реализирани од страна на ИЈЗ на РМ.

Табела број 1

активност	Опис на третиот	Единична Цена
Годишен извештај за евалуација на програмата за 2013 за територијата за која е основан ЦЈЗ	Комплетен извештај за 2013	100.000,00
Епидемиолошки теренски увиди /анкети	увид	1500,00
Квартална обработка, анализа и подготовка на извештаи (пријави за заразни, ИХИ, АФП, грип и др.) Битола, Куманово	квартално	65.000,00
Квартална обработка, анализа и подготовка на извештаи (пријави за заразни, ИХИ, АФП, грип и др.) Охрид, Прилеп	квартално	55.000,00
Квартална обработка, анализа и подготовка на извештаи (пријави за заразни, ИХИ, АФП, грип и др.) Кочани, Штип, Струмица,	квартално	50.000,00
Квартална обработка, анализа и подготовка на извештаи (пријави за заразни, ИХИ, АФП, грип и др.) Тетово, Велес	квартално	70.000,00
Квартална обработка, анализа и подготовка на извештаи (пријави за заразни, ИХИ, АФП, грип и др.) Скопје	квартално	90.000,00
Следење на спроведувањето на имунизацијата (Битола, Куманово)	квартално	25.000,00
Следење на спроведувањето на имунизацијата (Тетово, Велес)	квартално	40.000,00
Следење на спроведувањето на имунизацијата (Кочани, Охрид, Штип, Струмица, Прилеп)	квартално	15.000,00
Следење на спроведувањето на имунизацијата (Скопје)	квартално	50.000,00
Следење на вакцино превентабилни болести	квартално	20.000,00

(Битола, Куманово, Тетово, Велес)		
Следење на вакцино превентабилни болести (Кочани, Охрид, Штип, Струмица, Прилеп)	квартално	15.000,00
Следење на вакцино превентабилни болести (Скопје)	квартално	25.000,00
Дезинфекција по епидемиолошки индикации за м ²	м ²	5,00
Дератизација по епидемиолошки индикации по мамец	по мамец	50,00
Дезинсекција ларвицидна по индикации м ²	м ²	25,00
Дезинсекција адултна по индикации по хектар	по хектар	40,00
Микробиолошки анализи по епидемиолошки индикации	анализа	500,00
санитарно хигиенски теренски увиди	увид	1.500,00
Физичко/хемиска и бактериолошка анализа на мостри храна	анализа	800,00
Физичко/хемиска и бактериолошка анализа на мостри вода	анализа	800,00
Анализа на пестициди во храна	анализа	1.500,00
Анализа на микотоксини во производи	анализа	1.500,00
Анализа на мостри брисеви од површини	мостра	500,00
Антропометрија	примерок	200,00
Аероседимент по мерно место/месечно	м.место/ мес.	850,00
Вкупен аероседимент со тешки метали по м.место/месечно	м.место/ мес	1.550,00
Чад, SO ₂ (мерно место /месечно)	м.место/ мес	890,00
СО (мерно место/месечно)	м.место/ мес	300,00
Анализа на биолошка вредност на храна	анализа	500,00
Присуство на Pb, Cd и Zn во цврсти честички во високоволуменски честички од во воздух (м.место/ден)	м.место/ден	1.750,00
Анализа на нутритивен квалитет на болничка храна	анализа	500,00
Анализа на бучава (по мерно место/ден)	м.место/ден	1.500,00
внес и статистичка обработка на податоци до 350.000 жители и одржување на веб страната	квартално	80.000,00
внес и статистичка обработка на податоци до 250.000 жители и одржување на веб страната	квартално	60.000,00
внес и статистичка обработка на податоци над 500.000 жители и одржување на веб страната	квартално	140.000,00
обработка на пријави за хронични незаразни болести ЦЈЗ до 500.000 жители	квартално	30.000,00
обработка на пријави за хронични незаразни болести ЦЈЗ над 500.000 жители	квартално	50.000,00
Квартална изработка на Информацији, анализи од социјална медицина (ЦЈЗ над 500.000)	квартално	142.500,00
Квартална изработка на Информацији, анализи од социјална медицина (ЦЈЗ до 500.000)	квартално	57.500,00
Споведување на здравствена едукација за целни групи на подрачјето што го покрива, трибини, брошури, светски денови	квартално	50.000,00
Советувалишта за сексуално и репродуктивно здравје	квартално	45.000,00

Табела број 2

ВИД НА АКТИВНОСТИ	Опис на трошок	Единечна цена (ден.)
Годишен извештај за реализација на Национална програма за јавно здравје во РМ за 2013 година за територијата на ЦЈЗ	извештај	500.000,00
Континуирана годишна едукација на спец.по хигиена, епидемиологија, социјална медицина согласно подготвен план	Семинар	50.000,00
Годишен извештај за 2013 за движење на заразни,АФП, опфат со имунизација,АЛЕРТ	извештај	50.000,00
Прибирање,обработка и анализа на пријавите ,анкети и друго од областа на епидемиологијата, добиени од ЦЈЗ	квартално	100.000,00
Месечни епидемиолошки извештаи/билтени за заразни, алерт, АФП	билтен	10.000,00
квартални епидемиолошки извештаи (алерт,заразни,АФП)	квартално	15.000,00
седмодневни извештаи / табеларни за движењето на заразните заболувања по ЦЈЗ и подрачни единици	извештај	5.000,00
седмодневни извештаи за движење на грип од 40-20 недела врз основа на обработени индивидуални пријави	извештај	3.000,00
теренски епидемиолошки увид за превземање мерки во ЦЈЗ по епидемиолошки индикации и ургентни состојби	квартално	20.000,00
теренски увиди за елиминација на автохтоните морбили и конгенитална рубеола	квартално	15.000,00
Организирање на регионални семинари на кои здравствените работници за елиминација на автохтоните морбили и конгенитална рубеола	семинар	30.000,00
Следење на релизација на оперативните планови за елиминација на морбили/рубеола и полиомиелит - преку теренски увиди во 10-те ЦЈЗ	квартално	15.000,00
Следење на релизација на плановите за спроведувањето на континуирана имунизација преку теренски увиди во 10-те ЦЈЗ	квартално	50.000,00
следење на маларија,тропски и карантински ургентни состојби и институции кои се вклучени во следење, дијагностика и терапија на карантински заболувања,	квартално	15.000,00
Информирање за трендовите на движење на заразните заболувања, Подготвува и доставува стандарди и методолошки упатства	квартално	20.000,00
Следење на имплементација на активности согласно Оперативниот план за справување со вирусот на западен нил (West Nile virus)	квартално	20.000,00
Изработка на мапа на застоени водени површини за РМ Оперативниот план за справување со вирусот на западен нил (West Nile virus)	1	50.000,00
Следење на грипот и други вирусни респираторни заболувања и лабораториско докажување	квартално	30.000,00
Следење на системот за синдромско пријавување АЛЕРТ	квартално	20.000,00

Следење на активностите за спречување и сузбивање на интрахоспитални инфекции преку теренски увиди во ЦЈЗ и земање на материјали за микробиолошки анализи по потреба	квартално	20.000,00
Лаб ораториска потврда на West Nile virus	анализа	1.100,00
Лаб ораториска потврда на респираторни вирусни	анализа	1.480,00
Лабораториска потврда на морбили,рубеола	анализа	1.100,00
Лабораториска потврда на грип (Real PCR)	анализа	4.600,00
Квартален мониторинг,координација и верификација на програмските активности над ЦЈЗ со извештај од областа на епидемиологијата	извештај	150.000,00
Стручно методолошка помош од областа на епидемиологијата	квартално	50.000,00
Внес и компјутерско-статистичка обработка на податоци од интерес согласно закон за евиденции во здравство	квартално	100.000,00
Стручно методолошка помош од областа на статистика	квартално	50.000,00
Збирни извештаи за кадар и извршена работа за 2013 година и 2014 година од областа на статистика	извештај	25.000,00
Изработка на публикации од областа на статистиката	публикација	30.000,00
Изработка на Регистри на пациенти болни од рак , дијабет за РМ за 2013	регистер	50.000,00
Развивање и имплементација на Акционен план за превенција на конзумирање алкохол и пушење цигари кај деца и млади како составен дел на училишните програми	Акционен план	25.000,00
Анализи за: амбулантно поликлинички морбидитет , искористеноста на болничките капацитети и болничкиот морбидитет и морталитет во РМ за 2013	анализа	50.000,00
Извештај за здравјето на населението во Република Македонија во 2013 г.	извештај	50.000,00
Извештај за реализирани активности и работа на советувањата на сексуално и репродуктивно здравје во 10-те ЦЈЗ	квартално	25.000,00
Извештај за реализирани промотивни активности во 10-те ЦЈЗ	квартално	25.000,00
Национална студија „Здравјето (Health behavior of school children)“	1	100.000,00
Брошура/ извештај за однесување на млади	100	30.000,00
Стручно методолошка помош од областа на социјална медицина со промоција	квартално	50.000,00
Квартален мониторинг,координација и верификација на програмските активности над ЦЈЗ со извештај од областа на социјална медицина со промоција	квартално	150.000,00
Здравствена промоција – здравствено воспитување (спроведување на промотивни акции и кампањи, едукативни трибини)	квартално	100.000,00
Извештај за проценката на здравствениот ризик од водата за пиење, согласно програмските активности	Извештај	25.000,00
Извештај здравствениот ризик и квалитет на површински води	извештај	25.000,00
Оцена на морбидитетот на респираторните заболувања кај предучилишни и училишни деца на национално ниво	анализа	50.000,00

Анализа и проценка на здравствениот ризик на безбедноста на храната и предметите кои се во допир со храната.	анализа	50.000,00
Анализа со проценка на ризикот од алиментарен дневен внес на хемиски контаминент	анализа	50.000,00
Информација просечниот дневен алиментарен внес на резидуи на пестициди и микотоксини	анализа	25.000,00
Проценка на ризикот од алиментарен дневен внес на хемиски контаминенти-пестициди,микотоксини	извештај	25.000,00
Анализа и проценка на здравствениот ризик на безбедноста на храната во образовни, здравствени институции и старечки домови.	извештај	50.000,00
Анализа на пестициди во храна	анализа	1500,00
Анализа на микотоксини во производи	анализа	1500,00
Проценка на просечниот дневен внес на макро и микронутриенси на населението во Република Македонија	извештај	50.000,00
Извештај за нутритивниот квалитет за исхраната на болните во Република Македонија	извештај	50.000,00
Извештај за состојбите кај децата во однос на степените на zdeбеленост/ потхранетост, по региони и на национално ниво за РМ	извештај	50.000,00
Извештај за наодите на ниво на бучава и категоризација на ризикот со мерки за превенција или санација	извештај	25.000,00
Информација за проценка на експозицијата и идентификација на здравствениот ризик на експонирани работници	информација	25.000,00
Следење на јонизирачко зрачење на амбиентален воздух-надворешно гама зрачење	анализа	500,00
Следење на јонизирачко зрачење на воздух,вода,почва Ср90	анализа	5.800,00
Следење на јонизирачко зрачење на храна Ср90	анализа	5.800,00
Следење на јонизир.зрачење на храна гама зрачење	анализа	500,00
Следење на јонизирачко зрачење ,вода ,воздух,почва алфа и бета	анализа	3.200,00
Следење на гама зрачење вода ,воздух,почва	анализа	500,00
Квартален извештај за наодите со коментар	извештај	25.000,00
Оддржување и функционирање на инфо телефонската линија за 10 месеци (5 во лето и 5 во зима)	месечно	3.000,00
Оддржување и функционирање на веб страна и откупување на СМС пораки (10 месеци)	месечно	1.000,00
Печатење на флаер за климатски промени, (22.500 флаери)	примерок	20,00
Стручно методолошка помош од областа на санитарна хигиена со здравствена екологија	квартално	50.000,00
Квартален мониторинг,координација и верификација на програмските активности над ЦЈЗ со извештај од областа на санитарна хигиена со здравствена екологија	квартално	150.000,00
Изработка на мислења и стручна проценка на елаборати од аспект заштитата на здравјето	Квартално	80.000,00
Проценка на хумана експозиција на тешки метали кај населението	извештај	800.000,00
Координација и воспоставување на регистри од областа на БЗР	извештај	60.000,00

За реализација на програмата за 2014 год. потребни се следните средства по извршители

	Извршители	Вкупен износ (ден.)	Извор на финансирање
A	ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ - Скопје	19.175.000,00	Основен буџет
A1	ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ - Скопје	9.495.000,00	Сопствени средства на МЗ
B	Институт за медицина на труд - Скопје	355.000,00	Сопствени средства на МЗ
B	Институт за епидемиологија - Медицински факултет Скопје	150.000,00	Сопствени средства на МЗ
	ВКУПНО: A1+B+B	10.000.000,00	Сопствени средства на МЗ
Г	Министерство за здравство (вонредни состојби)	1.000.000,00	Основен буџет
Д	ЦЕНТРИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ		
1.	Центар за јавно здравје - Штип	3.060.000,00	Основен буџет
2.	Центар за јавно здравје - Тетово	4.420.000,00	Основен буџет
3.	Центар за јавно здравје - Струмица	3.060.000,00	Основен буџет
4.	Центар за јавно здравје - Прилеп	3.300.000,00	Основен буџет
5.	Центар за јавно здравје - Скопје	6.845.000,00	Основен буџет
6.	Центар за јавно здравје - Куманово	4.180.000,00	Основен буџет
7.	Центар за јавно здравје - Охрид	3.300.000,00	Основен буџет
8.	Центар за јавно здравје - Кочани	3.060.000,00	Основен буџет
9.	Центар за јавно здравје - Битола	4.180.000,00	Основен буџет
10.	Центар за јавно здравје - Велес	4.420.000,00	Основен буџет
	ВКУПНО: Г	39.825.000,00	Основен буџет
	ВКУПНО: A+A1+B+B+Г+Д	70.000.000,00	

Неизмирени обврски по Програмата за 2013 година во вкупен износ од 8.711.450,00 денари.

Вкупните средства за реализација на оваа програма ќе се обезбедат од Буџетот на Република Македонија за 2014 година, во вкупен износ од 70.000.000,00 денари, од кои 60.000.000,00 денари од основен буџет и 10.000.000,00 денари од сопствени средства на Министерство за здравство.

Распределбата на одобрените-финансиските средства од Буџетот на Република Македонија за извршителите, направена е согласно формулата за распределба усвоена од Владата на Република Македонија.

Исплатата на средствата по Програмата ќе се врши квартално од страна на Министерството за здравство, врз основа на доставените фактури и верифицирани извештаи од страна на ИЈЗ на РМ за 10-те ЦЈЗ.

Исплатата на средства по Програмата за ИЈЗ на РМ ќе се врши квартално од страна на Министерство за здравство, врз основа на доставените фактури и извештаи.

Фактурирањето ќе се врши по утврдените програмски цени кои се составен дел на Програмата, на стандарден образец за фактура, објавен на веб-страницата на Министерството за здравство со извештај во прилог.

Следење на спроведувањето на Програмата врши Министерството за здравство и по потреба поднесува Извештај до Владата на Република Македонија.

Јавните здравствени установи кои се извршители во Програмата, најдоцна до 31.01.2014 година ќе достават до Министерството за здравство Збирен годишен извештај за реализираните активности предвидени со Националната годишна програма за јавно здравје во Република Македонија за 2013 година.

Програмата ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2014 година во износ од 70.000.000,00 денари. Раздел 19001-Министерство за здравство, Потпрограма 53-Превентивна здравствена заштита.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 41-10744/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрски, с.р.

376.

Врз основа на член 16 став 2 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/2005, 137/2007, 91/2009, 124/2010, 18/2011, 53/2011, 144/2012, 55/2013 и 163/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.01.2014 година, донесе

**ГОДИШНА ПРОГРАМА
ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ И ДРЖАВНА И ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА
ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО 2014 ГОДИНА**

1. Со оваа програма се уредува изработка на урбанистички планови и државна и локална урбанистичка планска документација во 2014 година кои ќе се финансираат од Буџетот на Република Македонија, раздел 13001 Министерство за транспорт и врски – Програма 3 – урбанизам и градежништво, Потпрограма 30 – урбанизам и градежништво, ставка 425 - договорни услуги, потставка 425640 – изработка на просторни и урбанистички планови, и тоа :

1.1 Изработка на урбанистичко планска документација

Генерален урбанистички план на Демир Хисар

1.000.000,00 денари

1.2 Изработка на урбанистичко планска документација за Вевчани

500.000,00 денари

1.3 Изработка на урбанистичко планска документација за: Туристичко развојни зони, Автокампови и Аквапаркови

2.000.000,00 денари

1.5 Изработка на урбанистичко планска документација за комерцијални и инфраструктурни објекти на магистрални и регионални патишта

1.000.000,00 денари

1.6 Изработка на урбанистичко планска документација за Технолошки индустриски развојни зони и индустриски зони

1.000.000,00 денари

1.7 Изработка на Урбанистичко планска документација за „Филмски Град“

500.000,00 денари

1.8 Изработка на урбанистички планови за села

1.500.000,00 денари

1.9 Изработка на урбанистички планови за четврти во Генерален урбанистички план на Град Скопје 2012-2022

100.000,00 денари

1.10 Изработка на заштитно конзерваторски основи

200.000,00 денари

1.11 Средства за изработка на ажурирани геодетски подлоги

300.000,00 денари

1.12 Средства за изработка на студии или елаборати за стратешка оценка на влијанието врз животната средина

200.000,00 денари

1.13 Средства за изработка на елаборати за услови за планирање за урбанистичко планска документација вон урбан опфат

800.000,00 денари

1.14 Средства за изработка за услови за планирање за урбанистичко планска документација финансирана од Буџетот на Република Македонија, согласно член 15 од Законот за просторно и урбанистичко планирање

500.000,00 денари

1.15 Средства наменети за исплата на доставени фактури за довршување на урбанистички плански документации, чие изготвување е започнато во претходната година

11.000.000,00 денари

1.16 Изработка на планска документација за општина Шуто Оризари со намена А, Д и Г

400.000,00 денари

Вкупно: 21.000.000,00 денари

2. Изработката на урбанистичките планови и државната и локална урбанистичка планска документација од оваа програма се врши од страна на Агенцијата за планирање на просторот на Република Македонија. Реализација на оваа програма се врши врз основа на договор меѓу Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за планирање на просторот.

3. Исплатата на средствата од точка 1 на оваа програма ќе ја изврши Министерството за транспорт и врски за секоја задача одделно во зависност од степенот на извршување на задачата, а врз основа на барање за исплата со приложени: програма, договор, протокол и извештај за степенот на извршената задача доставено од Агенцијата за планирање на просторот, при што исплатата ќе се врши на следниот начин:

- за урбанистичките планови 10% од вредноста на задачата ќе се исплати по доставување на одобрена планска програма, 80% од вредноста на задачата ќе се исплати по доставување на урбанистички план во форма на Нацрт план и 10% од вредноста на задачата ќе се исплати по доставување на урбанистичкиот план во форма на Предлог план;

- за државна урбанистичка планска документација 10% од вредноста на задачата ќе се исплати по доставување на одобрена планска програма, а 90% од вредноста на задачата ќе се исплати по доставување на државната урбанистичка планска документација;

- за локална урбанистичка планска документација изработена од Агенција за планирање на просторот, 10% од вредноста на задачата ќе се исплати по доставување на одобрена планска програма, а 90% од вред-

носта на задачата ќе се исплати по одобрување на локалната урбанистичка планска документација со решение донесено од градоначалникот на општината.

4. Министерството за транспорт и врски за реализираните буџетски средства доставува извештај со финансиски показатели до Владата на Република Македонија, заклучно со 31.01.2015 година.

5. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-10787/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

377.

Врз основа на член 22, алинеја 5 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/2011, 136/2011, 79/2013 и 164/2013), член 28 од Законот за акцизите („Службен весник на РМ“ бр. 32/2001, 50/2001, 52/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010 и 55/2011), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност („Службен весник на РМ“ бр. 44/99, 86/99, 08/2001, 21/2003, 19/2004, 33/2006, 101/2006, 114/2007, 103/2008, 114/2009 и 133/2009), Законот за животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/2005) и Уредбата за начинот на утврдување, пресметување и уплатување на надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати што се плаќаат при увоз и/или производство на нафтени деривати („Службен весник на РМ“ бр. 138/09 и 52/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 27.01.2014 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтени деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 39,641
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 40,997
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 42,324
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 41,883
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 32,681

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтени деривати така што :

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 78,00
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 79,50
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 69,00
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 58,00
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 40,086

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтени деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од потточката “г” и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
ЕУРОСУПЕР БС - 95	77,50	77,00	76,50
ЕУРОСУПЕР БС - 98	79,00	78,50	78,00
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	68,50	68,00	67,50
ЕЛ-1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	57,50	57,00	56,50

Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цената за мазутот М-1 НС, важат франко пумпна станица, а цената на мазутот М-1 НС важи франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цената за мазутот М-1 НС, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,080
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,080
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,030
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 0,040
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,050

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати кои согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтени деривати и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,890
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,890

б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,300
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 0,300
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,740

Член 5

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 21,791
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 21,706
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 12,121
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 3,230
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,100

Член 6

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мерка	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
ЕУРОСУПЕР БС - 95	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
Е Л 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М-1 НС	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 00:01 часот на 28.01.2014 година и истата ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“ и на веб-страницата на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија.

Бр. 02-251/1

27 јануари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2014 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

contact@slvesnik.com.mk

ISSN 0354-1622

2014015